

ODPADOVÉ

F Ó R U M

CENA 88 Kč 2008 7-8

WASTE MANAGEMENT FORUM

ODBORNÝ MĚSÍČNÍK O ODPADECH A DRUHOTNÝCH SUROVINÁCH

SPECIALISED MONTHLY JOURNAL ON WASTES AND SECONDARY MATERIALS

■ téma

ROČENKA ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

- Co dal a co vzal rok 2007
- Strategie rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech ČR
- Budě nová směrnice o odpadech přínosem?
- Petice SMO ČR a AK ČR
- Vývoj produkce a nakládání s odpady
- Prognóza produkce komunálních odpadů
- Můžeme si dovolit plýtvat odpady?
- Skeptický ekolog, recyklace a Plán
- Probíhající změny právních předpisů
- Normy v odpadovém hospodářství
- Metodické pokyny a sdělení MŽP
- Výsledky činnosti OOH ČIŽP
- CeHO v roce 2008
- CENIA v oblasti OH
- Dočkáme se druhotných materiálů?
- Nové podklady k systémům managementu

■ fórum ve fóru

- Vlastnictví odpadu

Odraz všestrannosti

driven by quality

www.daftrucks.cz

DAF CF vyjde vašim požadavkům vstříc v každém směru. Oceníte nejen jeho podvozek, motor, kvalitu, výkon a nízké provozní náklady, ale především jeho všestrannost. Díky flexibilitě produktové řady, počtu náprav a celé řadě dostupných konfigurací jej lze přeměnit přesně na takový nákladní vůz, který potřebujete. Proto je také připraven na jakékoli práce v odpadovém hospodářství, ať už v aplikaci kontejnerové, cisternové nebo pro svoz komunálních odpadů.

Zastoupení pro ČR

Prodej a servis:

DAF Trucks Praha, Říčany, tel.: +420 323 626 111 • NAPA TRUCKS, Pardubice, tel.: +420 466 412 229
• TRUCK TRADE, Modřice, tel.: +420 547 103 632 • NEVA GROUP, Nýřany, tel.: +420 377 924 111

Autorizované servisy:

ANEXIA, Rakovník, tel.: +420 313 515 564 • ČSAD Hodonín, Hodonín, tel.: +420 518 304 609
• ČSAD Hodonín, Chabařovice, tel.: +420 475 623 684 • Kopy Truck, Humpolec, tel.: +420 565 533 957
• Václav Cimburek - CIVA Trans, České Budějovice, tel.: +420 387 699 417 • Truck Trade, Olomouc, tel.: +420 585 570 880
• Truck Trade, Ostrava-Svinov, tel.: +420 596 966 789 • NAPA TRUCKS, Most, tel.: +420 476 100 997

DAF
A PACCAR COMPANY

VRACEJTE PŘÍRODU, VRÁTÍ VÁM TO!

Bioodpad patří do kompostejneru

Společnost Pražské služby, a.s., nabízí občanům hlavního města Prahy a dalším původcům odpadu sběr a svoz odpadu ze zahrad, údržby zeleně a z domácností (bioodpadu).

Mezi tyto odpady patří např.

listí, tráva, plevel, zbytky rostlin, dřevní štěpka z větví stromů a keřů, piliny, hobliny, spadané ovoce, zbytky ovoce a zeleniny, čajové sáčky, kávová sedlina, skořápky od vajec apod.

Mezi tyto odpady nepatří např.

zbytky jídel (tzv. gastroodpad), jedlé oleje, kosti, maso, uhynulá zvířata, znečištěné piliny a hobliny, biologicky nerozložitelné odpady a jiné odpady

další informace získáte na www.psas.cz

A-TEC servis s. r. o.

Příborská 2320, 738 01 Frýdek-Místek
tel.: 596 223 041, fax: 596 223 049,
e-mail: info@a-tec.cz

Naše společnost Vám nabízí následující produkty a služby:

● VOZIDLA PRO SVOZ ODPADU HALLER

nástavby o objemu 11 – 28 m³
pro nádoby 110 litrů – 7 m³
vhodné pro svoz domácího
a průmyslového odpadu.

● ZAMETACÍ STROJE SCARAB

nástavby o objemu nádrže na
smeti 2 – 8 m³ se širokou škálou
dalších přídatných zařízení,
dodávky jsou možné také včetně
výměnného systému a dodávek
nástaveb pro zimní údržbu
chodníků a komunikací.

● VOZIDLA MULTICAR M 26 A MULTICAR FUMO

včetně veškerých nástaveb,
ve spojení s výměnnou zametací
nástavbou SCARAB a nástavbami
pro zimní údržbu představují
špičkový produkt pro celoroční
údržbu chodníků a komunikací.

www.trymet.eu

trymet@trymet.eu

SHREDDING SYSTEMS

( ) Třídící linky ( ) Balíkovací lisy ( )

kompletní průvodce podnikovou ekologií a EMS

PŘÍRUČKA EKOLOGA

chemické látky a přípravky - prevence
závažných havárií - odpady - využívání a
ochrana vod - ochrana ovzduší - integrovaná
prevence - obaly - EMS ISO 14 001

- ✓ kompletní průvodce celou oblastí podnikové ekologie
- ✓ praktický a dostatečný přehled o povinnostech a jejich řešení
- ✓ barevně odlišená aktualizace podle legislativního vývoje

- ✓ kompletní legislativa v aktuálním znění
- ✓ vzory hlášení, formulářů, žádostí, příklady provozních řádů a havarijních plánů a další praktická dokumentace
- ✓ EKOaudit (registr právnických požadavků)
- ✓ Databáze TOXI (databáze nebezpečných látek)

Bližší informace a objednávky:

CEMC
Jevanská 12, 100 31 Praha 10
Tel.: 274 78 44 47, Fax: 274 77 58 69
www.cemc.cz, cemc@cemc.cz

Vydavatelem publikace je společnost ENVI GROUP s.r.o.

ASTON SLUŽBY V EKOLOGII

e-mail
info@aston-eco.cz
tel./fax
381 257 077
Webové stránky
www.aston-eco.cz

Nabízí:

- komplexní program odpadového hospodářství
- provoz zařízení na zpracování odpadů
- odvoz a zneškodnění všech druhů odpadů
- recyklace odpadů
- kontejnerová a cisternová doprava dle ADR
- čištění jímek, lapolů a kanalizace (včetně revizí)

Provozní středisko: nám. T. Bati 419
391 02 Sezimovo Ústí
tel./fax: 381 276 330

Provozní středisko: Samoty 2553
397 01 Písek
Tel./fax: 382 333 296

Provozní středisko: Klostermannova 53
340 22 Nýrsko

Provozní středisko: Chýnovská 535
391 11 Planá nad Lužnicí

Certifikace dle ISO 9001:2000 a ISO 14001:2005

České ekologické manažerské centrum

pro vás ještě vydává časopis
o obnovitelných zdrojích
energie a energeticky
úsporných opatřeních

Objednávky na adrese:

DUPRESS
Podolská 110, 147 00 Praha 4
tel.: 243 433 396
e-mail: dupress@tnet.cz

WASTE MANAGEMENT FORUM

Odborný měsíčník o odpadech
a druhotných surovinách
Specialised monthly journal
on waste and secondary materials

**ČESTNÝ ČLEN ČESKÉ ASOCIACE
ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ**

**ČLEN SDRUŽENÍ VEŘEJNÉ
PROSPĚŠNÝCH SLUŽEB**

Časopis vychází s podporou Státního
fondu životního prostředí ČR

Ročník 9

Číslo 7-8/2008

Vydavatel
CEMC

České ekologické manažerské centrum
IČO: 45249741
www.cemc.cz

Adresa redakce

Jevanská 12, 100 31 Praha 10
P.O. BOX 161

Fax: 274 775 869

E-mail: forum@cemc.cz
www.odpadoveforum.cz

Šéfredaktor

Ing. Tomáš Rezníček
Telefon: 274 784 067

Odborný redaktor

Ing. Ondřej Procházka, CSc.
Telefon: 274 784 448

Redakční rada

Ing. Karel Bláha, CSc.,
Ing. Jiří Dostál, Ing. Erik Geuss,
prof. RNDr. Jiří Hřebíček, CSc.,
prof. Ing. Dagmar Juchelková, Ph.D.,
Ing. Jindřich Kalivoda,
doc. RNDr. Jana Kotovická,
PhD., Ing. Ladislava Kučná,
prof. Ing. Mečislav Kuraš, CSc.,
Ing. Regina Matoušková,
JUDr. Ing. Petr Měchura,
Miloslav Odvárka,
JUDr. Patrik Roman,
doc. Ing. Lubomír Růžek, CSc.,
Ing. Ladislav Špaček, CSc.,
Ing. Petr Šulc, Mgr. Tomáš Ulehla

PŘEDPLATNÉ A EXPEDICE DUPRESS

Podolská 110, 147 00 Praha 4
Telefon: 241 433 396
e-mail: dupress@seznam.cz

Předplatné a distribuce v SR

Mediaprint-Kapa Pressegrasso, a. s.
oddelenie inej formy predaja
Vajnorská 137, P.O.Box 183
830 00 Bratislava 3
Tel.: 00421/2/44 45 88 21,
44 44 27 73, 44 45 88 16
Fax: 00421/2/44 45 88 19
E-mail: predplatne@abompkapa.sk

Sazba a repro

Petr Martin – Lipová 4, 1200 Praha 2

Tisk

LK TISK, v. o. s.
Masarykova 586, 399 01 Milevsko

PŘÍJEM OBJEDNÁVEK I PODKLADŮ INZERCE JE V REDAKCI

Za věcnou správnost příspěvku ručí
autoři. Nevyžádané příspěvky se
nevracejí. Jakékoli užití celku nebo
části časopisu rozmnožováním je bez
písemného souhlasu vydavatele
zakázáno.

Cena jednotlivého čísla 88 Kč / 100 Sk
Roční předplatné 880 Kč / 1100 Sk
ISSN 1212-7779
MK ČR E 8344

Rukopisy předány do sazby 27. 6. 2008
Vychází 23. 7. 2008

Společná česká účast na veletrhu Pollutec v Lyonu

Jak jsme již na stránkách tohoto časopisu informovali, Ministerstvo průmyslu a obchodu organizuje společnou expozici České republiky na letošním veletrhu Pollutec, který se koná **2. až 5. prosince 2008 ve francouzském Lyonu**. Cílem české oficiální účasti je představit české firmy, které nabízejí environmentální technologie na evropské i světové úrovni. Současně je cíl představit Českou republiku, jako členskou zemi EU, která preferuje eko-průmysl umožňující nové podnikatelské záměry za současného respektování mezinárodních závazků v oblasti ochrany životního prostředí.

Česká oficiální účast na tomto veletrhu se koná v období „**Roku česko-francouzské ekonomické spolupráce**“. Proto lze ze strany francouzských orgánů veřejné správy i dalších organizací a podnikatelské sféry očekávat zvýšenou pozornost české prezentaci.

V současné době je největší zájem o technologie pro odpadové a vodní hospodářství. Zejména o nízko energetické technologie na zpracování a využívání druhotných surovin, sběr a separaci komunálních odpadů včetně jejich následného zpracování a využití, novinky v energetickém využití odpadů, přeměnu nebezpečných odpadů na inertní materiály apod. V oblasti vodního hospodářství je poptávka po intenzifikaci čistírenských procesů, nových způsobech hygienizace kalů, aeračních technologiích třetí generace, speciálních separačních zařízení apod. V oblasti ochrany ovzduší jsou deficitní zařízení na filtraci mikro- a zejména nanočástic (PM 10, PM 2,5 a menší), technologie na fixaci anorganických a organických látek obsažených v emisích z různých výrobních procesů apod.

Český stánek bude mít celkem plochu 150 m² a díky přičinění představitelk společnosti Active Communications, která u nás tento veletrh zastupuje, se podařilo pro naši expozici získat výjimečné umístění. Do 30. června, kdy byla uzávěrka předběžných přihlášek účasti, se přihlásilo cca 20 firem. Řada dalších firem zvažuje nejhodnější způsob prezentace.

Vedle výše uvedené oficiální účasti na veletrhu nabízí MPO dalším firmám možnost **bezplatné** prezentace na veletrhu. Ta může mít různé formy, přičemž uvedené formy prezentace lze kombinovat:

- Firemní tiskové materiály volně rozdávané na stánku (dvojazyčné francouzština, angličtina);
- Video-prezentace v délce do pěti minut, mluvené slovo nebo text v angličtině. Prezentace jednotlivých firem budou tvořit ucelený program, který bude po celou dobu konání veletrhu promítán na stánku na několika velkoplošných obrazovkách);
- Osobní prezentace firmy do 10 minut na doprovodném semináři;
- Prezentace firmy ve sborníku doprovodného semináře, který bude k dispozici jak na semináři, tak i na stánku (zejména se předpokládá prezentace firem, které budou přednášet na semináři, ale lze zařadit i další zájemce), materiály do sborníku budou dvojazyčné – francouzština, angličtina.

Doprovodný seminář se koná ve **čtvrtek 4. 12.** v přednáškovém sále na výstavišti. Prezentace na semináři (mluvené slovo) může být v češtině nebo ve francouzštině, prezentace PowerPoint v angličtině. Tlumočení do a z francouzštiny při semináři bude zajištěno.

Cestovní kancelář Primatour bude jako každý rok organizovat na veletrh autobusový zájezd, u kterého bude francouzská strana částečně přispívat na dopravu (*podrobnosti k zájezdu v některém z následujících čísel*).

Dotazy týkající se vystavování a technických záležitostí na veletrhu zodpoví Ing. Sháněl (tel.: 224852750, shanel@mpo.cz), problematiku propagačních materiálů a doprovodného programu Mgr. Tomiková (tel.: 224 853 483, tomikova@mpo.cz) a Ing. Novotná, CSc. (tel: 224 853 141, novotna@mpo.cz).

(op)

Redakce připravuje

ODPADOVÉ FÓRUM 9/2008

Téma: Autovraky

Redakční uzávěrka: 21. 7. 2008

Inzertní uzávěrka: 7. 8. 2008

Vyjde: 27. 8. 2008

ODPADOVÉ FÓRUM 10/2008

Téma: Energetické využití odpadů

Redakční uzávěrka: 25. 8. 2008

Inzertní uzávěrka: 11. 9. 2008

Vyjde: 1. 10. 2008

Časopis ODPADOVÉ FÓRUM je mediálním partnerem akce:

XVI. Mezinárodní kongres a výstava

ODPADY-LUHAČOVICE 2008

16. – 18. 9. 2008 – Luhačovice

OBSAH

SPEKTRUM

Otázka měsíce	6
Fond ASEKOL podpoří veřejně prospěšné projekty	6
Deváté ODPADY A OBCE v Hradci Králové	7
Představení podzemních kontejnerů v praxi	8
Doporučení konference Nebezpečné odpady	8
IFAT 2008 – nezklamal ani neuchvátil	9
ENVIBRNO – odpady nebyly téměř vidět	9
Konference TOP se vrátila do Papierničky	41

ROČENKA ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Co dal a co vzal rok 2007 (a polovina roku 2008)	10
Strategie rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech ČR. Stručná geneze vývoje	12
Stručné shrnutí strategického dokumentu obcí, měst a krajů	13
Bude nová směrnice o odpadech přínosem pro české odpadové hospodářství?	17
Petice Svazu měst a obcí a Asociace krajů ČR	18
Vývoj produkce a nakládání s vybranými druhy odpadů v ČR v letech 2004 – 2006	19
Prognóza produkce komunálních odpadů	24
Můžeme si dovolit plýtvat odpady?	25
Skeptický ekolog, recyklace a Plán	26
Pobíhající změny právních předpisů	27
Normy v odpadovém hospodářství	28
Metodické pokyny a sdělení MŽP pro oblast odpadového hospodářství	29
Výsledky činnosti OOH ČIŽP v roce 2007	30
CENIA v oblasti odpadového hospodářství v roce 2008	34
Centrum pro hospodaření s odpady v roce 2008	34
Přehled schválených předpisů ES za období od 1. 6. 2007 do 31. 5. 2008	35
Projekty výzkumu a vývoje z Centrální evidence projektů	42

ŘÍZENÍ

Dočkáme se kromě odpadů i druhotných materiálů?	36
Nové podklady k systémům managementu	38

FÓRUM VE FÓRU

Vlastnictví odpadu	39
--------------------	----

FIREMNÍ PREZENTACE

Top témata kongresu ODPADY – LUHAČOVICE 2008	37
Úspěšné projekty v oblasti Nakládání s odpady a odstraňování starých zátěží	40
Zpětný odběr osvětlovacích zařízení – kolektivní systém Ekolamp	41

SERVIS

Společná česká účast na veletrhu Pollutec v Lyonu	4
Nová publikace – M. Kuraš: Odpadové hospodářství	33
Kalendář	43
Resumé	43

Pokoření nebo poznání

Je celkem běžné, že z novinových zpráv se co chvíli dovídáme, že ten či onen „pokořil“ horu, pól, pustinu, hlubinu, kosmos... Můžeme však skutečně něco pokořit, když toto slovo má další synonyma, jako je potupit, ponížít, podmanit, zneuctít? Asi ne!

Slovo pokořit však má svůj základ ve slově „pokora“, což je úplně něco jiného. Naopak pro zdolání hory, pólu či pustiny je nezbytná právě ta pokora, máme-li se zdrávi a v celku vrátit do naší civilizace. Tyto oblasti si totiž nepodmaňujeme, ale poznáváme, snažíme se porozumět, přiblížit se jim.

Stejně tak bychom si neměli „pokořovat“ národy, sousedy, obchodní partnery, konkurenty, opoziční strany... I zde nejsou vítězové, i když by se zdálo, že na určitou chvíli ano. Možná na zlomek času, ale potom opět jde jen a jen o přizpůsobování se, porozumění a poznávání názoru či chování toho druhého.

V souvislosti s těmito úvahami mě nemůže nenapadnout chování některých pseudoodborníků, na hony vzdálené pokoře, kteří se pod záštitou určitého módního, nekriticky chápaného hesla, snaží změnit k obrazu svému něco, co vychází z poznání života, přírody a techniky. Ti totiž předřazují zdravému rozumu a dlouhodobě získávaným zkušenostem, ať jde o techniku nebo o cokoli jiného, jakýsi názor, který není ničím jiným, než cíleně prosazovanou ideologií v tom špatném slova smyslu, vedoucí k pokoření. Stává se totiž, že když tito nemají své jasné argumenty, začnou tvrdit suverénně cosi, co takticky podané a opakované může být chápáno jako nezvratitelné.

A to platí i v odpadovém hospodářství. Neměli bychom tedy podléhat podmaňování čísi ideologií, ale poznávat, co je v současné době pro všechny nejpřijatelnější a nejnvhodnější.

Fond ASEKOL

FOTO NA TITULNÍ STRANĚ ARCHIV REDAKCE

Pohled na jeden ze stánků na veletrhu IFAT 2008; k článku „IFAT 2008 - nezklamal ani neuchvátil“ na straně 9

Reforma kontroly v odpadovém právu

Zákon o zjednodušení kontroly v odpadovém právu a odpovídající nařízení reformují požadavky na kontrolu odpadů v Německu. Nové předpisy nabyly účinnosti 1. 2. 2007 a mají velké důsledky pro praxi podniků i úřadů. Nejdůležitějšími změnami jsou: zavedení pojmů nebezpečný odpad/nenebezpečný odpad, zrušení zjednodušeného postupu dokladování, zavedení rejstříku nebezpečných odpadů a elektronická forma dokladování a registrace.

Müll und Abfall, 39, 2007, č. 5

Zvýšení výkonnosti spaloven odpadů

Hospodárnost spaloven odpadů narůstá s kvalitou používané regulace tepelného výkonu. Čím je výkon kotle stabilnější, tím více odpadu lze za provozní dobu spálit. Na základě silné nehomogenity odpa-

du jako paliva je regulace tepelného výkonu velkou výzvou. Jako mimořádně výhodná se ukazuje hybridní koncepce, která v sobě spojuje přednosti konvenční regulační techniky s výhodami tzv. fuzzy techniky. Tato koncepce byla vyzkoušena v elektrárně a teplárně na odpad Leverkusen. Výsledky měření jsou velmi pozitivní, výkyvy v množství vyrobené páry jsou kolem 5 % a současně jsou dodržovány přípustné hodnoty CO.

Müll und Abfall, 39, 2007, č. 7

Definice recyklace na pozadí environmentální politiky

Aby bylo možno čelit výzvám budoucnosti, je třeba pozorovat požadavky environmentální politiky jako celek. Uplatňování práva životního prostředí vyžaduje cit pro přiměřenost a musí brát v potaz i ekonomické průvodní jevy. Zohledňování vývoje mezinárodního trhu vyžaduje prověření politických nástro-

Fond ASEKOL podpoří veřejně prospěšné projekty

Jak jsme již dříve informovali (*Odpadové fórum 3/2008, str. 2*), kolektivní systém ASEKOL v letošním roce zřídil fond na podporu veřejně prospěšných projektů zaměřených na zlepšení efektivity sběru elektroodpadu (dále jen fond Asekol). Začátkem června pak byly slavnostně vyhlášeny výsledky vyhodnocení žádostí o granty.

Fond má za cíl finančně podpořit neziskové a veřejně prospěšné projekty týkající se zpětného odběru a recyklace elektrozařízení, a také zvýšit celkovou efektivitu systému zpětného odběru elektroodpadu. Podle reprezentativního průzkumu, jehož se zúčastnila stovka obcí, je právě nedostatek prostředků na vybudování sběrných dvorů největším problémem – týká se více než dvou třetin obcí.

Letos byly otevřeny programy Intenzita, Rekonstrukce a Osvěta. V následujících letech by pak měl přibýt ještě program Výzkum sloužící k uplatnění výzku-

mu, vývoje a rozvoje technologií v oblasti logistiky, zpětného odběru a recyklace elektrozařízení.

V prvním ročníku grantového řízení se o příspěvky od Fondu ASEKOL ucházelo celkem 38 obcí, nevládních neziskových organizací a provozovatelů sběrných dvorů. Uspělo 27 subjektů, mezi něž ASEKOL rozdělil přes 3 miliony korun. Zhruba polovina této sumy bude žadatelům předána přímo, zbytek jako nefinanční plnění v podobě unifikovaného uzamykatelného přístřešku pro sběrný dvůr. Řada obcí a provozovatelů se totiž potýká s problémem nedostatečné vybavenosti sběrných dvorů z hlediska zabezpečení vysloužilého elektrozařízení umístěného ve sběrném dvoře proti zlodějům kovů.

Fond ASEKOL je financován klienty systému – výrobci a dovozci elektrozařízení.

Podle tiskové zprávy připravil (op)

OTÁZKA MĚSÍCE

Třídíte odpad i o dovolené?

- Vždy**
- Jen když to situace dovolí/vyžaduje**
- Ne, mám třídění za celý rok dost (mám přece dovolenou!)**
- Netřídím odpad ani doma**

Pro odpověď využijte elektronickou verzi na www.odpadoveforum.cz. Případný komentář k vaší odpovědi pošlete na adresu forum@cemc.cz.

V květnu bylo otázkou měsíce **Myslíte si, že odmítání energetického využití směsného komunálního odpadu ze strany ekologických iniciativ (a nepřímo i MŽP) napomáhá využití nebo podporuje skládkování?**

Asi 5,5 % respondentů si myslí, že odmítání energetického využití směsného komunálního odpadu **napomáhá zvyšování materiálového využití odpadů**, a zbytek, tj. téměř 95 % se domnívá, že **nepřímo podporuje skládkování**.

OTÁZKA MĚSÍCE

ju. Tento vývoj je vidět například na revizi směrnice o vozidlech s ukončenou životností a rámcové směrnice o odpadech. Jestliže bude například definice recyklace zúžena, budou mít postupy vyvinuté v Německu a používané v zahraničí velké problémy, protože již nemusejí být uznávány jako látkové využívání odpadu. Současně se nesmí zapomínat, že automobilový průmysl a obor odpadového hospodářství se nacházejí v globální soutěži. Proto je třeba najít alternativní, udržitelný model, který by odpovídal požadavkům ochrany klimatu a zdrojů a současně změněným podmínkám trhu.

Müll und Abfall, 39, 2007, č. 7

Elektrárna na odpady

Na pozadí rostoucích cen energií a ubývání zdrojů budou hrát odpady jako zdroje energie stále významnější roli. Elektrárna na středně výhřevné odpady firmy swb v Brémách prodělala v posledních letech významný vývoj. Od prosince 2006 již není považována za projekt, ale za konkrétní budované zařízení, které bude uvedeno do provozu již v roce 2009. Podnik swb působí již

10 let v severním Německu v oboru spalování odpadů. Vyvinul mimo jiné koncepci spalování odpadů s roštovým topeništěm, které vyrábí pomocnou páru pro elektrárnu, čímž se šetří černé uhlí. Výhodou je, že takové zařízení nepotřebuje vlastní turbínu. Protože zařízení samo nepotřebuje páru, bylo by nutno provozovat je pouze na 6200 h/rok, což neodpovídá požadavkům trhu a snižuje hospodárnost. Proto byla koncepce pozmeněna na spalovnu s vlastní výrobou elektřiny – elektrárnu na středně výhřevný odpad o výkonu 226 tis. t/rok. Speciálně pro středně výhřevné odpady (živnostenské, zbytky z třídění a z mechanicko-biologického zpracování) chybějící v Německu kapacity.

Entsorga, 26, 2007, č. 5

Nemocniční odpad k odstranění nebo k využití?

Německé nemocnice nesmějí nechat odstraňovat svůj odpad ve spalovně jiné obce a musejí jej přenechat podniku odpadového hospodářství v místě, kde sídlí. V přípa-

dě směsi odpadů se jedná o odpad určený k odstranění, nikoli k využití, jak rozhodl Správní soudní dvůr Bavorska-Württemberska.

Jednalo se o soudní spor města Mannheimu a Nemocnice sv. Terezie v otázce, zda odpad z nemocničního provozu, kantýny atd. je odpadem k odstranění a existuje-li povinnost přenechat jej městu Mannheim.

Podnik komunálního nakládání s odpady v Mannheimu již v roce 2002 nařídil, aby mu jakožto veřejnoprávnímu subjektu byly přenechávány sporné odpady, a nemocnice podala žalobu, protože chtěla nechat spalovat svůj odpad prostřednictvím soukromého podniku v Bielefeldu. V první instanci vyhrálo město Mannheim a nemocnice se odvolala.

Ve sporu se jedná o mnoho peněz. Kdyby nemocnice nechala odstranit svůj odpad soukromým subjektem, ušetřila by ročně 70 tisíc EUR. Ve druhé instanci nyní vyhrálo opět město s odvoláním na judikát Evropského soudního dvora z roku 2003, podle něhož je spalování odpadů zásadně odstraňováním a o využívání lze hovořit pouze, splňují-li spalovací zařízení určité předpoklady.

Entsorga, 26, 2007, č. 5

Trh duálních systémů je v pohybu

Soutěž německých duálních systémů nabírá obrátky. V současné době soutěží o podíly na trhu čtyři aktéři a jejich počet se možná brzy zdvojnásobí. Množství obalů, o které soutěží, se však nezvyšuje. U soukromých spotřebitelů vzniká v současné době kolem 7 mil. tun obalů ročně (lehké obaly, sklo, papír, lepenka, karton). Z toho 420 tis. tun tvoří nápojové obaly na jedno použití, které se odebírají prostřednictvím zálohového systému, 840 tis. tun se sbírá individuálně a 4,13 mil. tun prostřednictvím duálních systémů. Skoro pětina obalů není licencována a odstraňují se spolu s licencovanými bezplatně.

Současnými duálními systémy na trhu jsou DSD (převzatý americkým investorem a přetransformovaný z akciové společnosti na s. r. o.), Landbell, Interseroh a Eko-Punkt. V dubnu 2006 se systémy dohodly na clearingovém centru, které registruje hlášená množství licencovaná jednotlivými systémy. Čas ukáže, jak se na trhu etabluje nejnovější systém Eko-Punkt. Zájem o vstup na trh duálních systémů mají čtyři další aktéři: Vfw AG (Kolín), Zentek GmbH

(Kolín), Belland-Vision GmbH (Pegnitz) a Reclay GmbH (Kolín).

Entsorga, 26, 2007, č. 5

Recyklace PET je možná i s menším množstvím vody

Při zpracování PET lahví je důležitým úkolem oddělení rušivých látek ulpělých na lahvích, jako jsou etikety, nálepky, písek apod. Oproti mokrému čištění je výhodnější suchý mechanický postup. Použití vody již při rozmělnění vede sice nejprve k dobrým výsledkům čištění, ale vzniká při něm velké množství odpadní vody, která se musí nákladně zpracovávat. Alternativou je mechanické odstranění co největšího množství rušivých látek za sucha. Firma B+B Anlagenbau GmbH z Tönisvorstu nabízí koncepci zařízení, založenou na rozemlání za sucha s následným mechanickým odstraněním rušivých látek za sucha a plynule následujícím praním v horké vodě.

Poté co se z plastu rozemletého za sucha odstraní velké těžké rušivé látky například vzdušným třídícím, putuje materiál do suché čističky. Čistička se skládá ze síťového koše, v němž se nachází rotor. Vločky PET procházejí síťovým prostorem horizontálně a vzájemným třením se z nich odstraňují nečistoty, které otvory propadají pod síťový koš. Suchá čistička odstraní 80 až 90 % nečistot. Na suché čištění je napojen systém horkého propírání, po němž se materiál opět suší. Zbytková vlhkost materiálu vhodného k dalšímu zpracování činí 1 – 2 %. Zařízení má výkon až 3 tis. kg/hod.

Entsorga, 26, 2007, č. 5

Získávání rtuti ze starých baterií

Švýcarská firma Batreco vyvinula postup získávání rtuti ze starých baterií. Rtuť se odpařuje ve vakuu v destilační peci při bodu varu 356 °C a dostává se do proudu spalin. Je nutno zabránit, aby se odpařila síra, k čemuž dochází při 445 °C. K získávání rtuti dochází odlučováním z kondenzátu a následným vymýváním v rozstřikovací koloně. Poté se teplota sníží z 600 °C na 4 °C. Na konci procesu zajišťuje bezpečnost „policijní“ filtr z aktivního uhlí. Tento

Deváté ODPADY A OBCE v Hradci Králové

Ve dnech 18. a 19. června 2008 se uskutečnil již 9. ročník konference pořádané akciovou společností EKO-KOM. Zatímco minulý ročník probíhal v duchu desátých narozenin pořádjící společnosti, letos byla klíčová témata dvě. Jednak to bylo detailní představení **Strategie nakládání s odpady v obcích, městech a krajích ČR**, kterou vypracovaly společně Svaz měst a obcí ČR a Asociace krajů ČR, jednak „evergreen“ všech odpadářských a obalářských konferencí za posledních tři čtvrtě roku – Zálohové systémy sběru odpadů.

První téma bylo informačně silně přínosné. Více se Strategii věnujeme na jiném místě. Poněkud nevážně zde bylo konstatováno, že (jediným) pozitivním přínosem ze všech stran kritizované velké novely zákona o odpadech je, že vyprovokovala zmíněné dvě instituce k vypracování tohoto velice kvalitního dokumentu.

V druhém případě jsme se od zástupce MŽP opět nedozvěděli žádné podrobnosti o připravovaném systému záloh na jednocestné obaly. Jediný pokrok byl, že zástupce ministerstva měl již prezentaci v českém jazyce. Typické přitom je, že autoři prezentací MŽP nepřednášejí své prezentace osobně, ale posílají za

sebe náhradníky. Tato část programu by byla ztrátou času, kdyby nebylo prezentace Ing. Z. Kozla, který zcela bez emocí shrnul přínosy a problémy, které by zavedení systému záloh přineslo. Z přínosů v podstatě zbylo pouze snížení litteringu, tj. volně pohozených odpadů, když přínos ke zvýšení recyklace plastů je přinejmenším sporný. Seznam problémů, které by to vyvolalo, je nad rámec této krátké zprávy o konferenci.

Na konferenci byla též ustanovena a přečtena **Petice** (viz str. 18), kterou podepsalo celkem 130 odborníků.

Uvedená dvě hlavní témata nebyla jediná, kterým byl věnován prostor na konferenci. Dalšími především byly série prezentací kolektivních systémů zpětného odběru elektrozařízení, dále blok přednášek nazvaný Zajímavá řešení nakládání s komunálními odpady a nakonec téma bioodpadů.

Proběhlý ročník konference lze bezesporu považovat za úspěšný, i když pokud jde o program, možná méně by bylo více. **Příští 10. ročník se uskuteční 10. a 11. června 2009 opět v Kongresovém centru Aldis v Hradci Králové.**

(op)

filtr dokáže i při selhání všech předchozích fází filtrace spolehlivě zbavit proud spalin všech škodlivých látek. Pomocí tohoto procesu lze dosáhnout odloučení 88,7 % rtuti. Dnešní zařízení získává 600 kg rtuti za 6 hodin. Na rok 2009 je v plánu rozšíření kapacity na 4000 tun ročně. Batreco hodlá recyklovat více než 80 % starých baterií z Evropy.

Entsorga, 26, 2007, č. 6

Nekonečný příběh svozu odpadu v Sofii

Po přistoupení Bulharska do EU k 1. lednu 2007 je Sofia jediným hlavním městem EU, kde nefunguje odstraňování odpadu. Denně vznikajících 1000 tun odpadu se balí do plastových balíků a ukládá do provizorních skladů na okraji Sofie. Podobné sklady existují i na jiných místech a je v nich uloženo

asi 550 tis. tun odpadu. V roce 2005 bylo vypsáno v rámci celé EU výběrové řízení na stavbu a provoz zařízení na zpracování odpadů v Sofii, ale v březnu 2006 bylo zrušeno s tím, že město zažádá o prostředky od EU a postaví zařízení ve vlastní režii. Jednání mají skončit ještě v tomto roce a zařízení má být postaveno do 4 let. Rok po plánovaném výběrovém řízení jsou kapacity na skladování odpadů na okraji Sofie vyčerpány. Na začátku roku 2007 došlo ke konfliktu na sofijské radnici mezi radními a primátorem kvůli odebrání koncese městskému podniku na svoz odpadu z důvodu vysokých cen a špatné práce. Bulharsko také patří k 11 státním EU, které správně neuplatňují evropskou směrnici o elektrošrotu.

Entsorga, 26, 2007, č. 5

Neoznačené příspěvky z databáze RESERS připravuje RIS MŽP

**Vyprazdňování
děleného kontejneru**

Představení podzemních kontejnerů v praxi

Koncem května společnost SSI Schäfer, s. r. o. uspořádala v Praze na Václavském náměstí svou prezentační akci na téma podzemní kontejnery. Po úvodních víceméně teoretických přednáškách seznamujících posluchače s technickými aspekty těchto sběrných systémů, s problematikou výběru míst pro jejich umístění a jejich projektování byli účastníci akce seznámeni s praktickými zkušenostmi s jejich provozem (Pražské služby, a. s.). **Poznámka:** *Prezentované systémy (narozdíl od polopodzemních dodávaných jinými firmami) jsou výhradně plně podzemní, kdy nad úroveň chodníku/terénu vystupuje jen nevysoká vzhazovací šachta.*

Poté se účastníci mohli na vlastní oči přesvědčit, jak vypadají a jak funguje vyprazdňování podzemních kontejnerů. Nejprve viděli sadu těchto kontejnerů na tříděný sběr na Řezáčově náměstí v Praze 7 – Holešovicích. Instalace se uskutečnila z popudu městské části v rámci celkové přestavby náměstí. Jsou zde kontejnery na papír, plasty a dělený kontejner na bílé a barevné sklo. Všechny kontejnery a hlavně ten na sklo jsou provedeny v odhlučněném provedení. Jsou zde instalovány kontejnery s vyprazd-

ňováním hydraulickými kleštěmi typu Grumbach. Bylo předvedeno vyprazdňování děleného kontejneru funguje.

Již od podzimu loňského roku fungují podzemní kontejnery na Petřském náměstí v Praze 1. Jedná se o stejný typ jako v Praze 7. Poněkud jiný typ je k vidění na Václavském náměstí na rohu Vodičkovy ulice před prodejnou nakladatelství Academia. Jedná se o typ s odklopným víkem, které se vyprazdňuje standardní dvouhákovou technikou.

Na závěr byl předveden podzemní kontejner na směsný odpad a jeho vyprazdňování vysátím obsahu sběrným vozidlem. Je umístěn rovněž na Václavském náměstí na rohu s Jindřišskou ulicí a na pohled se příliš neliší od běžných odpadkových košů. Na rozdíl od sběru vytríděných odpadů tento systém příliš nepřesvědčil hlavně s ohledem na zápach při jeho vyprazdňování. Po exkurzi v ulicích města následovala krátká diskuse.

Společnost SSI Schäfer pořádá podobné prezentační akce zhruba každé dva roky a bývají tradičně hojně navštívené. Bez ohledu na propagační stránku věci, znamenají totiž pro účastníky značný informační přínos.

(op)

**Vysávání
směsného
komunálního
odpadu
z podzemní
nádoby,
foto archiv
redakce**

Doporučení konference Nebezpečné odpady

Dne 15. května se konala na Krajském úřadu Středočeského kraje konference **NEBEZPEČNÉ ODPADY**, která se uskutečnila jako 5. konference cyklu **ODPOVĚDNÉ PODNIKÁNÍ V CHEMII**.

Konferenci uspořádal Svaz chemického průmyslu ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí, Ministerstvem průmyslu a obchodu, krajskými úřady Středočeského, Královéhradeckého a Pardubického kraje, společností DEKONTA, a. s., Pražské služby, a. s., VŠCHT Praha a Univerzitou Pardubice. Konference se zúčastnilo 97 odborníků z chemických podniků, profesních svazů, vysokých škol, poradenských firem, ale i ze státní správy a samosprávy. Na závěr konference byla přijata následující **doporučení pro přípravu materiálu k plnění úkolu Bezpečnostní rady státu č. 17/2007 k přípravě systémových opatření na úseku nezákonného nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a odpady**.

Toto doporučení má sloužit především pro poslední zasedání mezíresortní pracovní skupiny pro nezákonné nakládání s chemickými látkami a odpady a doplňuje návrh doporučení rozeslaný MŽP členům pracovní skupiny i účastníkům konference.

Účastníci konference doporučují věnovat pozornost zejména prevenci a veřejné kontrole způsobů nakládání s nebezpečnými odpady a jejich pohybu po území České republiky.

Zohlednit se doporučují zejména následující body:

1. Předcházet vzniku odpadů.
2. Důsledně využívat a kontrolovat dodržování stávající legislativy včetně povinného pojištění.
3. Plně implementovat novou chemickou legislativu REACH, jejíž součástí je obousměrná komunikace mezi výrobcem, uživateli a spotřebiteli.
4. Na omezení rizik spojených s používáním chemických látek se může podílet každý občan.
5. Rozšiřovat separaci nebezpečných odpadů z odpadu komunálního.
6. S chemickými látkami a přípravky zacházet zodpovědně tak, aby mohly splnit účel, pro který byly vyrobeny, a nekončily jako nebezpečné odpady.
7. Vytvořit podmínky pro využívání nepotřebných chemických látek a přípravků, zvážit i možné širší využití Komoditní burzy Kladno.
8. Zavést centrální sledování pohybu nebezpečných odpadů po území ČR v reálném čase. V tomto smyslu upravit § 40 zákona o odpadech a předpisů souvisejících.
9. Snížením zbytečné administrativy vytvořit lepší podmínky pro důslednou věcnou kontrolu ČIŽP, krajských úřadů, obcí, ale i ostatních orgánů státní správy.
10. V případě důvodného podezření na nezákonné nakládání s odpady, umožnit pracovníkům obcí, obcí s rozšířenou působností, krajských úřadů a ČIŽP, za součinnosti Policie ČR, vstup do objektu ve vlastnictví fyzické či právnické osoby.
11. Zabezpečit provázanost kompetencí novelou § 79 odst. 1 písmeno f) zákona o odpadech se zákonem o IZS.
12. Prevencí výrazně omezit možnost kriminální činnosti při nakládání s nebezpečnými odpady.
13. Vytvořit stručný návod pro jednání místních orgánů při podezření z nelegálního zacházení s nebezpečnými odpady.
14. Přehodnotit metodiku zacházení s nebezpečnými odpady, a to včetně rozdílů mezi ADR (předpisy pro ostatní způsoby přepravy) a Katalogem odpadů.
15. Využít metodiky VCI ke skladování chemických látek, německého svazu chemického průmyslu.
16. Zabezpečit odbornou vysokoškolskou výchovu odpovídajícího zaměření (Chemik pro krizové stavy).
17. Spalování odpadů s využitím jejich energetického potenciálu považovat za jejich využití.
18. Odstranit resortismus v přístupu k nebezpečným odpadům s důrazem na plnění úkolů ústředního orgánu státní správy.
19. Využívat podnětů zpracovaných v minulých letech pro MŽP v rámci přípravy programů nakládání s odpady, zejména programů nebezpečné odpady a průmyslové odpady.

Doc. Ing. Jiří Burkhard, CSc., VŠCHT Praha

E-mail: jiri.burkhard@vscht.cz

Ing. Ladislav Špaček, CSc., Svaz chemického průmyslu ČR

E-mail: ladislav.spacek@schp.cz

IFAT 2008 – nezklamal ani neuchvátil

Takový dojem zanechal v návštěvníkovi letošní ročník mnichovského veletrhu IFAT. Tedy především v návštěvníkovi, který navštěvuje tento i podobné veletrhy pravidelně. A to přesto, že veletrh byl zase o něco větší, a to nejen podle oficiálních údajů veletržní správy, ale i na první pohled (o dvě haly).

Letošní ročník veletrhu pořadatelé označují za rekordní. Oproti předchozímu ročníku v roce 2005 se zvýšil počet vystavovatelů o 350 na celkových 2575. Výstavní ploch se rozrostla o 22 tis. m² na celkových 192 tis. m². To podle vyjádření náměstka výkonného ředitele Mnichovských veletrhů Eugena Egermeira dělá z letošního ročníku největší veletrh v jeho historii, ale i největší environmentální výstavu na světě. Novinkou na letošním ročníku bylo, že samostatná plocha byla vyčleněna výzkumným a vzdělávacím institucím, kterých se zde na ploše 270 m² představilo 30 z 9 zemí, údajně včetně České republiky a Slovenska (konkrétní zástupce se nám nepodařilo vypátrat).

O růst veletrhu se svým skromným dílem přičinily i firmy z Česka, kterých zde vystavovalo celkem 27, z toho asi třetina odpadářských. A to se letos žádná oficiální účast České republiky, jako tomu bylo v minulých dvou ročnících, nekonala. Potkali jsme se zde jak s těmi, které potkáváme na IFATu, případně i na jiných zahraničních veletržích pravidelně, tak i úplně (pro nás) nováčky. Rovněž mezi návštěvníky bylo slyšet češtinu na každém kroku.

Návštěvnost, alespoň během těch dvou dnů, které jsme na veletrhu strávili, byla tradičně vysoká a naši vystavovatelé, se kterými jsme měli příležitost na veletrhu či po něm mluvit, si na nezáměrně nemohli stěžovat.

Podobně jako u ostatních veletrhů, které se zabývají celou šíří životního prostředí, i zde dominovalo vše, co nějak souvisí s vodou, ovšem ta dominance nebyla tak do očí bijící a odpady se zde neztrácely, jako například tradičně v Brně (*vice na jiném místě*).

V duchu hesla napsaného v titulku je obtížné vyzdvihnout z toho množství expozic vyzdvihnout něco, co opravdu zaujalo, co se nějak vymykalo z průměru. Nepochybně takové exponáty zde byly a specialista si je jistě našel. Ale expozice byly většinou takové, že ten, kdo nešel najisto, na ně nenarazil. To platí s jednou výjimkou, o které jsme se již zmínili (a otiskli fotografii) v minulém čísle u příležitosti článku o využití zemního plynu v dopravě. Pro připomenutí: Jednalo se o automobil na úklid ulic (tzv. samosběr) s nástavbou Faun na podvozku Mercedes-Benz Econic vyvinutý speciálně podle požadavků společnosti Pražské služby a který v těchto dnech pravděpodobně již uklízí pražské ulice. Byl vystaven s hrdou cedulí „Nejčistší zametací stroj na světě“ (*obrázek viz Odpadové fórum 6/2008, str. 18*) a jeho „čistotnost“ spočívá ve dvou změnách. Jednak je s pohonem na stlačený zemní plyn (o ekonomických i ekologických přednostech tohoto pohonu jsme psali v minulém čísle), jednak na výfuku odsávaného vzduchu je instalován speciální filtr zachycující částice PM10, takže stroj při úklidu prach nevíří, ale naopak vzduch čistí.

Jeden trend se zde na veletrhu dal vystopovat. Bylo to energetické využití odpadů. A to jednak pro výrobu bioplynu (oproti dřívě převládajícímu kompostování), jednak spalováním pro výrobu elektrické energie a tepla. V této oblasti nebylo možné přehlédnout zvláště megaexpozici elektrárenské společnosti E.ON s ústředním heslem Energy from Waste (*viz foto na titulní stránce*). Jak asi dlouho bude trvat, než ČEZ či jiná naše energetická společnost objeví tento zdroj energie, který nyní tak marnotratně odvážíme ve velkém na skládky.

To, že se letos v krátké době po sobě konaly veletrhy u nás FOR WASTE a ENVIBRNO a v Německu IFAT, se přímo nabízí je srovnávat. Samozřejmě je nemůžeme srovnávat co do počtu vystavujících firem ani celkové výstavní plochy. Typická je hlavně konzervativnost až přízemnost či malá nápaditost vystavujících firem, případně architektů, při kompozici expozic u nás. Toto bohužel ve značné míře platilo i pro české vystavovatele na IFATu. Dalším kontrastem je, že na veletržích v Německu, Francii, Itálii nemohou chybět ti největší „hráči na trhu“, musejí se před veřejností či konkurencí ukázat obrovitým stánkem. U nás tomu bylo v devadesátých letech podobně, ale letos na EnviBrnu i FOR WASTE byli velcí hráči zastoupeni vždy jen jednou firmou.

Příští, již 16. ročník veletrhu IFAT se bude konat 9. až 13. května 2011.

(op)

ENVIBRNO – odpady nebyly téměř vidět

Jen patnáct jmen firem je uvedeno v katalogu letošních Ekologických veletrhů, které se konaly v květnu v Brně, v nomenklatuře pod oborem Zpracování a využití odpadů. A to se mnohé z těchto firem věnují tuhým odpadům jen okrajově a jiné zase, i když se odpady zabývají, prezentovaly na veletrhu především své aktivity směrem k vodnímu hospodářství.

O postavení veletrhu EnviBrno, potažmo odpadů, vedle vodohospodářské výstavy VODOVODY – KANALIZACE svědčí samotná nomenklatura Ekologických veletrhů Brno. Z 27 hlavních oborů patří 20 vodě a jen po jedné odpadům, vzduchu, odstraňování ekologických zátěží apod. Rovněž v oficiálních tiskových zprávách Brněnských veletrhů (včetně té závěrečné hodnotící) je veškerá pozornost věnována vodohospodářské výstavě a ostatním oborům není pozornost věnována vůbec a nebo jen čistě okrajově. Je otázkou, zda se při tomto přístupu veletržní správy k odpadům nakonec těžiště vystavování techniky a technologií z oblasti odpadového hospodářství nepřestěhuje do Prahy. Pro Brno zatím hovoří sice nepřilíh bohatý, alespoň nějaký doprovodný program (*viz dále*) k tomuto tématu.

Na veletrhu zaujala již druhým rokem velkoryse pojatá (tentokrát dokonce patrová) expozice Ministerstva životního prostředí, což dříve nebyvalo. Letos hlavní tíha prezentace ležela na bedrech Státního fondu životního prostředí ČR a točila se, jak jinak, kolem Operačního programu Životní prostředí. „Šlágram“ výstavy, ovšem jiného druhu, byl stánek ekologického portálu EnviWeb, kde se rozhodli přitáhnout návštěvníky a více se zviditelnit neobvyklým způsobem. Tím byla propagace entomofagie, tj. pojídání hmyzu. Vedle toho, že vystavovali živé exempláře několika druhů hmyzu, který se v jiných částech světa běžně konzumuje, nabízeli volně dva druhy sladkostí obsahující tyto organismy. Poslední den veletrhu pak šéfkuchař z vystavených exemplářů připravoval vybrané chuťovky.

Příští rok by společně pořádaná výstava Vodovody – Kanalizace a veletrh EnviBrno měly mít nový společný název, a to Mezi-

národní vodohospodářský a ekologický veletrh WATENVI a měl by se konat 26. až 28. května 2009.

Doprovodný program

Doprovodný program Ekologických veletrhů Brno byl velmi bohatý, ale naprostá většina z něho se opět točila kolem vody. Odpadů se týkal prakticky jediný seminář, jehož odborným garantem byl prof. J. Hřebíček z Masarykovy univerzity. Jeho název Integrovaný systém nakládání s odpady a jeho financování a jeho označení „kulatý stůl“ symbolizují původní záměr odborného garanta. V realtu to byl mírně netradiční seminář na téma Velká novela zákona o odpadech. Sympaticky netradiční bylo, že (jediný) zástupce MŽP náměstek ministra Ing. K. Bláha právem předpokládal, že všichni přítomní obsah novely znají, a proto se omezil na informaci o nejnovějším dění kolem tohoto návrhu, na který se sneslo mnoho kritiky ze všech stran. Nová informace byla, že zatímco příprava novely šla zcela mimo něj, on krátce před seminářem dostal od ministra prioritní úkol se novelou zabývat a s připomínkami se vypořádat. Přičemž termín předložení novely do vlády na konec léta změněn prý nebyl.

Po tomto krátkém úvodu se za řečnickým pultem se shrnutími svých výhrad vůči novele střídali zástupci Svazu měst a obcí, Asociace krajů, i podnikatelských svazů (EKO-KOM a ČAOH). Slovo dostal i zástupce Poslanecké sněmovny Parlamentu. Následovala standardní diskuse, z níž vybočil příspěvek jednoho mladého muže, který na dotaz, koho zastupuje, prohlásil, že veřejnost. Konstatoval, že má pocit, že je na shromáždění spalovenské lobby (přitom během celého dopoledne slovo spalování, spalovna, energetické využití odpadů apod. vůbec nezaznělo!) a že návrh zákona je zcela v pořádku a musí být přijat tak, jak je navržen.

Nepřímou reakcí na zmíněný příspěvek „zástupce veřejnosti“ byl diskusní příspěvek dr. V. Mikulové, bývalé ředitelky odboru odpadů MŽP, nyní působící na České zemědělské univerzitě, který byl současně neoficiálním shrnutím a zakončením diskuse a i celého semináře.

(op)

ROČENKA odpadového hospodářství

Co dal a co vzal rok 2007 (a polovina roku 2008)

Počátek roku 2007 se jevil jako méně naplněný odpadářskými událostmi, téměř idylický, aby konec tohoto období již téměř překypoval akcemi pro každého odpadáře, ale i prostého občana veledůležitými.

Především je nutno konstatovat, že začátkem roku 2007 se dostalo našemu resortnímu ministerstvu nového, již osmého ministra a posléze nové ředitelky odboru odpadů. Již na prvé tiskovce ministra Martina Bursíka jsme se dozvěděli, jaké priority v odpadovém hospodářství budou prosazovány. Jsou to: „žádné dovozy zahraničních odpadů na naše skládky a do našich spaloven“ a „podpora prevence, třídění a recyklace odpadů“. První prioritou logicky vyplývala ze špatných zkušeností s nelegálními dovozy odpadů do naší republiky. Jak se druhá prioritou konkrétně projeví, jsme se stali svědky až začátkem roku 2008. Ale to předbílám.

Na několika odborných konferencích jsme se dozvěděli, převážně z úst vedoucího poradců ministra životního prostředí, že nástrojem k podpoře činnosti v odpadech je Operační program Životní prostředí a připravovaná novela zákona o odpadech. Také zákon o obalech se bude nutno novelizovat, neboť posledním trumfem ministerstva byl návrh na zálohování nápojových obalů.

K tomuto tématu se okamžitě rozhořely vášnivé diskuse a živě se též diskutovalo na několika konferencích. Vystoupení zástupce ministerstva na těchto akcích, pokud byl přítomen, bylo vždy poněkud tristní. Ministerstvo totiž nemělo a zatím stále nemá žádnou konkrétní představu o funkci celého systému vratných nápojových nádob. Jednou tvrdilo, že použijeme systém jedné země, jindy zase oné. Podklady k analýze kladů a záporů a samotné funkce zpětného odběru existují a na odborných akcích byly prezentovány, ale pracovníky ministerstva zatím využity nejsou, jsou ignorovány. A proto bylo asi pro ministerstvo jednoduché jen konstatovat,

že návrh vratných lahví ve formě novely zákona o obalech se odkládá...

Během roku 2007 proběhla řada odborných akcí a aktivit, o kterých jsme povětšinou referovali na stránkách našeho časopisu. Z těch „průřezových“ a méně známých stojí se zmínit o vyhodnocení třetí etapy realizačních programů, jednání Rady pro odpadové hospodářství ministra, projektu TWINNING LIGHT k integrovaným systémům nakládání s odpady, projektu vědy a výzkumu Ověření použitelnosti metody mechanicko-biologické úpravy komunálních odpadů... Nutno říci, že praktické využití výstupů a prezentace výsledků je ze strany ministerstva minimální, téměř žádná. Současně se stále připravuje dlouho očekávaná vyhláška o nakládání s biologicky rozložitelnými odpady a co je výjimečně pozitivní, byl schválen Operační program Životní prostředí, takže mohou být postupně vypláceny podpory pro projekty schválené na základě první výzvy.

Z hlediska evropského se nejvíce diskutovalo o připravované novele rámcové směrnice o odpadech, která nakonec, pro někoho překvapivě, byla nakonec Evropským parlamentem schválena již v červnu 2008. Ale to opět předbílám.

Novela zákona

I když to na první pohled tak nevypadá, situace v odpadovém hospodářství během roku 2007 se v České republice postupně vyhrcovala, stávala se stále více nejasnou a koncepčně neprůhlednou, k čemuž přispívala sporadická, nekomplexní a neodborná vystoupení pracovníků ministerstva.

Tato situace vyvrcholila v březnu roku 2008 předáním návrhu „velké novely zákona o odpadech“ do vnějšího přípo-

mínkového řízení. O novele se začalo okamžitě velmi podrobně diskutovat. Téměř okamžitě byla vypracována různá stanoviska odborných svazů, asociací, Ministerstva průmyslu a obchodu a dalších institucí, která jednotně a zásadně odmítly uvedený návrh novely jako nesystémový a nedoporučily ho vůbec předávat k dalšímu projednávání. Vedle řady zásadních a konkrétních připomínek byla hlavním argumentem skutečnost, že je neefektivní se v této době zabývat tak rozsáhlou novelou, která zatím nemůže reagovat na připravovanou novou rámcovou směrnici o odpadech.

O novele zákona a o jejím odmítnutí a o další nejasné koncepci nakládání s odpady v ČR se velmi intenzivně až bouřlivě diskutovalo na řadě seminářů a konferencí, z kterých lze jmenovat například konferenci RECYCLING 2008 v březnu v Brně, konferenci ODPADY 21 v dubnu v Ostravě, seminář ODPADY 2008 A JAK DÁL? v Praze, konferenci Nebezpečné odpady v Praze a doprovodný program Ekologických veletrhů BRNO 2008 v květnu.

Nová směrnice na světě

Vyvrcholení celé této situace proběhlo na konferenci ODPADY a OBCE 2008 v Hradci Králové, den poté, kdy jsme se mohli například z tiskových zpráv Ministerstva životního prostředí dozvědět, že Evropský parlament schválil novou směrnici o odpadech. Dlouho očekávané a pro někoho až nečekaně rychlé schválení konečně umožnilo i u nás postavit koncepci nakládání s odpady na reálných, praktických a funkčních základech. Podrobný rozbor směrnice bude jistě vbrzku učiněn a otiskneme jej i na stránkách našeho časopisu.

V této souvislosti považuji za nezbytné ocitovat několik pasáží z tiskové zprávy ministerstva: „...rozhodli jsme se, že nedeme předkládat vládě novelu odpadového zákona v celém rozsahu, v jakém jsme ji předložili k veřejné diskusi. Nemělo by smysl nyní projednávat novelu zákona a zároveň pracovat na jeho úplně novém

znění. MŽP ovšem využije práci, odvedenou na přípravě této novely a také připomínky a náměty, které zaslaly ostatní resorty, obce, kraje či nevládní a profesní organizace. Nový zákon tak předloží ještě na podzim do veřejné diskuse a do konce letošního roku vládě...“

Z této informace lze usuzovat ledacos, ale budme optimisté a těšme se, že konečně bude připraven a schválen zákon, který bude ke prospěchu všech a hlavně těch, kteří odpady produkují a mají jisté povinnosti a bude ku prospěchu využívání druhotných surovin v souladu s rozumnými zásadami péče o životní prostředí. A nebude jen administrativním nástrojem odtrženým od reality.

Jistá obezřetnost je však na místě. Již tři hodiny po prvotní informaci vydává ministerstvo další tiskovou zprávu. Ta však nehovoří o tom, co je nového ve směrnici, jak směrnice pomůže v řadě nejasných a různý výklad umožňujících formulací a jak by měl vypadat zcela nový zákon o odpadech, ale zaměřuje se jen na jedno: „Směrnice o odpadech je velký úspěch České republiky. ČR se totiž oproti původnímu návrhu EK, který prakticky liberalizoval obchod s odpady v Evropě, po tvrdých vyjednáváních podařilo prosadit, že členský stát bude mít možnost dovozy odpadů omezit nebo dokonce zakázat“. Když se tedy české straně nepodařilo „zakázat“ spalování odpadů, tak se alespoň podařilo omezit či zakázat dovozy odpady do spaloven.

Spalovny jsou podle směrnice za určitých podmínek považovány za využití odpadů, což je z pohledu vyjednávačů ministerstva jasný neúspěch. Směrnice dále vymezuje pětistupňovou hierarchii způsobů nakládání s odpady (spalování je považováno za využití), vymezuje cíle pro opětovné využití a recyklaci odpadu, zavádí definici „vedlejší produkty“ a specifikuje řadu dalších aspektů.

Strategie rozvoje

Především neuspokojivý vývoj oboru v posledním období vedl k tomu, že z iniciativy Svazu měst a obcí a Asociace krajů České republiky byl řadou odborníků v minulém období rozpracován a začátkem června 2008 oficiálně předán Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR koncepční materiál **Strategie rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech ČR**. Velmi rozsáhlý a potřebný materiál je zpracován na základě dostupných údajů popisujících stav odpadového hospodářství, dále ze zkušeností odborníků v oblasti nakládání s odpady a rovněž samospráv. Zároveň nabízí řešení rozvoje odpadového hospodářství na místní úrovni vycházející z reálných možností českých obcí a měst. Stručný

výtah ze zkrácené verze Strategie je uveden na jiném místě časopisu, celá strategie je na stránkách Svazu měst a obcí (www.smocr.cz).

Pod dojmem přijetí novely evropské směrnice byla na konferenci v Hradci Králové představena Strategie zatím nejdrobněji a před největším fórem posluchačů. Byl prezentován postup zpracování a filozofie dokumentu, popsána analytická a návrhová část materiálu. V diskusi byl především kritizován dosavadní laxní postup ministerstva, který neumožňuje dostatečně využívat peněz z evropských fondů, neboť není dána jasná strategie a současný preferenční přístup neumožňuje rozvíjet integrované systémy nakládání s odpady.

Současné aktivity obcí a měst podporované z evropských peněz jsou jen dílčími a lokálními opatřeními spíše v oblasti třídění a sběru odpadů než koncepčně a regionálně pojaté využívání odpadů. Bylo též kon-

Náměstek ministra u kulatého stolu v doprovodném programu na ENVIBRNU 2008, foto archiv redakce

statováno, že pokud se okamžitě nezmění preferenční filozofie ministerstva a nezmění se též Plán odpadového hospodářství ČR v návaznosti na novou směrnici, nebude možno smysluplně využít peněz Operačního programu ŽP, což by byla neodpuštělná chyba a ztráta. Správně bylo poukázáno na to, že i kdyby se dnes politika podpory projektů změnila, je z důvodů neujasněné strategie a krátkého časového prostoru pro některé investice již pozdě!

Ještě jednou o vratných lahvích

Další veřejná diskuse nad záměrem zpětného odběru nápojových obalů proběhla též na zmiňované konferenci v Hradci Králové. Přednáška pracovníka ministerstva k tomuto tématu nepřinesla opět nic nového až na informaci, že návrh tohoto systému bude součástí novely zákona o obalech, který by měl, podobně jako nový zákon o odpadech, být k dispozici k projednávání na podzim tohoto roku. A také infor-

mace, že údajně pro ministerstvo je zpracovávána analýza systému zpětného odběru, ke které však nedokázal říci žádnou podrobnost.

Následoval tradičně velmi fundovaný, zajímavý a doložený rozklad s názvem Interakce zálohového systému obalů a integrovaného selektivního sběru odpadů ředitele EKO-KOMU a negativní stanovisko zástupkyně Svazu obchodu a cestovního ruchu k zálohovým systémům. Tento blok ukončil velmi působivým vystoupením zástupce Svazu měst a obcí dokládající zásadní odmítavý postoj Svazu k zálohovým systémům a vyzval přítomné k tomu, aby zvedli ruku ti, kteří souhlasí s navrženým systémem. Nikdo takový nebyl, i když lze přepokládat, že kdyby došlo ještě k hlasování „kdo se zdržel“, někteří by se jistě přihlásili. Dokládalo by to však stále stejné a opakované, že pokud nejsou k dispozici objektivní a fundované rozborů a návrhy

navrženého systému, nemohou se někteří objektivně vyjádřit.

Co nás tedy čeká?

Na jednu stranu se mi chce říci, že je nutno nechat vychladnou hlavy, rozvážit a promyslet co dále. Na druhou stranu je mi jasné, že otálet nelze! Peníze nám utíkají, čas je náš nepřítel. Rozhodovat se musíme rychle, ale konečně odborně a profesionálně bez amatérské ideologie. I o tomto se v Hradci Králové mluvilo. Nejsem si však jist, zda bylo všem jasné, že v reakci na novou směrnici budeme muset v České republice v nejbližší době změnit kritéria podpory projektů z Operačního programu ŽP, změnit Plán odpadového hospodářství ČR a připravit k projednání znění hned tří nových zákonů – o odpadech, o zpětném odběru a o obalech. Je toho dost na tak malou republiku a je tak málo času.

Tomáš Řezníček

Strategie rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech ČR

STRUČNÁ GENEZE VÝVOJE

Obce a města v České republice jsou ze zákona odpovědná za nakládání s odpady, které produkují jejich obyvatelé. Na území České republiky se díky prvnímu zákonu o odpadech a díky velmi dobremu zákonu o obalech podařilo vybudovat velmi moderní systém odpadového hospodářství. Od počátku devadesátých let minulého století zmizely skládky odpadů u každé malé obce, lidé se naučili odkládat odpady tam, kam mají včetně jejich třídění, za podpory Státního fondu životního prostředí ČR a obecních či soukromých investic se podařilo vybudovat zařízení pro nakládání s odpady. Díky zpětnému odběru odpadů obalů jsme jedni z nejlepších v celé Evropské unii v třídění obalových složek odpadů papíru, skla či plastů. Toto vše je od jejich vzniku podporováno samosprávami krajů.

Od doby vzniku Plánu odpadového hospodářství České republiky stoupl výrazně vliv nevládních ekologických organizací, jako těch, které mají „patent“ na nejlepší řešení ochrany přírody a životního prostředí. Těch, které se v žádném případě nepodílejí na tvorbě systémů osvěty, sběru, odděleného shromažďování a jednotlivých způsobů nakládání s odpady od obyvatel na územích měst a obcí. Tento systém vytvářely obce za pomoci krajských samospráv v drtivé většině samy, za částečné pomoci státu s přispěním soukromých investic do systémů nakládání s odpady na celém území ČR.

S příchodem posledního politického vedení Ministerstva životního prostředí však (nejenom) odpadové hospodářství v České republice dostalo opravdový zásah „pod pás“! Na názory samospráv krajů a obcí se v žádném případě nehledí (komunikace ojedinele probíhá pouze s ministerskými úředníky, kteří ale za čtrnáct dní už na ministerstvu nepracují ...). Z ministerstva odešla nebo byla odejita řada odborníků na odpadové hospodářství a názory nevládních ekologických organizací jsou jediné správné. A podle toho odpadové hospodářství také vypadá! Chaos, nejistota a nesouhlas drtivé (ne-li celé) odborné „odpadářské“ veřejnosti, obcí, měst, krajů ale také hospodářských sdružení a institucí včetně Hospodářské komory nebo ostatních resortních ministerstev, kterých se odpady nějakým způsobem dotýkají.

Vrcholem všeho pak je již více jak rok prezentovaná nesmyslná novela obalového zákona v médiích, která má zavádět zpětný odběr zálohovaných nevratných nápojových obalů, především PET lahví, mediálně vypouštěná v pravidelných intervalech jako bublina, kterou ale nikdo nikdy neviděl, především však bez konkrétní představy, jak celý systém bude fungovat a kolik za něj zaplatíme.

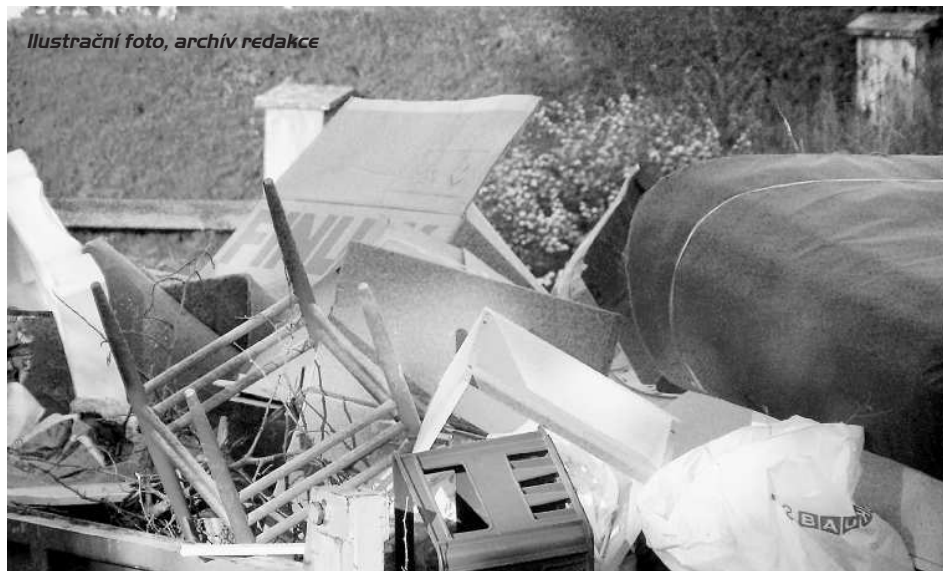
Druhým vrcholem pak byla tzv. „velká“ novela zákona o odpadech, veledílo bez jakéhokoli věrohodného socioekonomického posouzení dopadu na společnost, která navrhovala odpadové hospodářství našim občanům zdražit několikanásobně. Vše dokresluje Operační program Životní prostředí, kde lze žádat jen na ty „jediné správné investice do odpadového hospodářství“, nikoli například na, ve vyspělé Evropě naprosto běžné, energetické využívání odpadů. Navíc obce, města a kraje dostanou v drtivé části díky veřejné podpoře na projekty v odpadech pouhých 40 % dotace, i když z úst řady představitelů ministerstva byla prezentována 90% podpora. Ano, takto vypadá odpadové hospodářství v současné době, taková je realita.

Města, obce a kraje jako velmi svrchované samosprávné subjekty, které mají běžným občanům nejbližší, paradoxně díky konání či spíše nekonání Ministerstva životního prostředí zjistily, že mají naprosto shodné názory na odpady a jejich budoucnost. Prostřednictvím svých zastupujících organizací, Svazu měst a obcí ČR a Asociace krajů ČR, se dohodly, že budou postupovat v odpadech společně. Proto společně odmítly zmiňovanou „velkou novelu zákona o odpadech“ jako celek, naprosto odmítají novelu zákona o obalech a chtějí změnit Operační program Životní prostředí v odpadářské prioritní ose číslo čtyři.

Ale aby jen nekritizovaly, připravily a aktivně se podílely ve spolupráci s odborníky a praktiky v odpadovém hospodářství z celé naší krásné republiky na zpracování vlastního velmi odborného a obsáhlého dokumentu **Strategie rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech ČR**. Dokument, který na české odpadové scéně dlouhou dobu chyběl, dokument, který navrhuje, jakým způsobem má být realizováno odpadové hospodářství v České republice do budoucna tak, aby ČR plnila směrnice Evropské unie, ke kterým se zavázala, tak, aby nemusela platit pokuty, s odpady bylo nakládáno rozumně a občany to nestálo zbytečně mnoho finančních prostředků bez minimálního ekologického efektu.

Obce, města a kraje a s nimi už někteří jednotliví poslanci a senátoři chtějí, aby byl dokument vzat jako základ tvorby nové odpadářské legislativy. Chtějí v odpadech normální stav, chtějí, aby jim bylo nasloucháno, chtějí se bavit s opravdovými odborníky, kteří žijí v ekonomické realitě.

Bc. Marek Sýkora
Člen komise životního prostředí
SMO ČR
E-mail: sykora@rra-pk.cz

Ilustrační foto, archiv redakce

Stručné shrnutí strategického dokumentu obcí, měst a krajů

Odpadové hospodářství v České republice prošlo od poloviny devadesátých let bouřlivým vývojem. Došlo k zásadnímu zlepšení jeho parametrů, avšak současně nekleslo množství sládkovaného odpadu. Do dnešního dne nebyla předložena jakákoli realistická a hodnověrná koncepce řešení tohoto problému, který tíží především ty, kteří jsou odpovědní za nakládání s komunálními odpady, tedy obce, města a kraje. Tato dlouhodobě neuspokojivá situace vedla Svaz měst a obcí ČR spolu s Asociací krajů ČR ke zpracování komplexního dokumentu o odpadovém hospodářství pod názvem „Strategie rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech ČR“.

Strategie rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech ČR, dále jen „Strategie“ je komplexním odborným analyticky strategickým dokumentem hodnotícím celou oblast nakládání s komunálními odpady a ostatními odpady z obcí. Dokument přitom vychází z veřejně dostupných informací a databází o odpadech a nakládání s nimi. Hlavním zdrojem dat byla státní evidence odpadů. Dokument byl zpracováván po dobu šesti měsíců předními odborníky na teorii i praxi v oblasti odpadového hospodářství z celé České republiky.

Cílem strategie je shrnout a vyhodnotit všechny dostupné údaje o odpadech v ČR a předložit na faktech založenou koncepci nakládání s komunálním odpadem v dalších letech. Svým rozsahem tak byl vytvořen unikátní a pro další řízení komunální politiky nutný dokument, který nebyla státní správa schopna poskytnout po dlouhá léta, přes opakované výzvy měst a obcí k jeho zpracování.

Strategie popisuje reálný současný stav množství a druhů komunálních odpadů, současné způsoby nakládání s nimi i možné způsoby do budoucna. Navrhuje základní organizační a technologické způsoby řešení hlavních cílů pro využití odpadů v dalším desetiletí tak, aby byly reálně splnitelné v prostředí ČR prostřednictvím realistického souboru administrativních, organizačních a ekonomických nástrojů nám dostupných a současně efektivních. Popis současného stavu i návrhy na jeho budoucí změnu je založen na faktech, a proto Strategie nutně vede i k návrhu na takové změny v Plánu odpadového hospodářství ČR, které učiní tento klíčový vládní dokument realistickým a splnitelným.

Klíčovými kapitolami Strategie jsou:

- Hodnocení současného stavu odpadové

ho hospodářství, jeho problémů způsobených nekonceptním přístupem vlády, zejména pak stále převažujícího skládkování odpadu jako formy odstranění, která je fakticky preferována před využíváním odpadu v energetice.

- Zásadní konstatování, že část závazků České republiky vůči EU v oblasti nakládání s odpady nemůže být splněna včas a plnění dalších závazků bude ohroženo, nedojde-li k okamžité změně politiky MŽP, které odmítá standardní a v EU obvyklé postupy využití odpadu.
- Argumentačně podložené odůvodnění toho, proč další nekonceptní úprava odpadové legislativy navrhovaná Ministerstvem životního prostředí je nesystémová, extrémně nákladná, ale především nepovede k řešení výše uvedených problémů nakládání s komunálním odpadem.
- Zásadní návrhy formulované obcemi, městy a kraji pro okamžitou změnu politiky v oblasti nakládání s komunálními odpady, jejichž přijetí je nutné k tomu, aby obce a města byla schopna plnit svou primární odpovědnost za nakládání s komunálním odpadem způsobem environmentálně šetrným, funkčním a především takovým, který nebude občany obtěžovat a ani je zatěžovat zbytečnými náklady.

Současný stav nakládání s komunálním odpadem

Současný stav nakládání s komunálním odpadem na území České republiky se dá shrnout do těchto základních bodů:

- Stávající Plán odpadového hospodářství České republiky je nesystémový. Plán vyžaduje plnění cílů, které jsou při současných technologických možnostech téměř nesplnitelné, avšak především

jsou pro města a obce ekonomicky nereálné bez extrémního finančního zatížení obyvatel. Jednotlivé prvky plánu si koncepčně odporují a některého jeho části jsou prakticky nerealizovatelné při stávající legislativě.

- Tvorba nejrůznějších státních koncepcí a legislativních, fiskálních či ekonomických nástrojů státu, které mají formou různých norem či stimulů „donutit“ původce odpadů včetně obcí k plnění POH na všech úrovních je chaotická. Základem těchto kroků jsou velmi často konjunkturální požadavky politiků na neustálé změny legislativy, které jsou navíc zásadně ovlivňovány nejrůznějšími nevládními organizacemi zaměřenými na jednotlivé vzájemně koncepčně nepropojené požadavky v regulaci nakládání s odpady. Přitom nejmenší ohled je brán na stanoviska těch, kdo jsou za nakládání s odpady skutečně odpovědní, tedy na stanoviska měst a obcí i na koncepční potřeby krajů.
- Města, obce i kraje pohlížejí na odpadové hospodářství jako na svou odpovědnost vůči občanům, kterým musejí zajistit efektivní nakládání s odpady a současně vysoký standard ochrany životního prostředí. Tento praktický a odpovědný přístup skutečných odpadových hospodářů se zásadně liší od administrativního, často ideově podbarveného postoje Ministerstva životního prostředí ČR k odpadové problematice. Zatímco MŽP si osobuje výlučnou pravomoc určovat, co je a není správné v odpadech, které technologie zdanit či jinak zpoplatnit, které přímo legislativně omezit a které bez ohledu na jejich efektivitu prosazovat, obce a města jsou těmi, kdo se zodpovídají svým občanům za skutečný stav nakládání s odpady a zejména za náklady s tím spojené.
- Navrhovaná Strategie rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech ČR analyzuje navrhované neodborné a nesystémové změny představované navrhovanými novelami zákona o odpadech a zákona o obalech. Hodnotí jejich vysoké náklady a současně na základě faktických a veřejně dostupných údajů odhaduje jejich velmi nízkou skutečnou účinnost ve směru k omezení skládkování.
- Cílem Strategie, zpracované největšími subjekty sdružujícími obce, města a kraje v České republice, je prezentovat ji prostřednictvím komunálních a krajských

politiků a pokusit se ji prosadit jako směr realizace OH státu v oblasti komunálních odpadů.

- Cílem Strategie je také vyvolat změnu POH ČR a dalších zákonných norem tak, aby podpořily realizaci navrhovaných cílů, opatření a reálných aktivit v obcích a městech a v území krajů.

Co vlastně obce, města a kraje chtějí v oblasti odpadového hospodářství?

Obce, města a kraje, které jsou dle zákona o odpadech primárně odpovědné za nakládání s komunálními odpady, tedy především těmi, které jsou produkovány obyvateli, vycházejí z těchto základních postojů:

- Strategie je koncepcí nakládání s odpady, kterou vláde navrhuje a předkládají ti, kdo za odpady a nakládání s nimi opravdu nesou každodenní odpovědnost.
- Strategie je koncepcí založenou na tom, že se ČR připojí ke státům EU s vysokým podílem využití komunálního odpadu, a to jak v energetice po vzoru skandinávských států, tak i v surovinové oblasti po vzoru nejúspěšnějších středoevropských států. Je to koncepce založená na nejlepších zahraničních zkušenostech, která navrhuje opatření směřující k minimalizaci skládkování efektivními a ověřenými způsoby.
- Nezbytnou podmínkou obcemi a městy navrhovaného omezení skládkování a dalšího zvýšení využití je zásadní přepracování Plánu odpadového hospodářství tak, aby byl v souladu s faktickou situací v odpadovém hospodářství, vývojem produkce odpadů a s možnostmi všech dnes v Evropě dostupných technologií využití odpadu.
- Obce i města navrhují vyvarovat se negativních zkušeností vyspělých států EU při řešení systémů nakládání s odpady, stejně jako vyzývají k velké opatrnosti při zavádění různých radikálních či experimentálních změn v oblasti odpadů.
- Koncepce měst a obcí je založena na jednoznačné preferenci ověřených a standardních moderních řešení používaných v EU, se kterými jsou takové pozitivní zkušenosti, jaké mají v sousedním Rakousku s tříděním přímo recyklovatelných složek odpadu či ve Skandinávii s jeho rozsáhlým využitím k pokrytí energetické potřeby.
- Strategie dokládá vysokou míru možného využití odpadu, které lze efektivně dosáhnout, pokud se odpadová koncepce ČR zaměří na opravdu moderní technologie recyklace suché využitelné složky komunálního odpadu v integrovaném systému třídění, organickou recyklaci zelené složky odpadu, energetické využi-

tí homogenního bioodpadu a energetickým zužitkování zbytkových či směsných odpadů. Obce a města proto požadují takové legislativní změny, jakož i změny jednotlivých vládních programů a politik, které jim umožní vhodným a efektivním způsobem kombinovat všechny v EU standardní postupy využívání komunálního odpadu, a to bez umělých administrativních zásahů zaměřených na preferenci či potlačení té které technologie.

- Obce a města žádají okamžité řešení v současné době kritických problémů v oblasti odpadů, které bez legislativních změn řešit nelze, jako je např. výkup kovů nebo valorizace stropů sazeb místních poplatků.
- Obce a města požadují, aby jim bylo okamžitě umožněno čerpání finančních prostředků z EU (OPŽP) do oblasti nakládání s odpady na všechny v současnosti dostupné a v EU akceptované způsoby nakládání s odpady, tedy bez omezení pouze na administrativně vybrané technologie. Současně požadují, aby pravidla umožňovala čerpání těchto prostředků v maximální možné míře a byla jasně definována veřejná podpora v rámci projektů odpadového hospodářství předkládaných do OPŽP veřejnoprávními subjekty, tedy samotnými obcemi, městy a kraji či jimi majoritně vlastněnými subjekty.
- Obce a města předkládají svou koncepci řešení nakládání s komunálním odpadem, která prokazatelně umožňuje splnit všechny požadavky EU, maximalizovat využití odpadu a přitom minimalizovat finanční dopad na občana. Předložením této realistické koncepce města a obce vyzývají státní správu k vytvoření stabilního legislativního prostředí v oblasti odpadového hospodářství. Prostředí, ve kterém nebudou omezovány žádné, v EU běžné, způsoby nakládání s odpady a ani nebudou preferovány jednou ty a jindy ony „vybrané“ způsoby nakládání s odpady. Obce a města žádají o to, aby jim bylo poskytnuto právně stabilní prostředí, které umožní budování dlouhodobě funkčních integrovaných systémů nakládání s odpady v celých regionech.
- Obce a města žádají od státu rozumnou, reálnou, nediskriminační a ideologicky neovlivňovanou podporu pro systémy odpadového hospodářství v jednotlivých krajích a obcích, odpovídající té míře podpory, která je běžná v jiných státech EU.
- Obce i města chtějí v nakládání s odpady získat KLID a PROSTOR pro realizaci rozumných a reálných projektů hospodaření s odpady, jejichž dopady jsou pro občany ekonomicky únosné, které odpovídají kulturní tradici, nebudou občana

obtěžovat a současně jej povedou k ohleduplnosti vůči životnímu prostředí.

Výběr z analytické části dokumentu

Komunální odpad pocházející z obcí tvoří cca 70 % všech komunálních odpadů produkovaných v ČR, zbytek tedy **cca 1,2 mil. tun komunálních odpadů není produkováno obcemi a obce ani kraje nemají žádnou možnost ovlivnit nakládání s nimi.**

- *Cíle v Plánech odpadového hospodářství je proto nutné předdefinovat a vztáhnout pouze na produkci odpadů z obcí.*
- *Je nutné upravit způsob vedení evidence odpadů v ČR, aby poskytovala údaje o materiálových tocích jednotlivých odpadů podle původců.*

Výskyt materiálově využitelných (recyklovatelných) složek představuje v ČR cca 28,3 % z celkové produkce komunálních odpadů z obcí. Výskyt složek je závislý na spotřebě obyvatel, která je odlišná od ostatních evropských zemích. V současné době se odděleně sbírá a recykluje cca 11 % komunálních odpadů z obcí.

- *Materiálové využití komunálních odpadů je omezené. Běžnými a zavedenými způsoby sběru nelze dosáhnout vyšší účinnosti třídění odpadů než 65 – 70 %. Proto ani při maximálním třídění a výchově obyvatel recyklace komunálních odpadů z obcí nepřesáhne 20 %, a to ani při zavedení nákladných experimentů, jakými je například povinné zálohování obalů.*
- *Míra sběru a následné recyklace využitelných odpadů je srovnatelná s vyspělými evropskými státy. Využití odděleně sebraných složek se pohybuje mezi 27 % (Rakousko) a 42,5 – 47 % (Německo, Švýcarsko). Je to ale včetně odděleného sběru odpadů ze zeleně, který není v ČR zahrnut do evidence odpadů, a bioodpadů, jejichž sběr na úrovni obcí není zaveden ve větší míře (v ČR spíše tradice domácího kompostování). Zmiňované evropské země používají vlastní kódování odpadů a do využitelných odpadů jsou začleněny také odpady obalové z obchodní sítě a živnostenské odpady. V ČR se do míry využití započítávají pouze odděleně sebrané odpady z domácností.*
- *Cíle v POH ČR je nutné předdefinovat a vztáhnout na skutečný výskyt využitelných odpadů. Rovněž je nutné předdefinovat pojem využití odpadů v duchu navrhovaných úprav dle připravované novely EU.*
- *Je nutné změnit pro ČR metodiku výpočtu recyklace odděleně sebraných materiálově využitelných složek odpadů, kam*

patří i obalové odpady a využitelné odpady ostatních původců, kteří produkují komunální odpad. Tato změna je nutná mimo jiné i proto, aby metodika využití vykazovaného v ČR odpovídala metodikám v jiných státech EU, které se od ČR metodicky výrazně odlišují.

- Je nutné rozvíjet soustavou vhodných nástrojů stávající systém odděleného sběru, který má tradici a je dobře přijímán obyvatelstvem. Je nutné přitom se vyvarovat radikálních změn, které by mohly vést k destabilizaci či přímo destrukci stávajícího systému a tím i k snížení recyklace odpadů v ČR (automatizované třídění komunálních odpadů, zálohové systémy apod.)

Produkce **biologicky rozložitelných komunálních odpadů** z obcí je 1,3 mil. tun, přitom největší měrou 73,4 % se na jejich produkci podílí směsný komunální odpad.

- Využití těchto odpadů je dnes zajištěno pouze u papíru a lepenky, textilu, odpadů ze zahrad a odpadů ze stravoven. 87 % směsných komunálních odpadů, obsahujících biologicky rozložitelné složky, se skládá, protože na rozdíl od těch států EU, které vykazují vysoké využití komunálních odpadů je u nás dlouhodobě potlačováno jejich využití v energetických systémech.
- Cíl POH ČR a také požadavek evropské směrnice o skládkování pro rok 2010 nemůže být splněn. Pokud nebude odstraněna diskriminace jednotlivých způsobů využití zejména směsných komunálních odpadů, a tím umožněno obcím radikálně rozšířit kapacity pro využití odpadů nízké hodnoty, pak je ohroženo i splnění cíle platného pro rok 2013.

Česká republika dlouhodobě výrazně zaostává za vyspělými státy Evropy ve využití komunálních odpadů pro energetické účely, zatímco předstihuje většinu Evropy v třídění odpadu pro materiálovou recyklaci. V ČR se proto většina těchto odpadů ukládá bez využití na skládky, právě proto, že podíl energetického využívání odpadů je minimální. Za neplnění limitů daných Směrnicí 99/31/ES o skládkách odpadů reálně hrozí ČR nejdéle od roku 2013 pokuta ze strany Evropské komise (střední hodnota pokut je 30 000 EUR/den, tedy okolo 300 mil. Kč za rok, avšak může být i vyšší).

- Zavedením sběru rostlinných bioodpadů ze zástavby rodinných domků se problém nutného růstu míry využití neřeší, protože spolu s využitím statisticky vzroste i celková produkce komunálních odpadů (tyto odpady nebyly doposud zahrnovány do evidence odpadů, většina z nich přitom je již dnes zpracována domácím kompostováním).

- Oddělený sběr bioodpadů nesníží významně množství biologicky rozložitelných odpadů ukládaných na skládky.
- Je potřeba okamžitě změnit postoj ČR k energetickému využívání odpadů a vhodnými nástroji včetně podpor z veřejných zdrojů umožnit výstavbu a provozování zařízení pro přímé energetické využívání především směsných komunálních odpadů v souladu s praxí například skandinávských států.
- Mechanicko-biologická úprava směsných komunálních odpadů není schopna sama o sobě zajistit plnění cílů k využívání odpadů a nepovede k omezení skládkování. Výsledkem této úpravy je, kromě nepříliš významné míry materiálového využití, vznik upraveného odpadu, který nelze využít jinak než termicky, tedy v energetických procesech. Z hlediska ekonomické i energetické bilance je proto vhodnějším řešením přímé energetické využití odpadu v moderních zařízeních bez meziúpravy, což ostatně prokázaly zahraniční zkušenosti s touto technologií.
- Cíl omezení skládkování, který si ČR vtyčila, lze plnit pouze za předpokladu existence alternativy. Jedinou racionální alternativou v podmínkách ČR je energetické využívání odpadů s rozvinutým odděleným sběrem materiálově využitelných složek a rostlinných bioodpadů.
- Cíl 50% materiálového využití komunálních odpadů stanovený nařízením vlády (POH ČR) při platné metodice výpočtu využití je nutné předefinovat, protože je technologicky i ekonomicky nerealizovatelný.

Živnostenské odpady tvoří významnou součást komunálních odpadů ve smyslu platné metodiky výpočtu požadovaného využití komunálního odpadu stanoveného nařízením vlády. Přesné složení a produkce tohoto odpadu nejsou známy, tento odpad však představuje třetinu všeho odpadu, za jehož využití města a obce nesou odpovědnost, bez ohledu na to, že ani jeho produkci, ani způsob nakládání s ním nemohou ovlivnit.

- Živnostenské odpady je nutné dodefinovat v rámci evidence odpadů.
- Je nutné, aby státní správa zajistila dostatečné informování původců živnostenských odpadů o jejich povinnostech a kontrolovala dodržování těchto povinností, nebo aby byly legislativně dány potřebné kompetence samosprávě.

Vytěžené sedimenty jsou specifickým problémem obcí, které spravují vodní plochy. Za současných podmínek nelze jednoduchým způsobem použít sedimenty v zemědělství.

- Je nutné urychleně vytvořit vyhlášku MŽP a MZe o využití sedimentů, která by umožnila sedimenty efektivně využít
- Volně pohozený odpad** „littering“ tvoří sice zanedbatelnou část produkce uličních smetků, ale reprezentuje estetický problém na veřejných prostranstvích a turisticky atraktivních místech v krajině. Jedná se spíše o společenský problém spojený s nevhodným chováním obyvatel.
- Je navržen soubor opatření na omezení nepořádku na ulicích (informační kampaň spojené s represivním nástrojem pokut), která jsou v kompetenci každé obce a města.
- Systém nakládání s **autovraky** není dořešen pro obce zejména z hlediska opuštěných vozidel. V praxi není zaveden funkční systém evidence vyřazených autovraků.
- Je potřeba dořešit pravomoci obcí k opuštěným vozidlům.
  - Je nutné zajistit dostatečné informování obyvatel o vyřazování vozidel a odstraňování autovraků.

Z pohledu **systémového řešení odpadového hospodářství obcí** je nejdůležitější:

- Další podpora rozvoje odděleného sběru a následné recyklace materiálově využitelných složek a odmítnutí jakýchkoli radikálních změn či experimentů, které by ohrožily důvěru občanů v tento systém a jejich ochotu jej dobrovolně využívat.
- Zajištění nakládání s jednodruhovými biologicky rozložitelnými odpady na úrovni obcí, a to od sběru až po konečné využití odpadů, a odmítnutí pokusů o biologické využívání jednotlivých složek směsného odpadu.
- Zajištění přímého energetického využití směsných komunálních odpadů včetně jejich biologicky rozložitelné složky jako nejvhodnější alternativy využití odpadů předřazené skládkování odpadů.

Výběr z návrhové části dokumentu

Navrhovaná koncepce nakládání s komunálními odpady, tak jak ji předkládají obce, města a kraje, se opírá o následující zásady:

- Veškeré návrhy řešení a opatření se týkají pouze odpadů pocházejících z produkce obcí. Nezabývají se řešením odpadů ostatních původců, kteří produkují svůj odpad na území obce.
- Jako jediné závazné cíle jsou uvažovány cíle vycházející ze směrnic EU, které jsou nebo budou implementovány do právních norem ČR. Ostatní cíle, nad rámec směrnic EU, stanovené státem jsou s ohledem na výsledky navržených variant revidovány a upraveny tak, aby byly reálně dosa-

žitelné a environmentálně odůvodnitelné.

- Navrhovaná řešení zohledňují v EU platnou hierarchii nakládání s odpady, upřednostňují tedy vhodné formy využívání odpadů před jejich konečným odstraněním.
- Navrhovaná řešení zohledňují současný stav nakládání s odpady, a to včetně technické vybavenosti a ekonomické únosnosti při splnění požadavků na ochranu životního prostředí.

Podrobně ve variantách koncepce řeší zejména:

- Nakládání s materiálově využitelnými složkami komunálních odpadů.
- Nakládání s biologicky rozložitelnými komunálními odpady.
- Nakládání se směsným komunálním odpadem.

Ostatní odpady z obcí řeší koncepce jako integrální soubor opatření vedoucích ke zlepšení celkového stavu a zvýšení využití odpadů.

Základní návrhy měst, obcí a krajů

- Respektujeme směrnice EU, avšak nestanovujeme si bezhlavě cíle jdoucí daleko nad úroveň jejich požadavků.
- Návrh novely zákona o odpadech předložený MŽP do připomínkového řízení je nutné odmítnout jako nekoncepční a především nijak neřešící reálné problémy v odpadovém hospodářství. Současně je nutné jej odmítnout jako návrh zdražující nakládání s komunálním odpadem takovým způsobem, že občané budou výrazně finančně zatíženi bez odpovídajícího dopadu na zlepšení životního prostředí.
- Rovněž odmítáme jakoukoli novelu obalového zákona, která by vedla k zálohování nápojových obalů a výrazně tak poškodila stávající funkční systém tříděného sběru odpadů v obcích, o který se dnes opírá využití komunálního odpadu a jehož narušení by vyvolalo ztrátu důvěry občanů v koncepční rozvoj systému nakládání s komunálním odpadem vedený obcemi a městy.
- Pro omezení skládkování odpadů je nutné podpořit všechny dostupné způsoby nakládání s odpady postavené na ekonomické realitě. Zejména je nutné odstranit politiku ignorace energetického využívání odpadů. Využívání energie obsažené v odpadech je běžné ve všech ostatních státech Evropy, paradoxně je základem celého systému nakládání s komunálním odpadem zejména v těch státech, které jsou známé svou politikou vysoké ochrany životního prostředí.
- Změnit stávající Operační program Životní prostředí v prioritní ose 4 Nakládání s odpady tak, aby bezodkladně umožnil

podporu energetického využívání odpadů.

- Podporovat vznik integrovaných systémů nakládání s odpady v krajích postavených na zařízeních pro energetického využívání odpadů či užívání odpadu jako paliva v jiných energetických zařízeních, a to nejenom z prostředků OPŽP.
- Je nutné odmítnout nesystémové zvyšování poplatků za ukládání na skládky, pokud není reálné, že skutečně povedou ke snížení skládkování. Tento ekonomický nástroj funguje jen v prostředí, kde jsou k dispozici i jiné způsoby nakládání s odpady než je skládkování. Takové prostředí u nás dosud není, a proto zvýšení poplatků povede pouze k finančnímu zatížení obcí a jejich občanů bez reálné možnosti využít energetické či jiné poplatky nezatižené alternativy.
- Podporujeme a vylepšujeme nadále stávající systém sběru a materiálového využití odpadů a odpadů z obalů v rámci zpětného odběru obalů dle zákona o obalech.
- Podporujeme a vylepšujeme zavedený systém sběru vyřazených elektrických a elektronických zařízení prostřednictvím stávajících provozovatelů kolektivních systémů postavených na infrastruktuře sběru odpadů v obcích a městech.
- Nezavádějme bezhlavě systémy odděleného sběru veškerého biologicky rozložitelného odpadu v obcích. Soustředme se na využití biologicky rozložitelného odpadu rostlinného původu z údržby veřejné zeleně, popřípadě ze zahrad občanů a neexperimentujme s využíváním směsi odpadků z kuchyní našich domácností.
- Nahradme zastaralou konstrukci místního poplatku za odpady jednosazbovým poplatkem se stropem 1200,- Kč za jednoho občana na kalendářní rok, který obcím umožní hradit reálné náklady odpadového hospodářství orientovaného na zvyšování využití odpadu.
- Revidujme konstrukci poplatků za odpady hrazenými za rekreační objekty a ubytovací zařízení tak, aby byla vztažena k výměře či jinému parametru a zohledňovala reálné náklady na odpadové služby.
- Zavedme úplný zákaz výkupu hodnotných odpadů od fyzických osob a současně i zpřísněný režim výkupu pro právnické osoby.

Optimální varianta řešení odpadového hospodářství v obcích, městech a krajích

Optimální variantou organizace odpadového hospodářství orientovaného na maximalizaci využití odpadu a současně efektivní využití zdrojů pro jeho zabezpečení s minimálními ekonomickými dopady na

občany je vytváření regionálního integrovaného systému hospodaření s odpady v obcích a krajích. Nutnými prvky takové systému jsou:

- Rozvinutý **oddělený sběr materiálově využitelných složek** (cílově okolo 20 % materiálové využití KO z obcí).
- Uplatnění **zpětného odběru vybraných výrobků** ve spolupráci s obcemi.
- **Dotřídování** využitelných částí **objemných odpadů**.
- **Oddělený sběr rostlinných odpadů na úrovni obcí** (zástavba RD) a jeho kompostování nebo jiné využití.
- **Energetické využití** směsných KO (včetně podílu biologicky rozložitelných spalitelných odpadů obsažených ve směsném odpadu z domácností) zařízeních pro energetické využití odpadu zapojených do energetické infrastruktury regionu nebo jiných zařízeních užívajících odpad jako palivo.
- Skládkování nevyužitelných nebo jinak upravených odpadů v míře nezbytně nutné a za respektování požadavků evropské směrnice o skládkování na zabezpečených skládkách.

*Ing. Pavla Finfrlová,
náměstkyně primátora města
Hradec Králové,
členka komise ŽP Svazu měst a obcí
České republiky,
členka řídicího týmu dokumentu
Strategie;*

*Ing. Vilém Žák,
náměstek hejtmana
Středočeského kraje,
člen komise ŽP Asociace krajů
České republiky,
člen řídicího týmu dokumentu
Strategie;*

*Ing. Dan Jiránek,
primátor statutárního města Kladno,
člen komise ŽP Svazu měst a obcí
České republiky.*

*Zdroj:
Svaz měst a obcí České republiky,
redakčně zkráceno.*

Bude nová směrnice o odpadech přínosem pro české odpadové hospodářství?

Současný stav

Pokusme se zamyslet nad vývojem českého odpadového hospodářství po roce 1990. Pokrok je značný a až na určité výjimky došlo k zásadnímu obratu zejména s pozitivním přínosem pro životní prostředí a zdraví lidí. Odpadové hospodářství dostalo právní rámec a byl postupně vytvořen nový sektor našeho hospodářství. Velmi výrazný obrat nastal u průmyslových odpadů s řadou pozitivních aspektů. Zjistěte existuje i řada negativních jevů, které se spíše týkají jednotlivých případů, ale trend je jednoznačně pozitivní.

Mnohem složitější je oblast komunálních a živnostenských odpadů, kde působí řada faktorů, převládají ty politické, sociální a vlivy různých zájmových skupin. Přestože máme přijatou řadu legislativních norem a strategických dokumentů, které teoreticky stanoví rámec a cíle odpadového hospodářství, realita je diametrálně odlišná. V praxi se s komunálními a živnostenskými odpady nenakládá hospodárně a environmentálně přijatelně.

Nová směrnice

Velkým pozitivem je, že komunální odpadové hospodářství je funkční, je dobře zvládnuta separace papíru, plastů a skla, daří se rozvíjet systém sběrných dvorů, sběr nebezpečných složek a sběr objemného odpadu. Sběr a svoz komunálních odpadů funguje dobře. V čem je tedy problém a co se očekává od nové směrnice o odpadech. Bez nadsázky se tiše předpokládá, že tato směrnice vyřeší to, co neumíme nebo nechceme vyřešit sami.

Zásadním problémem v oblasti komunálních odpadů je rostoucí podíl skládkovaných odpadů, nenaplňování základních cílů Plánu odpadového hospodářství ČR, jako je náhrada přírodních neobnovitelných surovin odpady a snižování množství biologicky rozložitelných odpadů ukládaných na skládky. Naplnění druhého cíle je ve vazbě na členství ČR v EU závazným parametrem a je zřejmé, že tento závazek nebude splněn jak k roku 2010, tak ani k roku 2013.

Hlavní příčinu vidím v neochotě podporovat komplexní integrované systémy nakládání s komunálními odpady, jejichž součástí je celá škála optimálně využívaných technologií, způsobů a zařízení na nakládání s komunálními odpady. Integrovaný systém nakládání s komunálními odpady, který

respektuje obecně uznávané priority nakládání s odpady, musí obsahovat i energetické využívání komunálních odpadů, což je zatím z pohledu MŽP nepřijatelné. Jedná se o ryze politický problém, nikoli věcný.

Pokud z tohoto pohledu budeme hodnotit novou směrnici o odpadech, pak tato nepřináší až tak zásadní obrat. Schází mi zejména větší tlak na omezení skládkování odpadů, až po prakticky úplný zákaz skládkování směsných komunálních odpadů, jelikož k němu není prakticky žádný důvod. Bez nadsázky se dá konstatovat, že veškeré komunální odpady se dají využívat a není je nezbytně nutno odstraňovat skládkováním.

Recyklace

Bude-li vůle v České republice důsledně naplňovat novou směrnici o odpadech, pak opravdu dojde k zásadnímu obratu v nakládání s komunálními odpady ve prospěch jejich využívání.

Podívejme se na celý problém z pohledu surovinového. Pak ve smyslu nové směrnice máme přejít k „evropské recyklační společnosti s vysokou úrovní hospodárnosti využívání zdrojů“ s dosažením těchto cílů:

- zvýšit do roku 2020 celkovou úroveň úpravy za účelem opětovného použití a recyklace odpadů, jako je přinejmenším kov, plasty a sklo z domácností a případně odpady jiného původu, pokud jsou tyto toky odpadů podobné odpadům z domácností, nejméně na 50 % hmotnosti,
- zvýšit do roku 2020 celkovou úroveň úpravy za účelem opětovného použití a recyklace odpadů a využití jiných materiálů, včetně zásypů, při nichž jsou nahrazeny jiné materiály odpadem, který nemá nebezpečné vlastnosti, a demoličními odpady, kromě jiného přírodního materiálu definovaného v kategorii 17 05 04 evropského katalogu odpadů (EWC), nejméně na 70 % hmotnosti.

Pevně věřím, že konkrétní cíl v recyklaci vytvoří zřejmý rámec pro to, aby zbývajících 50 % komunálních odpadů nebylo odstraňováno, ale využíváno energeticky. Česká republika je připravena toto realizovat.

Velkým problémem v České republice je nelegální spalování hořlavých složek komunálních odpadů v domácích topeništích zejména na venkově. Tento stav sice snižuje evidenční množství komunálních odpadů, avšak za cenu velmi negativních dopadů na

kvalitu ovzduší s přímým ohrožením zdraví lidí. Tento problém není v nové Rámcové směrnici řešen.

Předcházení vzniku

Jako přínosnou je nutno hodnotit snahu o systémové předcházení vzniku odpadů s akcentem na rozšířenou odpovědnost výrobce. Musíme si ale uvědomit, že zde proti sobě stojí dva protichůdné zájmy. Obecným zájmem je trvalý růst společnosti, který se opírá zejména o inovační procesy, jejichž perioda se neustále zkracuje, a snaha o snižování množství vznikajících odpadů. Součástí prvního procesu je přirozené snižování životnosti výrobků, zejména z důvodů morálního zastarávání, což způsobuje vznik nových odpadů ze zařízení dosud funkčních, ale již nepoužitelných. Typickým příkladem je celý obor výpočetní a informační techniky a částečně i spotřebního zboží. Pokud má být naplněn cíl snižování množství odpadů, pak je nezbytné se zaměřit nad růstem spotřeby zejména v domácnostech. Obávám se, že toto nová Rámcová směrnice o odpadech nedokáže.

Požadavky na růst opětovného použití a recyklaci může znamenat nový impuls pro vývoj a konstrukci výrobků s krátkým inovačním cyklem, zejména ve spojitosti s rozšířenou odpovědností výrobce nebo dovozce.

Vedlejší produkty

Nová směrnice o odpadech poměrně jasně definuje dosud někdy nepřesné stavby, jako je vynětí některých odpadů z oblasti působnosti směrnice, například nekontaminovaná zemina opětovně využívaná v místě stavby, odpady vznikající při těžbě, úpravě a skladování nerostných surovin, dále pak opětovné použití, úprava odpadu za účelem opětovného použití. Nově je stanovena pětistupňová hierarchie nakládání s odpady. Důležité se jeví určení, co jsou to vedlejší produkty a stav, kdy odpad přestává být odpadem.

Jako velmi důležitý a praktický se jeví tlak na nakládání s nebezpečnými odpady tak, aby jejich vlastnosti nebyly „vylepšovány“ ředěním a směřováním odpadů se záměrem snížit původní koncentrace nebezpečných látek na úroveň pod hranici označení odpadu za nebezpečný. Tato skutečnost je podtržena i v části „kontrola nad nebezpečným odpadem“, kde se výslovně uvádí

„zákaz směšování nebezpečných odpadů“, a to ani s dalšími kategoriemi nebezpečných odpadů, ale ani s jinými odpady, látkami nebo materiály.

Dodržování těchto opatření i při respektování výjimek uvedených ve směrnici přispěje ke zprůhlednění nakládání s nebezpečnými odpady a přispěje k dodržování pravidel hospodářské soutěže.

Plánování

V oblasti plánování v odpadovém hospodářství je kladen důraz na toky odpadů, na

posuzování nových systémů sběru, infrastrukturu v odpadovém hospodářství a nové investice. Nově jsou zaváděny programy předcházení vzniku odpadů.

Závěrem je možno konstatovat, že nová směrnice o odpadech je posunem ke snižování množství vznikajících odpadů a k jejich využívání.

Pokud budou tyto základní principy urychleně převedeny do naší národní legislativy a operativně a rychle budou upraveny podmínky pro čerpání financí z Operačního programu Životní prostředí, dá se ještě

v současném plánovacím období EU docílit rozhodujících změn v odpadovém hospodářství tak, aby cenné suroviny nebyly ukládány na skládky, ale efektivně a smysluplně využívány. V současné době, která je charakteristická nedostatkem surovin, ne-li jejich krizí, je naší povinností odpady využívat a ne je „zahrabávat do země“.

Ing. Pavel Bartoš
viceprezident HK ČR
E-mail: bartos@fite.cz

PETICE

**Svaz měst a obcí České republiky a Asociace krajů České republiky
vyjadřují opakovaně svoje stanovisko k legislativním návrhům
v oblasti odpadového hospodářství a k budoucnosti odpadového hospodářství v ČR.**

**Jako zástupci územních samospráv obcí, měst a krajů
u příležitosti 9. ročníku konference „Odpadové dny 2008“
pořádané ve dnech 18. a 19. června 2008 v Hradci Králové
a ve vazbě na nově přijatou Evropskou směrnici o odpadech
prezentujeme níže uvedená základní stanoviska
k odpadovému hospodářství v České republice:**

1. Nesouhlasíme s připravovanou novelou zákona o odpadech, která vznikla na Ministerstvu životního prostředí za zavřenými dveřmi. Žádáme ministra Martina Bursíka, aby konečně uznal obce a města, která jsou ze zákona odpovědná za odpady, za své rovnocenné partnery a začal s nimi opravdovou a nikoli pouze fiktivní diskusi nad budoucností odpadového hospodářství v České republice. Odmítáme ministerské experimenty, především několikanásobné zvýšení plateb za odpad pro naše občany.
2. Nesouhlasíme se stavem, kdy Ministerstvo životního prostředí není schopno předložit realistickou koncepci nakládání s odpady a na připomínky Svazu měst a obcí ČR a Asociace krajů ČR dosud vůbec neodpovědělo.
3. Dosavadní systém třídění odpadů je funkční. Změny navržené v ministerském návrhu novely zákona o odpadech naopak znamenají bezhlavé zdražování pro všechny, přičemž nepřinášejí dostatečný ekologický efekt a zcela ignorují moderní a vyspělými evropskými státy zcela běžně využívané formy využití odpadů. Bez zavedení moderních způsobů nakládání s odpady Česká republika nesplní Směrnice Evropské unie o skládkování odpadů a vystavuje se hrozbě finančních sankcí Bruselu, které nakonec zaplatíme všichni!
4. Nesouhlasíme se záměrem na změnu zákona o obalech, především s připravovaným zavedením systému zpětného odběru jednocestných nápojových obalů, především PET lahví, který provoz zavedeného a funkčního systému nakládání s odpady neodůvodněně a nepřiměřeně prodraží. Tento návrh je ekologicky naprosto neefektivní a výrazně ohrožuje životní prostředí a rovněž malé a střední podnikání v České republice.
5. Svaz měst a obcí ČR a Asociace krajů ČR zpracovaly vlastní „Strategii rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech České republiky“. Tento ucelený strategický dokument předkládáme odborníkům, politikům a veřejnosti k diskusi. Komplexní strategie je podložena praxí, vychází z veřejně dostupných údajů a dlouholetých zkušeností a je zpracována se zřetelem na moderní evropské trendy nakládání s odpady. Požadujeme, aby Strategie byla základním nosným kamenem pro přípravu nové legislativy v oblasti odpadového hospodářství v České republice a na základě jejich závěrů a cílů byl změněn Plán odpadového hospodářství České republiky, stejně jako Operační program Životní prostředí 2007 – 2013 tak, aby podporoval rovnocenně všechny formy nakládání s komunálními odpady, které znamenají skutečný přínos pro trvale udržitelné odpadové hospodářství s ohledem na sociálně-ekonomickou únosnost pro obyvatele České republiky.

Vývoj produkce a nakládání s vybranými druhy odpadů v ČR v letech 2004 – 2006

Data o produkci a nakládání s odpady jsou potřebné při přípravě všech strategických materiálů, pro vyhodnocování plnění plánů POH ČR, POH krajů i pro plnění mezinárodních závazků.

Jedná se zejména o:

- Státní politiku životního prostředí,
  - Plány odpadového hospodářství České republiky, krajů a původců,
  - podklady pro běžnou řídicí a rozhodovací činnost orgánů veřejné správy v oblasti odpadů i pro kontrolní činnost ČIŽP, NKÚ, SFŽP ČR a dalších,
  - plnění požadavků směrnice Evropské unie, které vyžadují od členských států zasílání zpráv o produkci a nakládání s odpady včetně přehledu o zařízeních na využívání a odstraňování odpadů,
  - poskytování podkladů podle zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí,
  - plnění požadavků Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2150/2002, o statistice odpadů, které stanoví jednotné sledování produkce a nakládání s odpady ve všech státech EU.
- Z výše uvedených důvodů je nezbytné

trvale zjišťovat data o stavu a vývoji odpadového hospodářství ČR.

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů v platném znění, ukládá Ministerstvu životního prostředí (dále jen MŽP) povinnost zpracovávat a vést evidenci o odpadech a nakládání s nimi a rovněž vést evidenci o zařízeních na využívání a odstraňování odpadů. Tvorbou a provozem celostátní databáze Informačního systému odpadového hospodářství (dále jen ISOH) bylo do 31. 12. 2007 ministerstvem pověřeno Centrum pro hospodaření s odpady při Výzkumném ústavu vodohospodářském T. G. Masaryka, v. v. i. Tato povinnost byla od 1. 1. 2008 přenesena na organizaci CENIA.

Základním právním předpisem pro vedení evidencí je zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění. Prováděcí vyhlášky, především vyhláška č. 381/2001 Sb.,

Katalog odpadů, vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady a vyhláška č. 352/2005 Sb., o nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, všechny v platném znění, stanovují pak detailní způsob vedení a rozsah jednotlivých evidencí.

Veškerá data o produkci, nakládání s odpady a o provozovaných zařízeních na využívání a odstraňování odpadů jsou shromažďována v Informačním systému odpadového hospodářství (ISOH). Tato databáze plně pokrývá veškeré požadavky na data o produkci a nakládání s odpady a na zařízeních na využívání a odstraňování odpadů, včetně těch, které požaduje Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2150/2002, o statistice odpadů.

V tomto článku se vedle běžného přehledu o vývoji produkce odpadů v členění podle kategorií a produkce komunálních odpadů, budu zabývat nakládáním s odpady v uvedených letech 2004 – 2006 z hlediska vývoje nejvýznamnějších vybraných způsobů nakládání podle největšího množství, se kterým bylo uvedeným způsobem naloženo v roce 2006. V této části se zaměřím i na nakládání s odpady, které vznikly z některých výrobků podléhajících zpětnému odběru podle § 38 zákona č. 185/2001 Sb.

Pokud se v článku zmiňuji o komunálních odpadech, rozumí se tímto pojmem všechny odpady zařazené do skupiny 20 Katalogu odpadů, tj. odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů, včetně složek z odděleného sběru.

PRODUKCE ODPADŮ

Časová řada produkce všech odpadů v ČR v letech 2004 až 2006 v členění podle kategorií odpadů je uvedena v **tabulce 1**. V tabulce je rovněž uvedeno, jaký podíl z celkové produkce tvoří komunální odpady. Je zřejmé, že dochází trvalému snižování celkové produkce odpadů z 35,5 mil. tun v roce 2002 na 26,6 mil. tun v roce 2006. Výjimkou je rok 2004, ve kterém došlo ke zvýšení celkové produkce odpadů. Důležité z hlediska životního prostředí je však ta skutečnost, že dochází trvale ke snižování produkce nebezpečných odpadů, a to z cca 2,4 mil. tun v roce 2002 na cca 1,5 mil. tun v roce 2006.

V **tabulce 2** je uvedena produkce komunálních odpadů v ČR v letech 2004 až 2006 v členění podle jednotlivých krajů, vč. přepočtu na obyvatele. Celková produkce komunálních odpadů zůstává ve sledovaném období na přibližně stejné úrovni a činí cca 4,5 mil. tun. Snižování produkce komunálních

Tabulka 1: Evidovaná produkce odpadů v letech 2002 až 2006 v členění po kategoriích (tuny)

Odpady	2002	2003	2004	2005	2006
Ostatní odpady	35 543 965	34 312 553	37 011 230	28 175 725	26 611 381
Nebezpečné odpady	2 424 525	1 774 886	1 693 307	1 626 204	1 454 845
Odpady celkem	37 968 490	36 087 439	38 704 537	29 801 929	28 066 226
v tom:					
Ostatní komunální odpady	4 595 050	4 446 211	4 629 988	4 414 302	3 960 306
Nebezpečné komunální odpady	19 944	27 089	21 974	24 796	18 954
Komunální odpady celkem	4 614 994	4 473 300	4 651 962	4 439 098	3 979 260

Tabulka 2: Evidovaná produkce komunálních odpadů v členění po krajích v letech 2004 až 2006

Rok	2004	2005	2006	Množství		
				2004	2005	2006
Kraj	tuny			kg/obyvatele		
Hlavní město Praha	587 420	502 001	502 899	502	425	423
Středočeský	619 438	578 769	501 218	541	500	426
Jihočeský	220 948	262 570	240 759	353	418	382
Plzeňský	227 245	217 284	196 035	413	394	354
Karlovarský	113 781	114 818	123 463	374	377	405
Ústecký	491 267	413 509	327 901	597	502	398
Liberecký	197 372	163 283	177 945	461	381	413
Královhradecký	235 517	216 069	188 926	430	394	344
Pardubický	172 612	176 349	180 005	342	348	354
Vysočina	186 328	289 912	184 773	360	567	361
Jihomoravský	452 351	583 181	436 728	403	516	386
Olomoucký	263 436	229 526	245 927	415	359	384
Zlínský	201 696	197 861	211 884	341	335	359
Moravskoslezský	632 550	493 966	460 797	503	395	369

odpadů v roce 2006 je způsobeno zejména tím, že na základě rozhodnutí pracovní skupiny pro hodnocení indikátorů POH ČR, není do této produkce od roku 2006 započítávána produkce druhu odpadu katalogové číslo 20 03 04 – kaly ze septiků a žump. Pro úplnost uvádím, že produkce tohoto odpadu (kat. číslo 20 03 04) činila v roce 2006 153 354 tuny. Je třeba zdůraznit, že se nejedná pouze o komunální odpady definované zákonem (tj. pouze od nepodnikajících fyzických osob), ale jako „komunální odpady“ se v tomto článku rozumí všechny odpady zařazené do skupiny 20 Katalogu odpadů, tj.

odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů, včetně složek z odděleného sběru.

U produkce komunálních odpadů nelze mluvit o nějakém trendu. V některých krajích produkce roste, v jiných klesá a v některých se udržuje prakticky na stejné úrovni. Pro mezikrajové porovnání je zajímavější přepočít produkce komunálních odpadů na jednoho obyvatele. Zde se ukazují značné rozdíly mezi kraji, kde se produkce komunálních odpadů v roce 2006 pohybovala od 344 do 413 kg/obyvatele/rok. Toto může být však způsobeno i typem zástavby. Největší pro-

dukce v roce 2006 na obyvatele byla vykázána v Libereckém kraji, nejmenší pak v kraji Královéhradeckém. Důležité je však konstatování, že v porovnání s rokem 2004 ve většině krajů dochází ke snížení produkce komunálních odpadů na obyvatele.

NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Jak již bylo řečeno, v této části článku se budu zabývat vývojem u vybraných způsobů nakládání v letech 2004 až 2006. V **tabulkách 3 až 5** uvedeme pro každý vybraný způsob nakládání ty z hlediska množství nejvýznamnější odpady. Údaje „celkem“ před-

Tabulka 3: Nejvýznamnější druhy (pokud jde o množství v roce 2006) odpadů kategorie O odstraňované/využívané vybranými typy nakládání

Kód odpadu	Název odpadu	Množství (t)		
		2004	2005	2006
Skládání (D1)				
200301	Směsný komunální odpad	2 458 663	2 562 035	2 655 325
200307	Objemný odpad	298 668	311 820	388 131
170504	Zemina a kamení neuvedené pod číslem 17 05 03	716 630	524 693	280 353
150106	Směsné obaly	189 198	205 309	203 760
170904	Směsné stavební a demoliční odpady neuvedené pod čísly 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03	326 263	161 389	153 163
190305	Stabilizovaný odpad neuvedený pod číslem 19 03 04	19 783	89 393	168 506
170604	Izolační materiály neuvedené pod čísly 17 06 01 a 17 06 03	99 518	66 817	78 098
Celkem		6 112 123	5 085 552	4 960 088
Spalování na pevnině (D10)				
030101	Odpadní kůra a korek	31	23 704	36 303
020107	Odpady z lesnictví	3 915	3 639	4 088
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 03 01 04	3 077	2 857	1 366
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 20 01 37	710	343	623
150106	Směsné obaly	428	277	368
120105	Plastové hobliny a třísky	217	135	297
020103	Odpad rostlinných pletiv	558	320	261
Celkem		287 673	36 336	48 195
Využití odpadu jako paliva nebo k výrobě energie (R1)				
200301	Směsný komunální odpad	173 497	359 743	365 656
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 03 01 04	120 506	60 879	34 394
160103	Pneumatiky	18 050	20 624	28 007
191210	Spalitelný odpad (palivo vyrobené z odpadu)	0	673	18 972
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 19 08 11	0	0	15 554
070213	Plastový odpad	2 934	9 839	13 391
020103	Odpad rostlinných pletiv	828	958	11 223
Celkem		650 841	686 358	584 915
Získávání/regenerace organických látek (R3)				
150101	Papírové a lepenkové obaly	90 686	94 070	112 833
030301	Odpadní kůra a dřevo	2 141	38 540	66 752
200101	Papír a lepenka	26 987	58 552	59 263
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy, kapalné odpady)	104 944	53 983	44 099
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	133 227	29 582	36 195
150102	Plastové obaly	14 203	16 613	25 267
200201	Biologicky rozložitelný odpad	51 772	24 550	25 661
Celkem		812 937	496 496	521 425
Využití odpadů na rekultivaci a terénní úpravy				
170504	Zemina a kamení neuvedené pod číslem 17 05 03	6 324 968	5 948 603	6 803 030
170102	Cihly	638 511	552 305	735 669
100101	Škvára, struska a kotelní prach (kromě kotelního prachu uvedeného pod číslem 10 01 04)	2 462 640	309 833	493 663
100202	Nezpracovaná struska	681 034	536 725	458 179
100102	Popílek ze spalování uhlí	928 295	451 525	379 923
170101	Beton	520 225	394 089	253 301
170107	Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků neuvedené pod číslem 17 01 06	241 779	165 247	170 228
Celkem		11 797 452	8 358 327	9 293 993

Tabulka 4: Nejvýznamnější druhy (pokud jde o množství v roce 2006) odpadů kategorie N odstraňované/využívané vybranými typy nakládání

Kód odpadu	Název odpadu	Množství (t)				
		2004	2005	2006		
Skládkování (D1)						
170605	Stavební materiály obsahující azbest	8 416	12 311	19 400		
150110	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	6 806	7 878	9 514		
100401	Strusky (z prvního a druhého tavení)	6 166	7 868	6 816		
150202	Absorpční činidla, filtrační materiály (včetně olejových filtrů jinak blíže neurčených), čisticí tkaniny a ochranné oděvy znečištěné nebezpečnými látkami	3 054	3 940	4 224		
101007	Licí formy a jádra použitá k odlévání obsahující nebezpečné látky	491	2 169	2 865		
170601	Izolační materiál s obsahem azbestu	1 445	2 151	2 015		
080111	Odpadní barvy a laky obsahující organická rozpouštědla nebo jiné nebezpečné látky	2 597	2 309	1 986		
Celkem		233 726	94 040	78 425		
Spalování na pevně (D10)						
180103	Odpady, na jejichž sběr a odstraňování jsou kladeny zvláštní požadavky s ohledem na prevenci infekce	12 757	13 766	15 879		
150202	Absorpční činidla, filtrační materiály (včetně olejových filtrů jinak blíže neurčených), čisticí tkaniny a ochranné oděvy znečištěné nebezpečnými látkami	2 438	2 742	3 636		
070108	Jiné destilační a reakční zbytky	3 312	2 604	2 677		
190208	Kapalné hořlavé odpady obsahující nebezpečné látky	0	1 206	1 666		
070103	Organická halogenovaná rozpouštědla, promývací kapaliny a matečné louhy	1 596	1 666	1 455		
150110	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	8 278	1 033	1 578		
Celkem		60 038	46 007	29 898		
Využití odpadu jako paliva nebo k výrobě energie (R1)						
050603	Jiné dehty	25 331	25 330	29 419		
130703	Jiná paliva (včetně směsí)	3 566	5 152	6 723		
050107	Kyselé dehty	0	45	4 326		
180103	Odpady, na jejichž sběr a odstraňování jsou kladeny zvláštní požadavky s ohledem na prevenci infekce	5 096	6 108	4 044		
130205	Nechlorované minerální motorové, převodové a mazací oleje	5 468	4 931	2 275		
150202	Absorpční činidla, filtrační materiály (včetně olejových filtrů jinak blíže neurčených), čisticí tkaniny a ochranné oděvy znečištěné nebezpečnými látkami	5 883	963	2 238		
150110	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	756	1 070	1 411		
Celkem		51 327	62 147	50 436		
Využití odpadů na rekultivaci a terénní úpravy						
100308	Solné strusky z druhého tavení	7 567	793	5 848		
170106	Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků obsahující nebezpečné látky	6 908	222	1 602		
170503	Zemina a kamení obsahující nebezpečné látky	23 614	339	834		
Celkem		38 089	1 354	8 284		

stavují celkové množství odpadů, se kterými bylo naloženo vybraným způsobem.

V **tabulce 6** pak budou z hlediska způsobů nakládání sledovány odpady vzniklé z některých výrobků, které podléhají zpětnému odběru.

Nakládání s ostatními odpady

(tabulka 3)

Skládkování

V celém sledovaném období bylo na skládky nejvíce ukládáno směsných komunálních odpadů (SKO). V roce 2006 tvořily SKO 53,5 % a v roce 2005 50,4 % z celkového množství na skládky uložených odpadů. Další významné množství ve všech letech tvoří objemný odpad (7,8 %) a zemina a kamení (5,7 %).

Spalování na pevně

Největší položku spalovaných odpadů tvoří odpadní kůra a korek (75,3 % s celkového množství), i když spalování tohoto odpadu ve velké míře bylo zahájeno až od roku 2005. Dále ve značné míře jsou spalovány odpady z lesnictví (8,5 %) a piliny a hobliny (2,8 %).

Energetické využití

Energeticky nejvíce je využíván směsný komunální odpad. V roce 2006 to předsta-

vovalo 62,5 % z celkového množství energeticky využitých odpadů. Je to dáno tím, že všechny tři spalovny směsného komunálního odpadu mají od příslušného krajského úřadu povoleno zařazení do nakládání R1. Energetické využití pilin, hoblin a odřezků (5,2 %) má od roku 2004 výrazně klesající tendenci, když v roce 2006 bylo energeticky využito pouze cca 25 % v porovnání s množstvím energeticky využitým v roce 2004. Dále jsou energeticky využívány pneumatiky (4,8 %).

Získávání/regenerace organických látek

Jedná se v podstatě o materiálové využívání papírových a lepenkových obalů (v roce 2006 to činilo 33,1 % z celkového množství), odpadní kůra a korek (12,8 %) a rovněž zvířecího trusu (8,5 %), když u tohoto odpadu dochází v roce 2006 v porovnání s předchozími roky k výraznému poklesu využívání.

Využití odpadů na terénní úpravy a rekultivaci skládek

Na terénní úpravy a rekultivaci se nejvíce používá zemina a kamení bez nebezpečných složek, tj. kategorie ostatní odpad. Tyto odpady v roce 2006 tvořily 73,2 % všech

odpadů využitých na terénní úpravy a rekultivaci. Dalšími významnými využíváními odpady jsou cihly (7,9 %), škvára a struska ze spalování uhlí (5,3 %) a nezpracovaná struska (4,9 %).

Nakládání s nebezpečnými odpady

(tabulka 4)

Skládkování

Celkové množství skládkovaných nebezpečných odpadů má klesající tendenci. Největší položku tvoří stavební odpady obsahující azbest, které v roce 2006 představovaly 24,7 % z celkového množství nebezpečných odpadů uložených na skládkách. Množství skládkovaných těchto odpadů meziročně stoupá. Dále se ve větší míře skládkují obaly s obsahem nebezpečných látek (12,1 %) a strusky (8,7 %).

Spalování na pevně

V roce 2006 bylo nejvíce spáleno nemocničních nebezpečných odpadů v celkovém množství 15 879 tun, tj. 53,1 % s celkového množství spálených nebezpečných odpadů. Toto množství meziročně trvale narůstá. Dále se ve větší míře spalují absorpční činidla, filtrační materiály apod. (12,2 %) a jiné destilační a reakční zbytky (9,0 %).

Energetické využití

Při využití nebezpečných odpadů jako palivo nebo k výrobě energie největší položku v roce 2006 představují jiné dehty s množstvím 29 419 tun, tj. 58,3 % s celkového množství energeticky využitých nebezpečných odpadů. Toto množství se ve sledovaném období příliš nemění. Zvýšení v roce 2006 může být pouze přechodné. Dalšími významnými energeticky využitelnými odpady jsou jiná paliva vč. směsi (13,3 %) a kyselý dehty (8,6 %).

Využití odpadů na terénní úpravy a rekultivace skládek

V této oblasti se nejvíce v roce 2006 využily solné strusky z druhého tavení, které představují 70,6 % s celkového množství využitých nebezpečných odpadů. Dále se využívají směsi betonu s obsahem nebezpečných složek (19,3 %) a zemina a kamení obsahující nebezpečné složky (10,1 %).

Zůstatky na skladu (tabulka 5)

Stále velké množství odpadů, jak ostatních tak i nebezpečných, není v běžném roce zpracováno a zůstává ve skladech jako zásoba do příštího roku. Je potěšitelné, a to zejména u nebezpečných odpadů, že se toto množství meziročně snižuje.

Z nebezpečných odpadů zůstávají na skladu zejména různé stavební a demoliční odpady skupiny 17 Katalogu odpadů, které v roce 2006 v celku činily 133 336 tun, tj. 47,3 % s celkového množství ve skladech uložených nebezpečných odpadů.

U odpadů kategorie ostatní největší položku tvoří zemina a kamení v celkovém množství cca 1,6 mil. tun, tj. 37,8 % s celkového množství ve skladech uložených ostatních odpadů. Dále zůstává na skladu škvára a struska ze spalování uhlí (16,4 %) a železo a ocel (9,5 %).

Nakládání s odpady vzniklými z některých výrobků podléhajících zpětnému odběru

Data o produkci některých výrobků podléhajících zpětnému odběru podle § 38 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech v platném znění a odpadů z nich vzniklých se shromažďují ve dvou databázích:

1. data z ročních zpráv o plnění zpětného odběru, které musí každý rok zasílat povinné osoby na MŽP (dále jen roční zpráva ZpO),
2. v Informačním systému odpadového hospodářství (dále jen ISOH), do kterého data o produkci a nakládání s odpady zasílají každoročně původci a oprávněné osoby.

Přesto, že odpady vzniklé z výrobků podléhajících zpětnému odběru by měly být evidovány v ISOH, ve skutečnosti tomu tak není, obě databáze nejsou kompatibilní a jsou v nich značné rozdíly. Dalším problémem při vyhodnocování nakládání s těmito odpady je ta skutečnost, že v mnoha případech se vyřazené výrobky i odpady shromažďují ve skladech a zpracovávají až je k dispozici jejich větší množství. Proto u těchto komodit je v tabulce uvedeno i množství, které bylo vykázáno jako zůstatek na skladu k 31. 12. 2006.

V dalším textu uváděná čísla a procenta jsou vztahena vždy k roku 2006.

Přehled nejvýznamnějších způsobů nakládání s odpady vzniklými z některých výrobků, které podléhají zpětnému odběru, je uveden v **tabulce 6**. Jsou zde uvedena data z databáze ISOH.

Odpadní oleje

V roce 2006 celková produkce odpadních olejů činila 32 867 tun. Celková produkce odpadních olejů se prakticky nemění a představuje cca 30 000 tun za rok. Dle

evidence ISOH bylo nakládáno s celkem 30 146 tunami olejů. Z tohoto množství největší podíl (32,9 %) byl mechanicky upraven pro další použití, především jako alternativní palivo. Rafinací bylo zpracováno 25,2 % a energeticky využito 10,6 %. Značné množství (20,1 %) bylo uloženo ve skladech.

Tyto hodnoty se značně liší od hodnot získaných z ročních zpráv ZpO. Dle této evidence bylo v roce 2006 zpětně odebráno 2 645 tun, z čehož bylo 96,9 % energeticky využito, 2,9 % materiálově využito a 0,1 % zůstalo na skladech. Tento rozdíl je způsoben zejména tím, že právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání předávají upotřebené oleje k dalšímu využití jako odpady.

Pneumatiky

V roce 2006 bylo celkově nakládáno s 81 073 tunami pneumatik. Z toho bylo 28 007 tun (34,5 %) energeticky využito. Upraveno pro další využití bylo 23,7 % a spáleno 10,9 %. Na skladech zůstalo celkem 19,7 % odpadních pneumatik. Zpracované množství pneumatik ukazuje na značné množství starých zásob (i neevidovaných), protože produkce v roce 2006 byla vykázána pouze ve výši 49 511 tun.

Podle vyhodnocení zpětného odběru bylo v roce 2006 zpětně odebráno celkem 43 520 tun, z toho bylo 75,0 % energeticky využito, 9,6 % materiálově využito a 0,5 % zůstalo ve skladech. Jiným způsobem využito (např. technické zajištění skládek apod.) bylo využito 9,8 % odebraných pneumatik.

Olověné a nikl-kadmiové akumulátory a baterie

Celkem bylo v roce 2006 nakládáno s 39 013 tunami těchto odpadů. Prakticky veškeré množství bylo materiálově využito

Tabulka 5: Nejvýznamnější druhy (pokud jde o množství v roce 2006) odpadů vykazované k 31. 12. jako zůstatek na skladu

Kód odpadu	Název odpadu	Množství (t)		
		2004	2005	2006
Nebezpečné odpady				
170106	Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků obsahující nebezpečné látky	17 744	211 128	55 054
170903	Jiné stavební a demoliční odpady (včetně směsných stavebních a demoličních odpadů) obsahující nebezpečné látky	110 650	116 861	41 121
190304	Odpad hodnocený jako nebezpečný, částečně stabilizovaný	47 290	41 952	47 132
170503	Zemina a kamení obsahující nebezpečné látky	83 872	77 301	37 161
100213	Kaly a filtrační koláče z čištění plynu obsahující nebezpečné látky	70 491	16 978	13 829
Celkem		427 528	549 445	281 834
Ostatní odpady				
170504	Zemina a kamení neuvedené pod číslem 17 05 03	760 210	943 468	1 567 250
100101	Škvára, struska a kotelní prach (kromě kotelního prachu uvedeného pod číslem 10 01 04)	376 932	496 935	679 671
170405	Železo a ocel	212 188	1 730 188	395 167
170107	Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků neuvedené pod číslem 17 01 06	129 746	166 029	253 893
170101	Beton	324 452	268 336	241 238
170302	Asfaltové směsi neuvedené pod číslem 17 03 01	168 704	142 410	155 962
170402	Hliník	13 907	19 107	122 824
170102	Cihly	273 981	182 271	116 817
Celkem		2 959 107	4 879 525	4 148 514

Tabulka 6: Nejvýznamnější způsoby nakládání s odpady (pokud jde o množství v roce 2006) vzniklými z některých výrobků podléhajících zpětnému odběru podle § 38 zákona č. 185/2001 Sb. v ČR v letech 2004 – 2006 (tuny)

Způsob nakládání	2004	2005	2006
Odpady olejů (kódy odpadů dle přílohy č. 14 k vyhlášce č. 383/2001 Sb.)			
Celkem	31 536	30 963	30 146
Předúprava odpadu k aplikaci pod označením R1 až R11	5 444	9 083	9 913
Rafinace nebo jiný způsob opětovného použití olejů	3 758	6 830	7 593
Využití odpadu jako paliva nebo k výrobě energie	6 183	6 844	3 206
Zůstatek na skladu k 31.12. běžného roku	5 306	3 859	6 069
Pneumatiky – 16 01 03			
Celkem	63 255	93 843	81 073
Využití odpadu jako paliva nebo k výrobě energie	18 050	20 624	28 007
Předúprava odpadu k aplikaci pod označením R1 až R11	18 271	17 987	19 229
Spalování na pevně	2	1	8 858
Využití jako technologický materiál na zajištění skládky a terénní úpravy	7 216	16 953	2 682
Zůstatek na skladu k 31.12. běžného roku	12 539	18 342	15 974
Elektrické akumulátory – 16 06 01, 16 06 02			
Celkem	57 897	37 295	39 013
Recyklace/znovuzískání kovů	21 547	26 795	31 088
„Prodej odpadu jako suroviny („druhotné suroviny“)	0	499	950
Přeshraniční přeprava a dovoz odpadu	2 782	2 105	7 181
Zůstatek na skladu k 31.12. běžného roku	7 836	7 659	6 840
Galvanické články – 16 06 03, 16 06 04, 16 06 05, 20 01 33, 20 01 34			
Celkem	1 716	1 689	1 716
Recyklace/znovuzískávání kovů kovových sloučenin	424	827	1 113
Předúprava odpadu k aplikaci pod označením R1 až R11	644	212	263
Zůstatek na skladu k 31.12. běžného roku	618	414	606
Výbojky, zářivky – 20 01 21			
Celkem	1 474	1 073	1 048
Zpracování elektroodpadů	0	0	451
Předúprava odpadu k aplikaci pod označením R1 až R11	169	193	280
Recyklace/znovuzískání ostatních anorganických materiálů	88	0	23
Recyklace/znovuzískání kovů a kovových sloučenin (R4)	505	491	4
Zůstatek na skladu k 31.12. běžného roku	580	321	257
El. zařízení z domácností – 20 01 23			
Celkem	8 513	11 582	16 570
Zpracování elektroodpadů	0	4	14 243
Předúprava odpadu k aplikaci pod označením R1 až R11	1 860	2 834	1 622
Recyklace/znovuzískání kovů a kovových sloučenin (R4)	2 318	2 797	4
Recyklace/znovuzískání ostatních anorganických materiálů (R5)	204	1 513	9
Zůstatek na skladu k 31. 12. běžného roku	6 281	4 270	629

– 98,1 % (79,7 % recyklace kovů + 18,4 % dovoz). U dovozu se jedná především o olovené akumulátory. Zůstatek na skladu představuje 17,5 %.

U těchto komodit dochází prakticky ke shodě s údaji ze zpráv ZpO, kde je uváděno 100 % materiálové využití u Pb-akumulátorů a 93,0 % materiálové využití u Ni-Cd akumulátorů. Zůstatek na skladu představuje 4,2 %.

Vlivem pozitivní hodnoty Pb akumulátorů je pouze 1/4 celkové produkce použitých akumulátorů sesbírána v režimu zpětného odběru (v roce 2005 bylo zpětně odebráno 4 939 tun (princip odpovědnosti výrobce), zbylé 2/3 (v roce 2005 to bylo 19 958 tun) jsou předmětem sběru a výkupu oprávněných osob. V roce 2006 prostřednictvím zpětného odběru bylo odebráno 7 286 tun. Kovo-
hutě Příbram nástupnická, a. s. vykoupila

v roce 2006 od českých dodavatelů celkem 21 428 tun. Materiálové využití je 100 %.

Galvanické články

Převážným způsobem nakládání s těmito odpady je znovuzískávání kovů a kovových sloučenin (64,9 %) a předúprava před dalším využitím (15,3 %). Uloženo ve skladech zůstalo 35,3 %.

Podle zpráv ZpO bylo v roce 2006 zpětně odebráno celkem 201 tuna těchto odpadů, tj. 19,5 g na obyvatele. Materiálové využití zpětně odebraných ostatních baterií a akumulátorů v roce 2005 činilo 66,3 % v roce 2006 pak 57,2 %. Nižší materiálové využití je způsobeno nedostatečnou kapacitou domácích recyklačních zařízení. Značná část cca 43 % je spalována ve spalovně nebezpečných odpadů. Převážná část přenosných baterií a akumulátorů neprojde

zpětným odběrem a skončí zřejmě v komunálních odpadech. V roce 2005 bylo vyprodukováno (vykázáno jako odpad v ISOH) celkem 1 689 tun ostatních baterií a akumulátorů (přenosných baterií a akumulátorů) a v roce 2006 byla produkce 1 731 tuna.

Výbojky a zářivky

U tohoto druhu odpadu bylo největší nakládání vykázáno jako „zpracování elektroodpadů (kód nakládání N18)“ s celkovým podílem 43,0 %. Toto množství odpovídá množství uvedenému v předchozích letech jako způsob nakládání „znovuzískání kovů a kovových sloučenin“. K této změně došlo pravděpodobně proto, že do roku 2005 nebyl kód nakládání N18 zaveden. Další největší množství je upravováno pro další využití. Zůstatek na skladu představuje 24,5 %.

Elektrické zařízení z domácností

S tímto druhem odpadu je nakládáno obdobně jako s výbojkami a platí stejná zmínka o kódu N18. Zpracování elektroodpadů představuje 86,0 % a 9,8 % bylo vykázáno jako předprava před dalším využitím.

U tohoto odpadu, stejně jako u zářivek a výbojek, nelze data porovnat s údaji ze zpráv ZpO, protože teprve od poloviny roku 2006 zahájily svou činnost kolektivní systémy a údaje o zpětném odběru tak jsou pouze za půl roku a nejsou kompletní.

Závěr

Z evidovaných hodnot je zřejmé, že dochází k trvalému snižování produkce nebezpečných i ostatních odpadů. U komunálních odpadů snížení produkce nebezpečných složek je znamením, že se zvyšuje jejich třídění a zlepšuje jejich využívání na úkor odstraňování, což je v souladu s požadavkem zákona o odpadech.

Tabulky nakládání ukazují, jaké druhy odpadů jsou v největší míře zpracovány vybranými způsoby.

Rozbor ukázal, že stále velké množství i nebezpečných odpadů zůstává ve vykazovaném roce na skladech jako zásoba pro následující rok.

Závěrem bych chtěl připomenout, že VÚV – CeHO zpřístupňuje informace o odpadech, které má k dispozici. Při zpřístupňování informací o odpadech je respektována ochrana individuálních dat. Agregovaná data za léta 1994 až 2006 jsou dostupná na internetu na adrese www.vuv.cz, v databázích ISO1, ISO2 a ISOH.

Ing. Pavel Vejnar, CSc.

*Výzkumný ústav vodohospodářský
T. G. Masaryka v. v. i.,*

*Centrum pro hospodaření s odpady,
Praha*

E-mail: pavel_vejnar@vuv.cz

Prognóza produkce komunálních odpadů

Pro potřeby Návrhové části Strategie rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech ČR, kterou předložil Svaz měst a obcí a Asociace krajů ČR, byla vypracována prognóza produkce komunálních odpadů na časové období do roku 2020 (postupný cíl směrnice o skládkování).

Prognóza vychází z časové řady dostupných dat za období před rokem 2007 a následně stanovuje vývojový trend v jednotlivých komoditách. Výpočet produkce vychází z měrné produkce odpadů v kg/obyvatel/rok. Pro stanovení počtu obyvatel byla převzata prognóza vývoje počtu obyvatel Českého statistického úřadu – Základní výsledky projekce, vysoká varianta, 2002 – 2050.

Domovní odpad

Vývoj celkové jednotkové produkce odpadu na jednoho občana byl stanoven pro:

- meziroční nárůst 2 % v období 2007 – 2010,
- meziroční nárůst 2,5 % v období 2010 – 2015,
- meziroční nárůst 3 % v období 2015 – 2020,
- vývoj produkce v jednotlivých komoditách byl stanoven na základě datových řad ze známých předešlých období se zohledněním očekávaného vývoje ekonomiky.

Komunální odpad z činnosti obce

- Objemný odpad a odpad z čištění ulic – nárůst do roku 2010, pak následuje stagnace.
- Odpad ze zahrad a parků – stálý mírný nárůst až do konce prognózovaného období.

Komunální odpad původem z živností

- Stálý pokles u všech komodit, pouze u komodit odpad ze zahrad a parků; objemný odpad a odpad z čištění ulic – stálý mírný nárůst až do konce prognózovaného období.

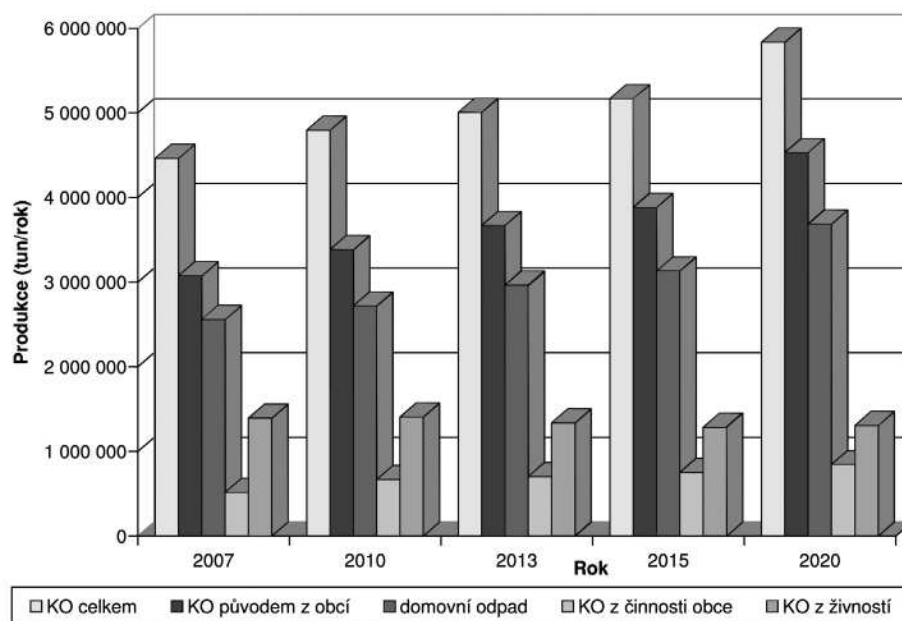
Výsledky prognózy ve formě souhrnných dat o produkci jednotlivých složek komunálního odpadu jsou uvedeny v **tabulkách 1 a 2** a znázorněny v **grafu**. ■

Tabulka 1: Produkce jednotlivých skupin komunálního odpadu (t/rok)

Rok	2007	2010	2013	2015	2020
KO celkem	4 465 584	4 795 316	5 005 259	5 168 414	5 837 625
KO původem z obcí	3 073 658	3 386 987	3 669 245	3 883 153	4 532 222
z toho:					
domovní odpad	2 559 792	2 719 335	2 964 418	3 132 095	3 686 919
KO z činnosti obce	513 866	667 652	704 826	751 058	845 302
KO původem z živností	1 391 926	1 408 329	1 336 014	1 285 261	1 305 404

Tabulka 2: Produkce jednotlivých skupin komunálního odpadu (kg/obyvatel/rok)

Rok	2007	2010	2013	2015	2020
KO celkem	430	460	476	489	546
KO původem z obcí	296	325	349	367	424
z toho:					
domovní odpad	247	261	282	296	345
KO z činnosti obce	50	64	67	71	79
KO původem z živností	134	135	127	122	122

Graf: Prognóza vývoje produkce jednotlivých komodit komunálního odpadu v období 2007 až 2020 (tuny/rok)

Zdroj: Strategie rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech ČR, SMO ČR a AK ČR, květen 2008

Můžeme si dovolit plýtvat odpady?

Čeny energií a surovin na mezinárodních trzích dosahují stále nových a nových rekordů. Důvodem je zejména narůstající zájem o těžené suroviny. Přesto se odpadové hospodářství chápe jako nutné zlo mající negativní dopady na přírodu a zdraví.

Odpady mohou mít ale i pozitivní stránku. Již nejenom podnikatelské subjekty, ale též politici a vlády poznaly (nebo začínají poznávat), že odpady jsou důležitou surovinou. Právě schválená nová rámcová směrnice o odpadech nám dává novou příležitost.

Jak velký je potenciál odpadů, jaký podíl už dnes využíváme?

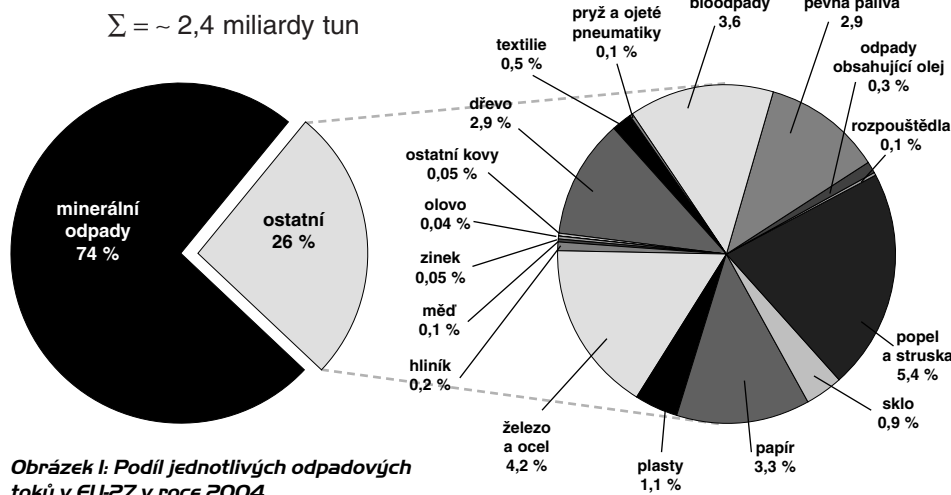
Až dosud neexistovala žádná spolehlivá datová základna, abychom mohli na tyto otázky jednoduše odpovědět. Nařízení Komise (ES) č. 1445/2005 ze dne 5. září 2005, kterým se vymezují správná kritéria hodnocení kvality a obsah zpráv o kvalitě týkajících se statistiky odpadů..., vytvořilo poprvé příslušnou legislativní základnu. Počínaje rokem 2004 členské státy Evropské Unie musí předávat statistické informace o produkci odpadů a o nakládání s nimi Eurostatu.

Dosud předaná statistická data však zdaleka nejsou schopna podat odpověď na všechny otázky. Mezi členskými státy jsou stále velké rozdíly vzhledem ke klasifikaci odpadů, metodice a objemu sběru dat. Navíc jsou informace k dispozici často jenom v agregované podobě a ne na bázi kódů Evropského katalogu odpadů.

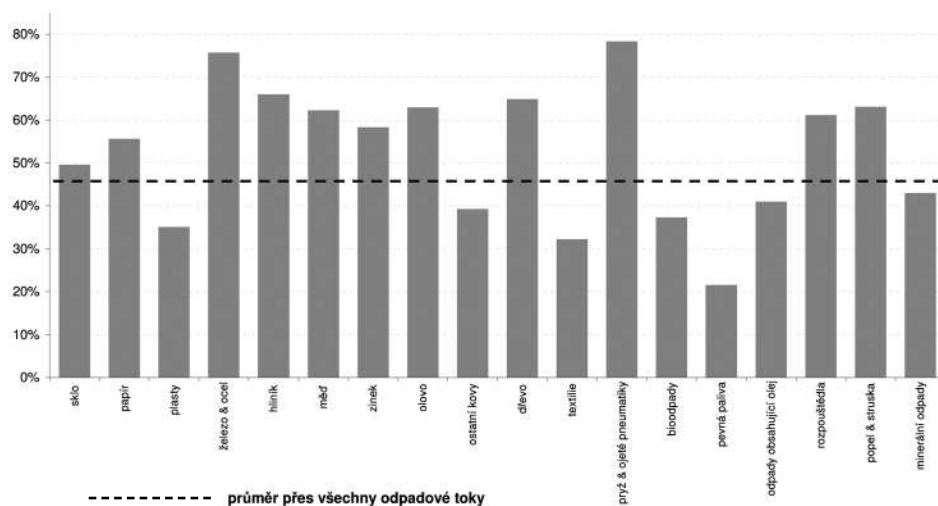
Společnost Prognos AG a institut INFU byly pověřeny IPTS (Institute for Prospective Technological Studies) sbírat všechny dostupné statistické data, strukturovat je podle odpadových toků a vyhodnotit je.

Bylo vybráno celkem 18 odpadových toků, kterých se nejvíce vrací zpět do materiálového oběhu a tím se pozitivně ovlivňuje využití energie a surovin. Těchto 18 odpadových toků představovalo celkem 2,4 mld. tun odpadů a podchycují 85 % odpadů vyprodukovaných v 27 členských zemích EU v roce 2004. Původem pocházejí tyto odpady z komunální a průmyslové sféry a ze stavebnictví.

Podíl všech 18 odpadových toků uvádějí grafy na **obrázku 1**. Stupeň využití (materiálového i energetického – kódy R) jednotlivých odpadových toků znázorňuje **obrázek 2**. Průměrná hodnota je 46 %. Znamená to, že přibližně 1,3 mld. tun odpadů těchto vybraných toků nebylo využito – bylo uloženo na skládky nebo spáleno bez využití energie (kód D10). Hlavní odpovědnost přitom nese deset velkých zemí EU, ve kte-

Obrázek 1: Podíl jednotlivých odpadových toků v EU-27 v roce 2004

Obrázek 2: Podíl materiálového a energetického využití jednotlivých odpadových toků v EU-27 v roce 2004

Poznámka: U kovových odpadů nejsou započítávány výrobní odpady znovu použité ve výrobě.

rých vzniká více než 80 % využitelných odpadů.

Stupeň využití odpadových toků se značně liší. Např. v celé EU-27 bylo v roce 2004 využito 78 % veškerého pryžového odpadu (včetně ojetých pneumatik), 76 % železa (není započten znovu využitý výrobní odpad železáren a oceláren), 63 % popela a strusky a 56 % papíru. Na druhé straně ale jen 32 % textilu a 22 % pevných paliv (*poznámka: redakci není příliš jasné, co tato položka zahrnuje*).

Velké rozdíly jsou také mezi jednotlivými státy Evropské Unie a to jak vzhledem k velikosti jednotlivých materiálových toků, tak i mezi jednotlivými metodami nakládání s odpady. Země jako Dánsko, Nizozemsko anebo Švédsko dosáhly např. u plastů kvóty zhodnocení 69 %, 55 % a 59 %. Naproti tomu v případě Rumunska, Řecka anebo Bulharska to je jenom 4 až 5 %.

Nejdůležitější výsledky projektu jsou shrnuté v Evropském atlasu druhotných surovin, který je dostupný (v anglickém jazyce) na internetové stránce <http://www.prognos.com/Download-Sekundaerrohstoffatlas-Europa.478.0.html>.

Odpadové hospodářství může znamenat nejenom přínos šetření surovin, ale i omezení CO₂ emisí. Že tento přínos může být významný, ukázaly výsledky druhé studie, kterou rovněž vypracovala společnost Prognos AG v první polovině roku 2008. Resumé této studie je přístupné na internetové stránce http://www.prognos.com/fileadmin/pdf/aktuelles/Summary_Report_CO2_wasteproject.pdf.

Dr. Bärbel Birnstengel, Holger Alwast
Prognos AG

E-mail:

baerbel.birnstengel@prognos.com,
holger.alwast@prognos.com

Skeptický ekolog, recyklace a Plán

Málokterá odborná publikace zabývající se životním prostředím vzbudila v posledních letech tolik pozornosti, jako kniha dánského ekonoma Bjorna Lomborga „The Skeptical Environmentalist“, jejíž český překlad vyšel na podzim 2006 pod názvem „Skeptický ekolog“ /1/. Její základní teze – stav světa a jeho životního prostředí se neustále a dlouhodobě zlepšuje („přírodní zdroje nedocházejí, hlad a chudoba jsou na ústupu, žijeme déle a naše životy jsou zdravější a znečištění vody a vzduchu kolem nás se snižuje, nikoliv naopak“) vyvolala hned po vydání bouřlivou a rozporuplnou reakci ekologů, ekonomů, vědců i laiků na celém světě.

Ve svém komentáři k této publikaci /2/ jsem uvedl, že podobně jako autor jsem přesvědčen o tom, že zdravé životní prostředí lze vytvářet a dále zlepšovat jen ve zdravé ekonomice. Souhlasil jsem s tím, že (cituji podle /1/) „to, že se neustále omílá Litanie (čti: všeobíjmající strach ze zhoršujícího se prostředí) a přehánění špatný stav životního prostředí, má závažné důsledky. Vyvolává to v nás strach a vzbízí k tomu, abychom věnovali více zdrojů a pozornosti řešení imaginárních problémů a přitom ignorovali skutečné a naléhavé (možná jiné než ekologické) otázky. ... Litanie nářků nad neustále se zhoršujícím životního prostředí, fotografie, záběry a zprávy z televize, novin a politických prohlášení se na nás hrnou dnes a denně“.

Pro objasnění a podporu autorova pohledu na skutečný stav světa jsem citoval základní Lomborgovy argumenty, týkající se znečištění ovzdušší a vody, problematiky lesů, biodiverzity či pesticidů, otázek energetických a neenergetických zdrojů nebo globálního oteplování. Nezmiňoval jsem se o oblasti nakládání s odpady a jejich recyklace. Na rozdíl od uvedených problémů se jimi autor nijak podrobně nezabývá – asi i proto je to jedna z mála oblastí, kde podle mého názoru nelze s autorem tak jednoznačně souhlasit. V předkládaném příspěvku zdánlivě nesourodého názvu se pokusím vysvětlit, proč.

Zopakujme si, co autor o recyklaci odpadů mj. říká: „Máme sklon si představovat, že recyklace jsou docela novým jevem, ve skutečnosti však USA recyklovaly po celé 20. století kolem 20 – 30 % veškerého papíru a recyklace je nyní stále pod úrovní 30. a 40. let. Znovu uváděny do výroby a spotřeby jsou však stále více suroviny jako měď a olovo, u nichž se tento poměr za

století postupně zvyšoval z 5 až 10 % na více než 50, popřípadě 70 %. ... Kromě toho máme obvykle za to, že každá recyklace je správná věc, jak proto, že šetří zdroje, tak proto, že snižuje produkci odpadu ... O suroviny se ale příliš obávat nemusíme ... Musíme zvážit, zda je jakékoliv recyklování s cílem omezit odpad skutečně dobrou investicí našich zdrojů. Možná bychom mohli ušetřit více, kdybychom káceli více stromů a starý papír využívali k produkci tepla spalováním ve spalovnách, místo toho, abychom spotřebovávali energii na sběr, třídění, přípravu a filtrování starého papíru. Nové studie naznačují, že recyklace papíru ve skutečnosti stojí více, než produkce nového papíru. ... V současnosti je recyklování na odpovídající úrovni a zřejmě bychom se neměli snažit recyklovat o mnoho více než nyní.“

Potud Skeptický ekolog. Čtenáře jistě napadne, že na rozdíl od podrobné charakteristiky ostatních oblastí Lomborg charakteristiku stavu, předností a nevýhod recyklace odpadů výrazně omezuje; v podstatě se soustřeďuje jen na vybrané, „tradiční“ komodity. Kde však zůstávají nové, netradiční zdroje druhotných surovin, jimiž jistě řada odpadů je? A kde jsou zdůrazněny ekonomické souvislosti využívání průmyslových odpadů?

Ve studii /3/ jsme se například zabývali recyklačním potenciálem vybraných výrobních chemického průmyslu.

(Pro připomenutí: Recyklační potenciál lze charakterizovat jako souhrn druhů a množství odpadů, vznikajících ve vymezené statistické jednotce (státu, regionu, odvětví, organizaci), které jsou využitelné (způsobilé k opětovnému nebo k dalšímu využití). V ideálním případě by se recyklační potenciál rovnal absolutnímu množství vznikajících odpadů; z praktického hlediska je však nezbytné vzít v úvahu technické, technologické a ekonomické souvislosti spojené se zpracováním těchto odpadů. Významná je především existence recyklačních technologií. Odpady, které z různých důvodů zatím nelze recyklovat, je nutno odstranit jako škodliviny. Po odečtení množství odpadů, pro něž je nejvhodnějším způsobem energetické využití nebo odstranění, a množství odpadů, které je již recyklováno (materiálově využíváno), je zjištěn disponibilní recyklační potenciál.)

Zjištěná hodnota disponibilního recyklačního potenciálu (DRP) vybraných chemických výrobních naznačuje, že nejméně 16 %

vznikajících odpadů není dosud recyklováno, ačkoliv k jejich využití existují reálné předpoklady. Je samozřejmé, že vzhledem k omezenému počtu druhů odpadů vybraných k ověření (sledovaných položek bylo pouze 13, byly zastoupeny pouze dvě skupiny podle Katalogu odpadů a jen 4 třídy výrob podle bývalé OKEČ) nemají výsledky modelového ověření uváděné v příkladu dostatečnou vypovídací schopnost o skutečné velikosti DRP odvětví chemického průmyslu. Teprve při analýze více chemických výrobních a při větším počtu druhů odpadů z více skupin a podskupin (především takových, které jsou v současnosti odstraňovány, ačkoliv recyklační technologie existují) by mohla být zjištěná hodnota DRP považována za reprezentativní údaj.

V obdobných studiích z poloviny devadesátých let minulého století (vycházejících z jiných, dnes už překonaných podkladů a proto jen s vědomím této výhrady použitelných) byla průměrná hodnota DRP průmyslových odvětví v České republice odhadována na více než 60 % – jinými slovy: téměř 2/3 množství vznikajících průmyslových odpadů nebyly využívány, ačkoliv byly známy postupy k jejich recyklaci. Za 10 let však došlo k výraznému posunu – svědčí o tom i údaje o plnění cíle č. 20 závazné části Plánu odpadového hospodářství ČR „zvýšit využívání odpadů s upřednostněním recyklace na 55 % všech vznikajících odpadů do roku 2012“. Mezi léty 2002 až 2006 se recyklace zvýšila o více než 40 % a v roce 2006 dosáhla 82,3 % využití všech odpadů /4/ (což mimochodem dobře koresponduje s odhadovanými hodnotami DRP)!

Aby bylo jasno: není mým úmyslem podrobně analyzovat zjištěná data a porovnávat je s údaji Skeptického ekologu. Jenom chci zdůraznit, že zejména zvyšování recyklace (materiálového využití) průmyslových odpadů je možné a že jeho přínosy jsou nejen environmentální, ale i ekonomické; jinak by k takovému nárůstu nedocházelo. Ani tak renomovaný ekonom, jakým profesor Lomborg je, na přelomu tisíciletí s takovým vývojem asi nepočítal.

Tezi, že bychom se nemuseli snažit recyklovat o mnoho více než v době vydání Skeptického ekologu, lze naopak podle mého názoru aplikovat na recyklaci komunálních odpadů i dnes. Splnění cíle POH ČR „dosáhnout do roku 2010 50% materiálového využití všech vznikajících komunálních odpadů“ je totiž stále problematické.

Od roku 2002 do roku 2006 se sice recyklace komunálních odpadů téměř zdvojnásobila, nepřekročila však hranici 20 % celkového množství těchto odpadů.

Příčin tohoto stavu – objektivních i subjektivních – je jistě více. Bezpochyby k nim patří zvyšující se množství odpadů, které mají být využívány. Ani při nárůstu recyklačních kapacit se vzhledem k rostoucímu množství komunálních odpadů nedá do roku 2010 uvažovat, zejména ve větších lokalitách, s překročením hranice 40 – 45 %, jak uvádějí některé zahraniční studie. Podobné stanovisko zaznívá i při průběžném vyhodnocování plnění krajských POH. Dokonce i Evropský parlament, instituce známá svými někdy

nerealistickými návrhy, navrhuje dosažení recyklace 50 % až v roce 2020.

Co říci na závěr? Snad jen tolik, že věřím, že v delším časovém horizontu se ve vyspělé ekonomice demokratického státu racionální záměry prosadí. Tak jako se postupně – byť ne hlasitě – ustupuje od neuváženého prosazování biopaliv, tak i chystaná rozsáhlá aktualizace evropské odpadářské legislativy bude znamenat příležitost k úpravě některých neuváženě formulovaných představ a cílů Plánu odpadového hospodářství. A snad i Skeptický ekolog bude ve svém příštím vydání více reflektovat význam a potřebu zvyšování podílu recyklace netradičních odpadů.

Literatura:

- /1/ Lomborg B.: Skeptický ekolog. Nakladatelství Dokořán, s.r.o., Praha a Liberální institut, Praha, 2006.
- /2/ Mikoláš J.: Stav světa podle Lomborga: mýty a skutečnost. Environmentální aspekty podnikání 2/2007.
- /3/ Mikoláš J., Kuraš M.: Recyklační potenciál odvětví, regionů a podniků. MŽP, listopad 2006.
- /4/ Souhrnné vyhodnocení účinnosti nařízení vlády č.197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství ČR, za období 2004 – 2006 (1. verze). MŽP, říjen 2007.

Ing. Jan Mikoláš, CSc.
E-mail: janmikolas@volny.cz

Probíhající změny právních předpisů

V průběhu roku 2007 a 2008 probíhaly přípravy několika předpisů a jejich připomínková řízení. V záplavě schválených, schvalovaných a připravovaných předpisů je velmi těžko se orientovat. Mimo jiné i proto, že příprava některých, např. vyhlášky o bioodpadech, se táhne dlouhou dobu a opakovaně přicházejí zprávy, že už už spatří světlo světa a stále nic.

Pokud má čtenář možnost například nahlédnout do Sborníku přednášek Odpadového hospodářství (Kurz celoživotního vzdělávání), VŠCHT, Praha 2008, může se v článku Mgr. V. Dubanské „Aktuální stav právních úprav odpadového hospodářství“, leden 2008 přesvědčit o složitosti našeho právního prostředí v odpadovém hospodářství. Vedle „kmenového“ zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech existuje mnoho přímých a nepřímých novel, jejichž počet již překračuje dvacet. Podobně to je i u prováděcích předpisů k zákonu. U těch navíc existuje skutečnost, že ač je vydání několika prováděcích předpisů zakotveno v zákoně, z různých důvodů k jejich vydání stále ještě nedošlo.

Od vydání obdobné informace v Ročenke odpadového hospodářství 2007 v OF 7-8/2007 došlo v období 01/2007 až 06/2008 k těmto změnám:

Zákon č. 34/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Na základě evropských předpisů zákon upravuje povinnosti při přepravě a podmínky při nakládání s odpady obsahující POPs.

Poslanecká iniciativa – Na podzim 2007 přišla skupina poslanců s návrhem na další novelu zákona o odpadech, která by měla řešit problém krádeží kovů a upravovat povinnosti provozovatelů zařízení ke sběru a výkupu autovraků a dovozců autovraků.

Po negativním stanovisku vlády a vnějším připomínkovém řízení byl původní materiál ve Výboru pro životní prostředí značně upraven a 18. června ve 3. čtení Poslaneckou sněmovnou schválen. Nyní jej čeká samozřejmě ještě projednání v Senátu.

Předmětem změn je jednak výkup odpadů od občanů, způsoby převzetí autovraků a poplatky na podporu sběru, zpracování, využití a odstranění vybraných autovraků. Znění návrhu zákona lze najít na www.psp.cz jako sněmovní tisk č. 367.

Vyhláška č. 168/2007 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, Seznam nebezpečných odpadů a seznamy odpadů a států pro účely vývozu, dovozu a tranzitu odpadů a postup při udělování souhlasu k vývozu, dovozu a tranzitu odpadů (Katalog odpadů), ve znění vyhlášky č. 503/2004 Sb.

Vyhláška specifikuje změny v zařazování autovraků a odpadů z nich podle katalogových čísel a kategorií a upřesňuje vyplňování formuláře oznámení přeshraniční přepravy odpadů.

Dále se připravuje vyhláška o biologicky rozložitelných odpadech, která je v součas-

né době ve stadiu vypořádávání připomínek z jejího projednávání ve vládě a vyhláška o podrobnostech nakládání s odpady z autovraků... V přípravě jsou i novely vyhlášek o podrobnostech nakládání s odpady a vyhláška, kterou se mění vyhláška o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady.

Podle Plánu legislativních prací vlády byla připravena tzv. **velká novela zákona o odpadech**, která byla dána v březnu tohoto roku do vnějšího připomínkového řízení. Průběh připomínek je dostatečně znám i popisován v odborném tisku. Vše je však jinak, jak je také uvedeno na jiném místě časopisu. V souvislosti se sválením novely evropské rámcové směrnice o odpadech se Ministerstvo životního prostředí rozhodlo nepokračovat v projednávání velké novely a rovnou začít pracovat na zcela novém zákoně o odpadech. Nicméně lze na podzim očekávat „povinnou“ dílčí novelu zákona o odpadech, která bude reagovat na změny evropských směrnic o bateriích a akumulátorech, o vozidlech s ukončenou životností, o odpadních elektrických a elektronických zařízeních a o skládkování.

(tr)

Ilustrační foto, archiv redakce

Normy v odpadovém hospodářství

Seznam zahrnuje české technické normy vydané od července 2007 do června 2008 a evropské a mezinárodní normy, které byly v tomto období schválené k přímému používání jako ČSN. Uvedené evropské a mezinárodní normy jsou v anglické verzi zařazeny do soustavy českých technických norem. Seznam navazuje na podobný otištěný v Odpadovém fóru č. 7-8/2007.

● **ČSN EN 12012-4 Stroje na zpracování pryže a plastů – Rozmělnovací stroje – Část 4: Bezpečnostní požadavky na aglomerátory**
Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu: překlad, jazyk: čeština, zapracované dokumenty: EN 12012-4: 2006

● **ČSN EN 14346 Charakterizace odpadů – Výpočet sušiny stanovením podílu sušiny nebo obsahu vody**
Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu: překlad, jazyk: čeština, zapracované dokumenty: EN 14346: 2006

● **ČSN EN 15192 Charakterizace odpadů a půd – Stanovení chromu(VI) v pevných materiálech alkalickým rozkladem a iontovou chromatografií se spektrofotometrickou detekcí**

Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu: překlad, jazyk: čeština, zapracované dokumenty: EN 15192: 2006

● **ČSN EN 14582 Charakterizace odpadů – Obsah halogenu a síry – Spalování v kyslíku v uzavřených systémech a metody stanovení**
Vydána: září 2007, účinnost: 2007-08-01, způsob převzetí originálu: překlad, jazyk: čeština, zapracované dokumenty: EN 14346: 2006

● **ČSN EN 15169 Charakterizace odpadů – Stanovení ztráty žíháním v odpadech, kalech a sedimentech**

Vydána: září 2007, účinnost: 2007.10.01, způsob převzetí originálu: překlad, jazyk: čeština, zapracované dokumenty: EN 15169: 2007

● **ČSN EN 12012-1 Stroje na zpracování pryže a plastů – Rozmělnovací stroje – Část 1: Bezpečnostní požadavky na nožové granulátory**

Vydána: listopad 2007, účinnost: 2007.12.01, způsob převzetí originálu: překlad, jazyk: čeština, zapracované dokumenty: EN 12012-1: 2007. Jejím vydáním se ruší ČSN EN 12012-1 Stroje na zpracování pryže a plastů – Rozmělnovací stroje – Část 1: Bezpečnostní požadavky na nožové granulátory; vydána: prosinec 2000

● **ČSN EN 13592+A1 Plastové pytle pro sběr domácího odpadu – Typy, požadavky a zkušební metody**

Vydána: prosinec 2007, účinnost: 2007.12.01, způsob převzetí originálu: překlad, jazyk: čeština, zapracované dokumenty: EN 13592: 2003, EN 13592+A1: 2007. Jejím vydáním se ruší ČSN EN 13592 Plastové pytle pro sběr domácího odpadu – Typy, požadavky a zkušební metody; vydána: říjen 2003

● **ČSN EN 15309 Charakterizace odpadů a půd – Stanovení elementárního složení metodou rentgenové fluorescence**

Vydána: prosinec 2007, účinnost: 2008.01.01, způsob převzetí originálu: překlad, jazyk: čeština, zapracované dokumenty: EN 15309: 2007

● **ČSN EN 1501-4 Vozidla pro svoz odpadu a k nim příslušející vyklápecí zařízení – Všeobecné požadavky a bezpečnostní požadavky – Část 4: Postup zkoušení hluku vozidel pro svoz odpadu**

Vydána: duben 2008, účinnost: 2008.05.01, způsob převzetí originálu: překlad, jazyk: čeština, zapracované dokumenty: EN 1501-4: 2007

● **ČSN EN 15216 Charakterizace odpadů – Stanovení celkového obsahu rozpuštěných látek ve vodách a vyluzích**

Vydána: duben 2008, účinnost: 2008.05.01, způsob převzetí originálu: překlad, jazyk: čeština, zapracované dokumenty: EN 15216: 2007

● **ČSN EN 12766-3 Ropné výrobky a upotřebené oleje – Stanovení PCB a příbuzných sloučenin – Část 3: Stanovení a kvantifikace obsahu polychlorovaných terfenylů (PCT) a polychlorovaných benzylo-**

luenů (PCBT) plynovou chromatografií (GC) použitím detektoru elektronového záchytu (ECD); Oprava 1

Vydána: červenec 2007, účinnost: 2008.08.01, způsob převzetí originálu: překlad, jazyk: čeština, zapracované dokumenty: EN 12766-3/AC: 2007

● **ČSN EN 14987 Plasty – Hodnocení odstranitelnosti plastového odpadu v čistírnách odpadních vod – Plán zkoušek pro konečné schválení a specifikace**

Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu: vyhlášením, jazyk: angličtina, zapracované dokumenty: EN 14987: 2006

● **ČSN EN 14995 Plasty – Hodnocení kompostability – Zkušební plán a specifikace**

Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu: vyhlášením, jazyk: angličtina, zapracované dokumenty: EN 14995: 2006

● **ČSN P CEN/TS 15400 Tuhá alternativní paliva – Metody pro stanovení spalného tepla a výhřevnosti**

Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu: vyhlášením, jazyk: angličtina, zapracované dokumenty: CEN/TS 15400: 2006

● **ČSN P CEN/TS 15401 Tuhá alternativní paliva – Metody pro stanovení sypané hmotnosti**

Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu: vyhlášením, jazyk: angličtina, zapracované dokumenty: CEN/TS 15401: 2006

● **ČSN P CEN/TS 15402 Tuhá alternativní paliva – Metody pro stanovení obsahu prchavé hořlaviny**

Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu: vyhlášením, jazyk: angličtina, zapracované dokumenty: CEN/TS 15402: 2006

● **ČSN P CEN/TS 15403 Tuhá alternativní paliva – Metody pro stanovení obsahu popela**

Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu: vyhlášením, jazyk: angličtina, zapracované dokumenty: CEN/TS 15403: 2006

● **ČSN P CEN/TS 15404 Tuhá alternativní paliva – Metody pro stanovení teploty tání popela stanovením charakteristických teplot**

Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu: vyhlášením, jazyk: angličtina, zapracované dokumenty: CEN/TS 15404: 2006

● **ČSN P CEN/TS 15405 Tuhá alternativní paliva – Metody pro stanovení hustoty pelet a briket**

Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu: vyhlášením, jazyk: angličtina, zapracované dokumenty: CEN/TS 15405: 2006

● **ČSN P CEN/TS 15406 Tuhá alternativní paliva – Metody pro stanovení klenbování hromadného materiálu**

Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu: vyhlášením, jazyk: angličtina, zapracované dokumenty: CEN/TS 15406: 2006

● **ČSN P CEN/TS 15407 Tuhá alternativní paliva – Metody pro stanovení obsahu uhlíku (C), vodíku (H) a dusíku (N)**

Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu: vyhlášením, jazyk: angličtina, zapracované dokumenty: CEN/TS 15407: 2006

● **ČSN P CEN/TS 15408 Tuhá alternativní paliva – Metody pro stanovení obsahu síry (S), chloru (Cl), fluoru (F) a bromu (Br)**

Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu: vyhlášením, jazyk: angličtina, zapracované dokumenty: CEN/TS 15408: 2006

● **ČSN P CEN/TS 15410 Tuhá alternativní paliva – Metody pro stanovení obsahu hlavních prvků (Al, Ca, Fe, K, Mg, Na, P, Si, Ti)**

Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu: vyhlášením, jazyk: angličtina, zpracované dokumenty: CEN/TS 15410:2006

● **ČSN P CEN/TS 15411 Tuhá alternativní paliva – Metody pro stanovení obsahu stopových prvků (As, Ba, Be, Cd, Co, Cr, Cu, Hg, Mo, Mn, Ni, Pb, Sb, Se, Ti, V a Zn)**

Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu: vyhlášením, jazyk: angličtina, zpracované dokumenty: CEN/TS 15411:2006

● **ČSN P CEN/TS 15412 Tuhá alternativní paliva – Metody pro stanovení kovového hliníku**

Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu: vyhlášením, jazyk: angličtina, zpracované dokumenty: CEN/TS 15412:2006

● **ČSN P CEN/TS 15413 Tuhá alternativní paliva – Metody pro přípravu zkušební vzorku z laboratorního vzorku**

Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu: vyhlášením, jazyk: angličtina, zpracované dokumenty: CEN/TS 15413:2006

● **ČSN P CEN/TS 15414-1 Tuhá alternativní paliva – Stanovení obsahu vody metodou sušení v sušárně – Část 1: Stanovení veškeré vody referenční metodou**

Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu: vyhlášením, jazyk: angličtina, zpracované dokumenty: CEN/TS 15414-1:2006

● **ČSN P CEN/TS 15414-2 Tuhá alternativní paliva – Stanovení obsahu vody metodou sušení v sušárně – Část 2: Stanovení veškeré vody zjednodušenou metodou**

Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu: vyhlášením, jazyk: angličtina, zpracované dokumenty: CEN/TS 15414-2:2006

● **ČSN P CEN/TS 15414-3 Tuhá alternativní paliva – Stanovení obsahu vody metodou sušení v sušárně – Část 3: Obsah vody v analytickém vzorku pro obecný rozbor**

Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu:

vyhlášením, jazyk: angličtina, zpracované dokumenty: CEN/TS 15414-3:2006

● **ČSN P CEN/TS 15415 Tuhá alternativní paliva – Stanovení zrnitostního rozdělení metodou třídění sítím**

Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu: vyhlášením, jazyk: angličtina, zpracované dokumenty: CEN/TS 15415:2006

● **ČSN P CEN/TS 15442 Tuhá alternativní paliva – Metody vzorkování**
Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu: vyhlášením, jazyk: angličtina, zpracované dokumenty: CEN/TS 15442:2006

● **ČSN P CEN/TS 15443 Tuhá alternativní paliva – Metody pro úpravu laboratorního vzorku**

Vydána: červenec 2007, účinnost: 2007.08.01, způsob převzetí originálu: vyhlášením, jazyk: angličtina, zpracované dokumenty: CEN/TS 15443:2006

● **ČSN P CEN/TS 15590 Tuhá alternativní paliva – Stanovení potenciální rychlosti mikrobiálního samoohřívání pomocí reálného dynamického respiračního indexu**

Vydána: říjen 2007, účinnost: 2007.11.01, způsob převzetí originálu: vyhlášením, jazyk: angličtina, zpracované dokumenty: CEN/TS 15590:2007

● **ČSN P CEN/TS 15639 Tuhá alternativní paliva – Metody pro stanovení mechanické odolnosti pelet**

Vydána: únor 2008, účinnost: 2008.03.01, způsob převzetí originálu: vyhlášením, jazyk: angličtina, zpracované dokumenty: CEN/TS 15639:2007

Zrušené normy

● **ČSN CR 13768 (75 8082) Charakterizace kalů – Pokyny pro společné spalování kalů a komunálních odpadů**

Vydána: říjen 2002; zrušena k 2007.09.01 (Tato norma byla nahrazena TNI CEN/TS 13768 (75 8082); Charakterizace kalů – Správná praxe pro společné spalování kalů a komunálního odpadu, vydána: srpen 2007)

(jk)

Metodické pokyny a sdělení MŽP

PRO OBLAST ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Metodické návody, pokyny, sdělení a stanoviska jsou vydávány ve Věstníku Ministerstva životního prostředí, který je přístupný na internetové stránce ministerstva v rubrice „Ministerstvo/Periodika“ (<http://www.env.cz/osv/edice.nsf/titreetree>). Uvedený přehled obsahuje metodické pokyny a sdělení, které byly zveřejněné od července 2007 do června 2008.

Metodický návod č. 12

pro plnění povinnosti původců odpadů, stanovenou § 16 odst. 1 písm. j) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, k vykonávání kontroly vlivů nakládání s odpady na zdraví lidí a životní prostředí v souladu se zvláštními právními předpisy a POH ČR, POH kraje a POH původce

Věstník MŽP č. 9/2007

Metodické doporučení č. 13

k nakládání s odpady ze zdravotnictví – z nemocnic a z ostatních zdravotnických zařízení nebo jim podobných zařízení

Věstník MŽP č. 9/2007

Metodický návod č. 4 odboru odpadů MŽP

pro řízení vzniku stavebních a demoličních odpadů a pro nakládání s nimi

Věstník č. 3/2008

Sdělení odboru řízení státní správy o některých správních rozhodnutích ministra životního prostředí č. 1/2008

K definici zařízení podle ustanovení § 14 odst. 1 zákona o odpadech,

K odpovědnosti za spáchání deliktu podle ustanovení § 18 odst. 1 písm. e) zákona o odpadech

Věstník č. 3/2008

Sdělení odboru řízení státní správy o některých správních rozhodnutích ministra životního prostředí č. 6/2008

Ke spalování kafilních tuků k nařízení ES č. 1774/2002 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu ke směrnici ES 2000/76/ES o spalování odpadů k nařízení vlády č. 354/2002 Sb., kterým se stanoví emisní limity a další podmínky pro spalování odpadů, ve znění nařízení vlády č. 206/2006 Sb.

Věstník č. 3/2008

Metodický pokyn č. 6

ke vzorkování odpadů

Věstník č. 4/2008

Metodický pokyn č. 7 odboru odpadů MŽP

pro využití směsných vzorků provozních kapalin ze stykových transformátorů (tlumívek) instalovaných na kolejových úsecích pro analytické prokazování nepřítomnosti PCB a za účelem inventarizace PCB, odpadů PCB a zařízení s obsahem PCB podle §§ 26, 27 a 39 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů v platném znění, (Metodický pokyn pro stanovení PCB ve směsných vzorcích ze stykových transformátorů)

Věstník č. 4/2008

(jk)

Výsledky činnosti OOH ČIŽP v roce 2007

V roce 2006 byla činnost oddělení odpadového hospodářství (OOH) ČIŽP významně ovlivněna mnoha případy nelegální přeshraniční přepravy odpadů z Německa. V roce 2007 zase byla ČIŽP kromě svých tradičních kontrolních aktivit navíc pověřena ze strany Bezpečnostní rady státu a MŽP úkolem provést celorepublikovou kontrolní akci s cílem prověřit podezřelé či problematické objekty, ve kterých je pravděpodobnost nelegálního nakládání s nebezpečnými odpady. Pro tuto akci se vžilo označení „Akce brownfields“. V rámci této kontrolní akce se rovněž určitým způsobem prověřila efektivita spolupráce s dalšími správními orgány. Hlavní část kapacit však byla směřována na zajištění standardní kontrolní činnosti, pokud možno v celé širší svěřené problematice.

Asi 80 pracovníků OOH ČIŽP provedlo v roce 2007 celkem 3359 kontrol, z toho 1336 plánovaných a 2023 neplánovaných. Počet kontrol, které byly provedeny na základě přijatého podnětu, byl 682. Stoupající trend v počtu přijímaných externích podnětů ke kontrolám působí ČIŽP, zejména v některých regionech, kapacitní problémy. Co se týče vedených správních řízení, právní moci nabylo v roce 2007 celkem 698 rozhodnutí o pokutách v celkové výši 76 429 tis. Kč, což je ještě vyšší částka než v roce 2006, kdy OOH ČIŽP uložil zatím nejvyšší pokuty (obrázek). OOH ČIŽP se dlouhodobě snaží zvyšovat efektivitu své kontrolní činnosti a zaměřovat se spíše na problematické případy se značným vlivem na životní prostředí. Trendy vývoje v některých zvláště zajímavých úsecích kontrolní činnosti jsou uvedeny dále v textu.

Odstraňování odpadů

V rámci tohoto složkového úkolu byl kontrolován provoz zařízení jako jsou skládky, spalovny, případně další zařízení, ve kterých jsou odstraňovány odpady. Bylo provedeno celkem 258 kontrol u subjektů, kdy bylo ve 38 případech zjištěno porušení legislativních předpisů, za které bylo již uloženo ke konci roku 29 pokut. V dalších případech ještě bude zahájeno správní řízení o uložení pokuty, resp. bude vydáno rozhodnutí o pokutě. Celková výše pravomocných pokut uložených v rámci tohoto složkového úkolu činí 2382 tis. Kč.

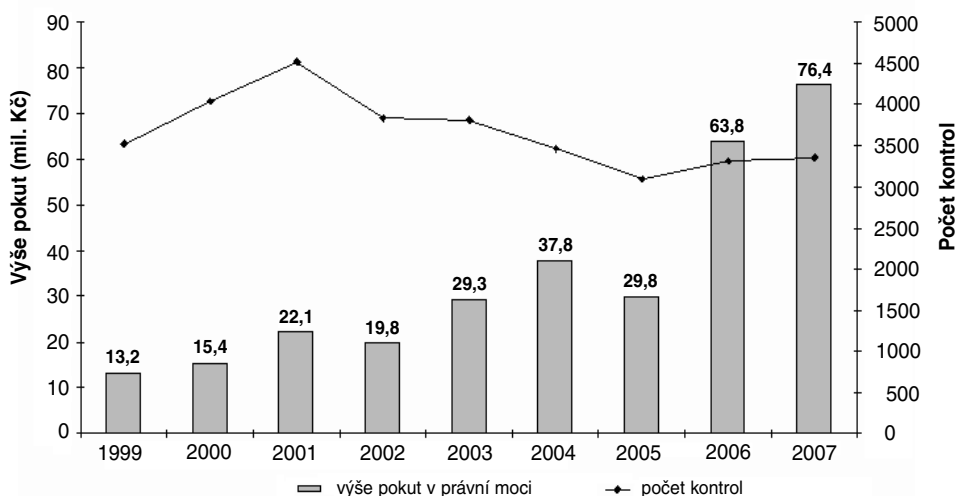
Při kontrolách skládek odpadů byla zvýšená pozornost věnována především dodržování schválených provozních řádů a aplikaci vyhlášky č. 294/2005 Sb., dále vedení evidence o odpadech, vytváření finanční rezervy na rekultivaci, výsledkům

monitoringu a plnění opatření stanovených v plánu úprav skládky. Kontrolovány byly skládky všech skupin podle technického zabezpečení, tzn. pro inertní odpad, pro ostatní odpad (zahrnující podskupiny

deníku, v některých případech i o nedodržení požadavků na ukládání odpadů z azbestu, nedostatečné technické zabezpečení skládky (překročení rozsahu aktivní plochy skládky, chybějící oplocení, nedostatečné překrývání povrchu k zamezení úniku skládkového plynu).

Nejzávažnějšími delikty u provozovaných skládek bylo vypouštění průsakových vod, které byly ředěny dešťovými vodami a vypouštěny do terénu mimo skládku, a převzetí odpadů, které neměly být uloženy na skládku, neboť rozbory vykazovaly překročení přípustných hodnot ukazatelů pro příslušnou třídu vyluhovatelnosti.

V případě kontrol spaloven odpadů bylo zjištěno porušení zákona, resp. provozních řádů minimálně, v ojedinělých případech bylo zjištěno porušení při nakládání s nebezpečnými odpady tím, že nebyly zabezpečeny před nežádoucím únikem a místa

Obrázek: Vývoj počtu kontrol a pokut uložených OOH ČIŽP v letech 1999 - 2007

S-001, S-002, S-003) a pro nebezpečné odpady.

Nejčastějšími správními delikty u těchto typů zařízení odstraňujících odpady bylo porušení platného provozního řádu nebo dalších podmínek stanovených správním rozhodnutím, dále nesprávně vedená evidence o odpadech a předání odpadů neoprávněným osobám.

Konkrétně u skládek odpadů se jednalo o nedodržení požadavků při přejímce odpadů do zařízení, zejména dokladování kvality přejímaných odpadů, nevedení provozního

nakládání s nebezpečnými odpady nebyla vybavena identifikačními listy příslušného nebezpečného odpadu.

Kontroly skládek a spaloven odpadů probíhají každý rok a jejich provozovatelé jsou po odborné stránce ve většině případů fundovaní, což se projevuje i při provozování těchto zařízení, kdy je zjišťováno stále méně porušení zákonných povinností. Naopak kontroly provozů ostatních zařízení představují naprosto různorodé oblasti se širokou škálou problémů s dodržováním zákona. Lze tedy očekávat, že v budoucnu

budou v rámci tohoto složkového úkolu převažovat šetření nelegálních ukládání odpadů apod. Kontroly skládek a spaloven odpadů však budou stále parit k prioritám kontrolní činnosti ČIŽP.

Využívání odpadů

Předmětem složkového úkolu byly kontroly velmi širokého spektra různých typů zařízení k materiálovému využívání odpadů, jako jsou kompostárny, bioplynové stanice, terénní úpravy pomocí stavebních odpadů, zařízení k využívání odpadů dle § 14 odst. 2 zákona o odpadech, recyklační linky zejména stavebních a demoličních odpadů, zařízení sloužících k biodegradaci odpadů, k recyklaci plastů, k výrobě alternativních paliv, dále kontroly nakládání s kaly z ČOV, kontroly zpracovatelů autovrakovišť nebo zpracování elektroodpadů, případně dalších zařízení k využívání odpadů (úprava odpadů před dalším využitím – třídění, drcení apod., zpracování vývojek, ustalovačů a fotopapíru, zpracování ledniček využívání odpadních olejů).

Kontroly těchto zařízení byly provedeny jak na základě poznatků z terénní činnosti ČIŽP nebo dle požadavků MŽP, tak v hojně většině na základě podnětů od občanů. Právě kontroly bioplynových stanic byly prováděny v drtivě většině na základě podnětů obyvatel, kteří upozorňovali především na nadměrné obtěžování pachy v okolí těchto zařízení. Při kontrolách byl kladen důraz zvláště na dodržování platných provozních řádů těchto zařízení a podmínek stanovených v rozhodnutích příslušných krajských úřadů.

Nejčastěji zjištěným porušením bylo provozování zařízení v rozporu s provozními řády. V rámci terénních úprav to pak bylo např. nedostatečné dokladování kvality přijímaných odpadů nebo provozování zařízení bez souhlasu, což je poměrně závažný správní delikt. Dalším častým porušením zákonných povinností bylo předávání odpadů neoprávněným osobám.

Bylo provedeno celkem 211 kontrol u subjektů, kdy bylo v 51 případech zjištěno porušení legislativních předpisů, za které byly ke konci roku již uloženy ve 31 případech pokuty, ve zbývajících případech ještě bude zahájeno správní řízení o uložení pokuty, resp. bude vydáno rozhodnutí. Výše pravomocných pokut uložených v rámci tohoto úkolu byla v roce 2007 celkem 2534 tis. Kč. Rovněž v příštím roce budou prováděny kontroly zařízení sloužících k využívání odpadů se zvláštním zaměřením na zařízení zpracovávající biologicky rozložitelné odpady, a to v souvislosti s novou vyhláškou o nakládání s bioodpady, jež vstoupí v platnost.

Výrobky z odpadů

V případě kontrol kompostáren či bioplynových stanic v souvislosti s používáním jejich výstupů (kompostů a digestátů) a kontrol použití kalů z ČOV na zemědělské půdě spolupracovala ČIŽP při došetření jednotlivých případů s ÚKZUZ. V rámci kontrol zařízení produkujících výrobky z odpadů (např. ze stavebních odpadů či z odpadů z energetiky) pak byla žádoucí, resp. nepostradatelná spolupráce s ČOI. Tuto spolupráci bude třeba v budoucnu stále prohlubovat, neboť stoupá význam a potřeba důsledné kontroly způsobů certifikace a certifikovaných výrobků, které jsou stále častěji ukládány do životního prostředí a jejichž skutečné vlastnosti ve vztahu právě k ochraně životního prostředí či zdraví osob jsou sledovány zcela nedostatečně.

Na zvyšující se trend převodu odpadů na „výrobky“ již v minulosti ČIŽP upozorňovala. V tomto směru bude pravděpodobně nutná i určitá legislativní úprava, a to pravděpodobně výrobového zákona, který nyní zcela nedostatečně řeší aspekty ochrany životního prostředí a zdraví osob při konkrétních způsobech využití výrobků.

Autovrakoviště

Kontroly autovrakovišť byly prováděny jednak celorepublikově v rámci složkových úkolů, jednak jako specifický úkol, tedy na základě regionální potřeby. Bylo provedeno celkem 75 místních šetření, z toho 12 na základě podnětu. Za zjištěná porušení bylo dosud zahájeno 20 právních řízení o uložení pokuty, 15 pokut v celkové výši 858 tis. Kč je v právní moci. Nejvyšší uložená pravomocná pokuta představovala částku 270 tis. Kč.

Při kontrolách bylo zjištěno, že neustále přetrvává problém s přesnou definicí autovraku. Často dochází k nelegálnímu rozebírání autovraků ze strany fyzických osob oprávněných k podnikání maskujících tuto činnost pod svůj podnikatelský záměr (opravy vozidel, nákup a prodej náhradních dílů) nebo dochází k nelegálnímu rozebírání autovraků ze strany fyzických osob nepodnikajících.

U subjektů provozujících autovrakoviště na základě platných souhlasů příslušných KÚ bylo při kontrolách zjištěno ve srovnání s výše popsanými případy „utajených“ autovrakovišť daleko méně nedostatků. Klíčová je proto zejména kontrola a vytipování osob a subjektů, které tento způsob podnikání provádí bez platného rozhodnutí krajského úřadu. V těchto případech se ukazuje, že dosti důležitá je i samostatná kontrolní činnost pracovníků obecních úřadů obcí s rozšířenou působností.

Kontrola povinností výrobců a akreditovaných zástupců při **využití odpadů z vybra-**

ných autovraků proběhla v rámci specifického úkolu. V roce 2007 bylo provedeno celkem 14 kontrol. U jednoho subjektu bylo zjištěno porušení zákona o odpadech a bude zahájeno správní řízení o pokutě. U jednoho subjektu šetření dále pokračuje. Šetření potvrdila, že do problematiky správného nakládání s autovraky je bezesporu nutno zapojit celý životní cyklus vozidla. Z hlediska zajištění „principu prevence“ a „principu znečišťovatel platí“, nelze opomenout, že odpovědnost za zatížení životního prostředí nebezpečným odpadem (autovraky) podnikatelských subjektů ekonomicky prosperujících z výroby a prodeje vozidel, byla do nedávné doby velmi malá. V průběhu kontrol bylo zjištěno několik legislativních nejasností, které byly průběžně konzultovány s MŽP a měly by být alespoň z části přeneseny do novelizační dotčených právních předpisů.

Sběr a výkup odpadů

Kontroly v rámci složkového úkolu byly zaměřeny jak na stacionární provozovny pro sběr a výkup odpadů a některé sběrné dvory, tak na zařízení mobilní. Kontrolovány byly provozovny, ve kterých se provádí sběr a výkup kovů, pneumatik, plastů, stavebních odpadů a v některých případech také nebezpečných odpadů. V roce 2007 bylo provedeno celkem 389 kontrol, 65 na základě přijatého podnětu. Za zjištěná porušení zákona bylo dosud zahájeno celkem 171 správních řízení o uložení pokuty, 129 pokut v celkové výši 18 968 tis. Kč je v právní moci. Nejvyšší pravomocná pokuta dosáhla částky 5000 tis. Kč.

Nedostatky zjištěné při kontrolách se týkaly především provozování zařízení ke sběru a výkupu bez platného souhlasu dle § 14 odst. 1 zákona o odpadech, provozování zařízení v rozporu se schváleným provozním řádem a neověření totožnosti osoby při výkupu vybraných druhů odpadů. Dalšími často se opakujícími delikty bylo nepřesné či nepravdivé vedení průběžné evidence o odpadech přijímaných do zařízení i předávaných dalším osobám k využití či odstranění.

Porušení byla zjištěna i při nakládání s odpady, které vznikají provozovateli zařízení jako původci. Vyskytl se i případ, kdy subjekt neumožnil kontrolu zařízení, za toto jednání byl samozřejmě náležitě sankcionován. Obecně lze konstatovat, že závažnost zjištěných porušení právních předpisů byla velmi rozdílná, čemuž také odpovídá výše dosud vyměřených pokut od řádově jednotek tisíc do jednotek milionů korun.

Zpětný odběr dle zákona o odpadech

V roce 2007 byla kontrolní činnost v problematice zpětných odběrů zaměřena

z větší části na elektrozařízení (EEZ), a to zejména díky poměrně velkému počtu podniků směřujících do této oblasti. Dle samotného ustanovení § 38, tedy klasický zpětný odběr výrobků, tak bylo provedeno méně kontrol – týkaly se zejména oblasti služeb, často autoservisů. Dále, podobně jako v předchozích letech, byla kontrola zaměřena na způsob zajištění zpětného odběru výrobků u posledních prodejců, a to jak po stránce praktické, tak i z hlediska informování spotřebitelů o zajištění zpětného odběru výrobků. V tomto ohledu byly kontrolovány například i obchodní řetězce.

Kontroly byly zaměřeny zejména na nakládání s použitými minerálními oleji a pneumatikami. Tyto kontroly tak souvisely i s potřebou zamezení nelegálního spalování použitých olejů. Kontroly u posledních prodejců, byly prováděny jednak z důvodu přetrvávajícího nízkého výnosu zpětného odběru některých výrobků, jednak proto, že ČIŽP často dostává podněty od spotřebitelů, kterým v prodejnách nebyly podány potřebné informace o možnosti zpětného odběru použitých výrobků, případně podávané informace byly protichůdné s dikcí zákona. V roce 2007 bylo provedeno celkem 51 kontrol. Porušení obecného ustanovení § 38 zákona bylo zjištěno u 2 subjektů, s nimiž bylo zahájeno správní řízení o pokutě. Z kontrol provedených v roce 2006 nabylo v roce 2007 právní moci 6 pokut v celkové výši 2135 tis. Kč. Kontroly nakládání s použitými oleji neprokázaly v tomto roce žádné závažné porušení zákona, nicméně poukázaly na určité stále přetrvávající nedostatky jednak v neexistenci evidence zpětně odebraných výrobků, jednak v informovanosti spotřebitele o možnosti zpětného odběru jím použitých výrobků.

Z nedostatečné informovanosti pravděpodobně vyplývají i poměrně nízké výtěžnosti zpětného odběru výrobků. Kontroly povinných osob nadále ukazují na určité nejasnosti ve výkladu samotného pojmu „spotřebitel“. Pozitivním zjištěním je, že nastává odklon od nakládání s použitými oleji jako s odpady, i podnikatelské subjekty s nimi nakládají v režimu zpětného odběru výrobků. Přetrvávající nedostatky jsou v komunikaci mezi povinnými osobami a některými prodejci. Jedná se zejména o síť distributorů, na něž se prakticky žádné povinnosti vyplývající z § 38 efektivně nevztahují.

Elektrická a elektronická zařízení

V oblasti elektrozařízení (EEZ) a elektroodpadů byly kontroly v letošním roce zaměřeny na plnění povinností výrobců, posledních prodejců a také zpracovatelů EEZ. Bylo provedeno celkem 143 kontrol a zahájeno 25 správních řízení o uložení pokuty. Celková výše pokut, jež byla těmto subjek-

tům pravomocně v roce 2007 uložena, je 1015 tis. Kč.

Podobně jako v roce 2006 se zjištěné nedostatky u výrobců EEZ týkaly především nezajištění financování nakládání s historickým elektrozařízením, jež plynou především z neznalosti, a také z neakceptování současně platné legislativy v návaznosti na rozhodnutí MŽP pro jednotlivé kolektivní systémy. V tomto ohledu je proto předpokládán určitý legislativní vývoj, který by výrobcům EEZ usnadnil plnění jejich zákonných povinností.

Inspekce se v roce 2007 zaměřila rovněž na kontrolu zpracovatelů EEZ (26 kontrol). Ve 3 případech byly identifikovány určité problémy především u zpracovatelů obrazovek, jelikož v souvislosti s utlumením výroby klasických CRT obrazovek není obyčejně na recyklované obrazovkové sklo, které tak končí často nevyužito na skládkách odpadů.

Původci odpadů a průmyslové podniky

Mezi kontrolované subjekty byly zařazeny velké průmyslové podniky, nově vzniklé a ještě nekontrolované firmy, původci produkující větší množství nebezpečných odpadů a subjekty vybrané na základě místních znalostí inspektorů ČIŽP, případně dle dohody s KÚ a ORP. Bylo zkontrolováno 831 původců odpadů, z toho bylo cca 20 % velkých průmyslových podniků.

Při kontrolní činnosti bylo zjištěno nejčastěji neplnění povinností původce při nakládání s nebezpečnými odpady, neshromažďování odpadů utříděně podle jednotlivých druhů a kategorií (zejména u dále využitelných odpadů), předávání odpadů neoprávněným osobám a nevedení evidence odpadů, případně nezaslání hlášení o produkci odpadů za příslušný rok. Za zjištěná porušení bylo uloženo 135 pravomocných pokut v celkové výši 5606 tis. Kč. Nejvyšší pravomocná pokuta dosáhla částky 400 tis. Kč.

Kontroly původců odpadů, jakožto prakticky nejširší skupiny nositelů povinností dle zákona o odpadech jsou velmi významné a je třeba jim přikládat náležitou pozornost a časový prostor. Původci odpadů jsou primárním článkem odpadového hospodářství a jejich přístup k zákonným povinnostem významně ovlivňuje veškeré další nakládání s odpady.

Chemický a biocidní zákon

V roce 2007 bylo provedeno 504 kontrol dle zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (chemický zákon), dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 648/2004 o detergentech a v rámci kon-

trolního systému RAPEX. V roce 2007 nabylo právní moci 45 rozhodnutí o pokutě za chemický zákon. Pokuty byly stanoveny v celkové výši 2 185 tis. Kč. Nejvyšší pravomocná uložena pokuta činila 210 tis. Kč, nejnižší 5000 Kč.

Ve věci dodržování zákona č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů uskutečnila ČIŽP 13 kontrol, při kterých nebylo shledáno porušení zákona. Tuto oblast ČIŽP dlouhodobě hodnotí jako poměrně bezproblémovou, co se týká plnění zákonných povinností ze strany odpovědných subjektů.

Kontroly dle zákona o obalech

Dodržování zákona o obalech bylo zkontrolováno u 316 subjektů. Výběr subjektů byl značně ovlivněn podněty MŽP a podněty celních úřadů. Nejčastěji bylo zjištěno porušení povinností vedení evidence a jejího zasílání na MŽP ve stanoveném termínu.

Oproti roku 2006 došlo k velkému nárůstu subjektů, u kterých bylo zjištěno, že neplní povinnosti dané zákonem o obalech vůbec (především podání návrhu na zápis do Seznamu osob a podmínky využití a recyklace odpadu z obalů). Jednalo se především o subjekty kontrolované na základě podnětů celních úřadů. Správní řízení bylo zahájeno se 79 subjekty a další správní řízení navazující na zjištění z roku 2007 budou zahájena v roce 2008. Z uložených pokut je v právní moci celkem 78 rozhodnutí v celkové výši 1171 tis. Kč. Nejvyšší pokuta v právní moci za porušení zákona o obalech byla uložena ve výši 170 tis. Kč.

Regionální kontrolní činnost oblastních inspektorátů

Vybírány jsou takové úseky kontrolovaných povinností, které činí v rámci regionu významnější problémy. Regionální úkoly, v rámci kterých bylo zjištěno nejčastěji porušení povinností, byly úkoly sledující nakládání se zeminami a hlušinami, nakládání s odpady u stavebních firem a zemědělských podniků apod. Často je zákon o odpadech porušován při plnění podmínek pro ukládání odpadů na povrch terénu, což je v takovém případě ve vztahu k životnímu prostředí poměrně nebezpečné jednání.

U těchto kontrolovaných skupin bylo zahájeno správní řízení dokonce u 30 – 50 % kontrolovaných subjektů. Takto zaměřená kontrolní činnost pomáhá identifikovat problematické skupiny subjektů v regionech v rámci provozování různých podnikatelských aktivit, na které je následně zaměřována pozornost ČIŽP. V podobných případech jsou rovněž ukládány poměrně vysoké pokuty.

„Akce brownfields“

Pro rok 2007 byla ČIŽP pověřena koordinovat celorepublikovou kontrolní akci, zaměřenou na vytipování a kontrolu podezřelých objektů či areálů, ve kterých může být nezákonně nakládáno s nebezpečnými odpady. Na této akci se podílel větší počet správních orgánů a ČIŽP z ní vyhotovila konečnou 180 stránkovou shrnující zprávu, která bude předložena Bezpečnostní radě státu a MŽP. V této zprávě ČIŽP identifikovala některé nynější problémy spojené s možnostmi efektivních kontrol a případných postihů odpovědných subjektů, které nedodržují platné právo zejména na úseku zákona o odpadech.

Kontrolní akce se týkala především nakládání s nebezpečnými odpady. Jejím důležitou součástí však bylo i určité prověření spolupráce jednotlivých kontrolních a správních orgánů. V konečné zprávě ČIŽP dále pojmenovala řadu problémových skutečností spojených s platnou legislativou a navrhla některé způsoby řešení.

Spolupráce s jinými orgány a institucemi

I v roce 2007 se spolupráce ČIŽP s ostatními orgány včetně MŽP významně rozvíjela. Svůj díl na tomto vývoji má jak potřeba řešení složitějších a problematictějších případů s vyšším vlivem na životní prostředí, tak již citovaná Akce brownfields, při níž jedním ze základních aspektů byla právě potřeba spolupráce dotčených správních orgánů. Vzájemná komunikace mezi MŽP, ČIŽP a KÚ se rovněž zintenzivnila, což v dlouhodobém horizontu může přispívat mimo jiné i k vhodnému legislativnímu, ale i praktickému vývoji v oblasti odpadového hospodářství v ČR.

I v letošním roce byli pracovníci OOH ČIŽP zapojeni v několika odborných meziresortních pracovních skupinách, které řeší zásadní otázky týkající se jak praxe provádění kontrol, tak legislativy samotné. Pracovníci OOH ČIŽP vydali v roce 2007 celkem 1232 vyjádření, posudků a stanovisek pro jiné orgány. Nejpočetnější skupinou jsou vyjádření k materiálům předkládaným v rámci procesu EIA, případně IPPC, dále jsou zde posudky vydávané pro SFŽP. Nárůst těchto vyjádření je oproti předchozímu roku více než o 100 % a tento trend již několik let trvá (v roce 2006 cca 600 stanovisek), což je z dlouhodobého hlediska situace jen obtížně udržitelná při zachování stejně vysoké efektivity kontrolní činnosti OOH ČIŽP.

Závěry z kontrolní činnosti

V roce 2007 se pracovníkům OOH ČIŽP podařilo splnit stanovený roční plán kontrolních akcí, a tím alespoň namátkově prověřit většinu kompetenčně svěřených problema-

tik, kterých je opravdu široké spektrum. Legislativa odpadového hospodářství v rámci EU je poměrně složitá, nicméně se snaží ve vztahu k ochraně životního prostředí působit pokud možno odpovědně. Úkolem ČIŽP je zákonem stanoveným způsobem kontrolovat a přispívat k prosazování cílů této legislativy.

Podnikání v odpadovém hospodářství může být výdělečně zajímavé, vždy je však nutné dodržovat stanovená pravidla. Je zřejmé, že existuje velká a pravděpodobně většinová skupina subjektů, které předpisy ctí. Z případů, se kterými se ČIŽP však bohužel setkává zejména v posledních dvou letech, je jasné, že podnikání v oblasti odpadového hospodářství je, pokud je prováděno ne zcela zákonným způsobem, velmi výnosné. Právě možné zisky jsou často motivujícím prvkem k provádění těchto činností. Na druhou stranu mezi principy správního trestání patří i skutečnost, že delikt ní jednání se nemá vyplácet. Výše uvedenou realitu si ČIŽP samozřejmě uvědomuje a uzpůsobuje jí své konání jakožto kompetentního správního orgánu.

I v letošním roce tak ČIŽP hodlá své kontrolní aktivity směřovat zejména na ty skupiny

subjektů a takové úseky legislativy, kde je na základě předchozích zkušeností reálné očekávat její porušování a kde jsou rovněž významná rizika pro životní prostředí. Tento postoj vnímáme jako efektivní ve vztahu k zajištění potřebné ochrany životního prostředí. Na obrázku je zřetelně vidět výše popsaný trend jak samotné kontrolní činnosti ČIŽP na tomto úseku legislativy, tak možná i přístupu části podnikatelského prostředí k jejímu naplňování v oblasti odpadového hospodářství v České republice.

Ke zlepšení právního povědomí o legislativě spojené s nakládáním s odpady může přispět i standardní kontrolní činnost dalších kompetentních orgánů. V tomto směru je vhodné uvést, že zcela stejné kontrolní kompetence dle zákona o odpadech mají i všechny krajské úřady a všechny obecní úřady obcí s rozšířenou působností.

Ing. Petr Havelka
vedoucí odboru
odpadového hospodářství
Ředitelství ČIŽP
E-mail: havelka@cizp.cz

NOVÁ PUBLIKACE

Odpadové hospodářství

Autoři: **Prof. Ing. Mečislav Kuraš, CSc.**,
za spolupráce
prof. Ing. Vojtěcha Dirnera, CSc.,
prof. Ing. Vladimíra Slivky, CSc.
a **Ing. Milana Březiny, CSc.**

Vydal: Vodní zdroje Ekomonitor,
spol. s r. o., Chrudim
Vydání 1., 2008

E-mail: havlova@ekomonitor.cz

Odpadové hospodářství se stává stále složitějším oborem, který ovlivňuje řadu našich činností. Je usměřován mnoha aspekty od ryze technických, přes institucionální až po environmentální. Postihnout celou škálu těchto aktivit, mající vliv na rozhodování a řešení určitých oblastí odpadového hospodářství, je vždy náročné. O to více je nutno hodnotit kolektiv autorů pod vedením prof. Ing. Mečislava Kuraše, CSc., kteří se v předkládané publikaci této oblasti podrobně věnují. Publikace vychází z mnohaletých zkušeností z vysokoškolské výuky v této oblasti, praktických poznatků a také z příruček dříve vydaných.

Obor odpadového hospodářství je ve stálém vývoji a je dotvářen a přizpůsobován obecným znalostem a požadavkům našeho a evropského právního prostředí. Postihnout tedy aktuální stav v oblasti právních předpisů a norem je velmi obtížné.

Publikace se v úvodu zcela správně a vyčerpávajícím způsobem věnuje vysvětlení struktury systému. Následuje popis jednotlivých druhů odpadů s akcentem na jejich vznik. Popisované druhy odpadů sice zcela přesně nesledují oficiální Katalog odpadů, ale upřednostňují pohled na jednotlivá výrobní specifika a na nich demonstrují vlastnosti jednotlivých odpadů a jejich možnosti využití.

Další částí publikace je popis jednotlivých technologií na využívání a odstraňování popisovaných odpadů. Zde je možno spatřovat hlavní přínos publikace. Dalším přínosem této části je, že popisuje vyčerpávajícím a přehledným způsobem i ty technologie, na které není jednotný pohled odborné veřejnosti a národních i evropských institucí.

Za zmínku stojí, že na poslední kapitole – „Předcházení (prevence) a omezování odpadů“ – vzhledem k hierarchii odpadového hospodářství, je nutno pohlížet jako na základní filozofii nakládání s odpady.

Publikace „Odpadové hospodářství“ je dalším kvalitním a svým přístupem vyčerpávajícím příspěvkem, který zaplňuje mezeru v tolik potřebné a opomíjené výchově a osvětě odborné veřejnosti. Příručka by měla být nezbytnou součástí knihovničky každé organizace, instituce a jednotlivce, který se odpadovým hospodářstvím zabývá.

Tomáš Řezníček

CENIA v oblasti odpadového hospodářství v roce 2008

CENIA, česká informační agentura životního prostředí, zahájila rozhodnutím ministra životního prostředí 1. ledna letošního roku zpracování dat o odpadovém hospodářství a rozšířila tak své aktivity v oblasti technické ochrany životního prostředí.

Přechod informačních agend na CENIA souvisí s cílem Ministerstva životního prostředí soustředit toky informací o stavu životního prostředí do jednoho místa, do jedné organizace, která data centrálně zpracuje a zpřístupní pro potřeby státní a veřejné správy, kontrolních orgánů a veřejnosti.

Hlavní činností, kterou CENIA v roce 2008 pro Ministerstvo životního prostředí zajišťuje, je provoz a správa **Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH)**, včetně příjmu a zpracování dat z hlášení o produkci a nakládání s odpady od jednotlivých obcí s rozšířenou působností a následné zpracování dat.

ISOH je jedním z nejvýznamnějších zdrojů dat o životním prostředí, a proto je neopominutelnou součástí připravovaného jednotného informačního systému životního prostředí. V následujícím období bude pokračovat stávající systém sběru a zpracování dat a další vývoj ISOH bude směřo-

ván pod vedením Ministerstva životního prostředí k jeho propojení s ostatními informačními systémy MŽP, ke zjednodušení a zrychlení zpracování dat, snížení zatížení ohlašovatelů, rozšíření funkcionalit, především o statistické a kontrolní funkce, a také pro připravenost na elektronický sběr dat vycházející ze zákona č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností.

K dalším významným úkolům řešeným CENIA patří zpracování dat z oblasti **elektroodpadů, zpětného odběru vybraných výrobků, obalů a obalových odpadů, biologicky rozložitelných odpadů a kalů z ČOV, evidence přeshraniční přepravy, evidence zařízení a látek s obsahem PCB.**

Také pro oblasti vyjmenovaných skupin odpadů je dlouhodobým cílem zejména zjednodušení a zrychlení zpracování dat

vycházející z projektů elektronizace státní správy, sjednocení, resp. začlenění samostatných informačních zdrojů do jednoho systému umožňujícího stálé zlepšování kvality dat, usnadnění kontrolních činností a podporu povolovacího procesu.

CENIA se dále podílí na sběru a zpracování dat o nejlepších dostupných technických (BAT) a technologiích, nejen v oblasti odpadového hospodářství, a to v roli odborně způsobilé osoby podle zákona č. 76/2002 Sb. v oblasti integrované prevence a omezování znečištění (IPPC) a v rámci odborné podpory výkonu státní správy. S takovými aktivitami úzce souvisí i činnost soudního znalce v oborech ekologie, ekonomika a životního prostředí, včetně problematiky odpadů.

CENIA je významně zapojena do řešení národních i mezinárodních projektů, zaměřených např. na oblast odpadového hospodářství, odbornou a informační podporu státní správy. Podílí se na odborné podpoře MŽP v rámci budoucího předsednictví ČR v EU.

Ing. Jiří Valta

**CENIA, česká informační agentura
životního prostředí
E-mail: jiri.valta@cenia.cz**

Centrum pro hospodaření s odpady v roce 2008

Centrum pro hospodaření s odpady (CeHO) je od doby svého vzniku v roce 2001 součástí Výzkumného ústavu vodohospodářského T. G. Masaryka, který byl zapsán do rejstříku veřejných výzkumných institucí dne 1. 1. 2007. Činnosti organizace jsou podle zřizovací listiny rozděleny na činnosti hlavní, další a jiné.

Hlavní činností ústavu je výzkum, stěžejními hlavními činnostmi Centra, které je samostatným odborem VÚV T.G.M., jsou:

- výzkum nakládání s odpady, jejich složení a vlastností, včetně nebezpečných odpadů, a jejich vliv na vodní prostředí,
- výzkum rizikovosti skládek a starých zátěží pro vodní prostředí,
- výzkum nakládání s obaly a odpady z obalů,
- výzkum, vývoj, aplikace a hodnocení technologických metod pro nakládání s odpady včetně hodnocení produkce odpadů a nakládání s nimi.

Mezi činnosti další a jiné ve zřizovací listině patří: průběžné zabezpečování podkladů potřebných k plnění úkolů vyplývajících ze

vztahu k Evropským společenstvím a podkladů zahrnutých do zpráv o plnění příslušných směrnic v oblasti ochrany vod a odpadů dle požadavků Evropských společenství; hodnocení jednotlivých způsobů nakládání s odpady; provozování informačního systému odpadového hospodářství a vedení evidence produkce a nakládání s odpady a obaly; hodnocení analytických metod a vlastností odpadů; hodnocení účinnosti úprav odpadů; hodnocení složení a vlastností odpadů včetně nebezpečných odpadů; odborná podpora pro aktualizaci a hodnocení plánů odpadového hospodářství; poskytování informací o stavu životního prostředí v oblasti odpadů; činnost technických poradců v oblasti ochrany a hospodaření s vodami a odpady.

Do konce roku 2007 se CeHO souběžně s výzkumem zabývalo i úkoly, které byly přímou podporou činnosti odboru odpadů MŽP. Byly to zejména činnosti spjaté s Informačním systémem odpadového hospodářství (ISOH), tj. sběr a verifikace dat zasílaných na základě vykazovacích povinností daných zákonem o odpadech, včetně inventarizace PCB; příprava podkladů pro roční periodika a podkladů k reportingu do EU; hodnocení indikátorů POH; zpracování podkladů pro plnění jednotlivých Opatření usnesení vlády vydaných k plnění POH ČR. Současně byla vedena evidence o dovozu a vývozu odpadů; byl řešen zpětný odběr; problematika obalů atd.

Náplň CeHO vyplynula již v roce 2002 z náplně twinningového projektu PHARE CZ/00/IB/EN-02. V rámci projektu byly diskutovány jak budoucí odborné činnosti, tak i personální obsazení, a to s výhledem podstatného rozšíření Centra v dalších letech. Činnost byla navržena tak, aby byl vhodně propojen výzkum s dalšími odbornými čin-

nostmi. I přesto, že závěry mezinárodního projektu MŽP schválilo, rozhodlo posléze, že od 1. 1. 2008 přejdou činnosti, které nejsou výzkumem, na agenturu Cenia.

Pro CeHO toto rozhodnutí znamená, že se pracovníci nadále budou věnovat převážně výzkumným činnostem. Výzkumný záměr je, po dohodě s garantem, koncipován tak, aby umožňoval úpravu jeho náplně na základě vývoje a nových poznatků v oblasti nakládání s odpady. Hodnocení kvality odpadů je úzce spjato s analytickými pracemi prováděnými v laboratořích VÚV T.G.M., v. v. i. V rámci řešení výzkumného záměru jsou získávány zajímavé, a v mnoha případech unikátní poznatky o odpadech.

Kromě získávání informací o konkrétních vlastnostech odpadů jsou pro potřeby odborné veřejnosti připravovány pomocné materiály potřebné pro plnění požadavků

právních předpisů. Pro laboratoře byla zpracována Metodika pro stanovení kyselinové neutralizační kapacity (ANC) v odpadech (<http://ceho.vuv.cz/>). Spolu s dalšími odborníky připravilo CeHO nové metodické pokyny zahrnující nejnovější poznatky o odpadech i požadavky norem a právních předpisů:

- Metodický pokyn pro hodnocení ekotoxicity odpadů (Věstník MŽP 4/2007);
- Metodický pokyn MŽP pro zpracování Základního popisu odpadů (Věstník MŽP 2/2007);
- Metodický pokyn MŽP ke vzorkování odpadů (Věstník MŽP 4/2008).

Práce dále pokračují na pokynu novelizujícím a doplňujícím pokyn o vyluhovatelnosti odpadů.

Výzkumné činnosti dále pokračují a řešitelé jsou přesvědčeni, že získané výsledky

jsou a i v budoucnu budou přínosem při řešení složitých problémů z oblasti nakládání s odpady i z oblastí souvisejících.

CeHO v rámci svých jiných činností nabízí své zkušenosti a znalosti při řešení problémů v oblasti nakládání s odpady i pro podnikatelské subjekty či orgány státní a veřejné správy, jako například:

- pomoc při vyhodnocování POH,
  - zpracovávání studií,
  - zajištění různých seminářů a školení pro pracovníky v oblasti nakládání s odpady.
- Oblast svého působení Centrum pro hospodaření s odpady přitom stále rozšiřuje.

Ing. Dagmar Sirotková

VÚV T.G.M., v. v. i.,

Centrum pro hospodaření s odpady

E-mail: dagmar_sirotkova@vuv.cz

Přehled schválených předpisů ES

ZA OBDOBÍ OD 1. 6. 2007 DO 31. 5. 2008

- Nařízení Komise (ES) č. 829/2007 ze dne 28. června 2007, kterým se mění přílohy I, II, VII, VIII, X a XI nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002, pokud jde o uvádění některých vedlejších produktů živočišného původu na trh
- Rozhodnutí Komise 2007/639/ES ze dne 2. října 2007, kterým se stanoví jednotný formát pro sdělování údajů a informací podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 850/2004 o persistentních organických znečišťujících látkách
- Nařízení Komise (ES) č. 1379/2007 ze dne 26. listopadu 2007, kterým se mění přílohy IA, IB, VII a VIII nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 o přepravě odpadů, aby se zohlednil technický pokrok a změny dohodnuté v rámci Basilejské úmluvy
- Nařízení Komise (ES) č. 1418/2007 ze dne 29. listopadu 2007 o vývozu některých druhů odpadů určených k využití, uvedených v příloze III nebo IIIA nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006, do některých zemí, na které se nevztahuje rozhodnutí OECD o kontrole pohybů odpadů přes hranice
- Nařízení Komise (ES) č. 1432/2007 ze dne 5. prosince 2007, kterým se mění přílohy I, II a VI nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1774/2002, pokud jde o označování a přepravu vedlejších produktů živočišného původu
- Směrnice Komise 2007/71/ES ze dne 13. prosince 2007, kterou se mění příloha II směrnice Evropského parlamentu a rady 2000/59/ES o přístavních zařízeních pro příjem lodního odpadu a zbytků lodního nákladu
- Nařízení Komise (ES) č. 1576/2007 ze dne 21. prosince 2007, kterým se mění nařízení č. 92/2005, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1774/2002, pokud jde o způsoby zneškodňování a využití vedlejších produktů živočišného původu
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/1/ES ze dne 15. ledna 2008 o integrované prevenci a omezování znečištění – kodifikovaná verze směrnice 96/61/ES IPPC, která byla tímto zrušena
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/12/ES ze dne 11. března 2008, kterou se mění směrnice 2006/66/ES o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech, pokud jde o provádění pravomocí svěřených Komisi
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/33/ES ze dne 11. března 2008, kterou se mění směrnice 2000/53/ES o vozidlech s ukončenou životností, pokud jde o provádění pravomocí svěřených Komisi
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/34/ES ze dne 11. března 2008, kterou se mění směrnice 2002/96/ES o odpadních elektric-

kých a elektronických zařízeních (OEEZ), pokud jde o provádění pravomocí svěřených Komisi

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/35/ES ze dne 11. března 2008, kterou se mění směrnice 2002/95/ES o omezení používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních, pokud jde o provádění pravomocí svěřených Komisi
- Nařízení Komise (ES) č. 282/2008 ze dne 27. března 2008 o materiálech a předmětech z recyklovaných plastů určených pro styk s potravinami a o změně nařízení (ES) č. 2023/2006
- Nařízení Komise (ES) č. 399/2008 ze dne 5. května 2008, kterým se mění příloha VIII nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1774/2002, pokud jde o požadavky na některá zpracovaná krmiva v zájmovém chovu
- Nařízení Komise č. 437/2008 ze dne 21. května 2008, kterým se mění přílohy VII, X a XI nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002, pokud jde o požadavky na zpracování mléka a mléčných výrobků definovaných jako materiál kategorie 3
- Rozhodnutí Komise ze dne 24. ledna 2008, kterým se pro účely způsobilosti technickému pokroku mění příloha směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/95/ES, pokud jde o výjimky pro použití olova a kadmia

Do konce tohoto roku se předpokládá schválení těchto navrhovaných předpisů:

KOM(2008) 211 v konečném znění

- Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/66/ES o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech, pokud jde o čl. 6 odst. 2 o uvádění baterií a akumulátorů na trh

Opatření k pozměnění a doplnění nařízení č. 1013/2006 o přepravě odpadů:

- Podle ustanovení čl. 58 nařízení (ES) č. 1013/2006 by toto nařízení mělo být doplněno přílohou IC. Tato příloha by měla obsahovat specifické pokyny pro vyplňování formuláře oznámení a průvodního dokladu. Návrh přílohy byl již zveřejněn na stránce Komise, v angličtině.

Příloha IIIA – směsi odpadů ze zeleného seznamu. V současné době byl zveřejněn seznam různých aspektů, které by měly být posuzovány při zařazení směsi odpadů ze zeleného seznamu do přílohy IIIA nařízení 1013/2006. Seznam je zveřejněn pouze v angličtině.

(ii)

Dočkáme se kromě odpadů i druhotných materiálů?

V roce 2007 byl na základě české iniciativy přijat v Parlamentním shromáždění Rady Evropy materiál **DOC 11418 „Hospodářský dopad současné odpadové legislativy“**. Tento text, který má charakter doporučení je příspěvkem ke stále se rozšiřující debatě na české i evropské odborné scéně, kritizující nevhodnost některých legislativně-administrativních aktů vymezujících „odpady“.

Pojetí uvedeného materiálu našlo pochopení mj. na Ministerstvu průmyslu a obchodu. Diskuse uskutečněná na jeho půdě byla rozhodujícím krokem pro vypracování **dalšího materiálu**, který byl opět předložen Parlamentnímu shromáždění Rady Evropy. A jako **DOC 11596 „Cyklické využívání surovinové podstaty výrobků“** signován 25. 4. 2008 zástupci třinácti států.

Česká republika tak podpořila skupinu oponentů současné legislativní deklarace odpadů, která prakticky znemožňuje formální vyjmutí určitých materiálových komodit z této kategorizace. Použijeme-li pracovní či neformální názvy, jde o tzv. **druhotné materiály či suroviny, vedlejší a zbytkové materiály apod.**

Východím bodem k oponování je především skutečnost, že termín „odpady“ je současnou odpadovou legislativou **administrativně** definován v maximální možné šíři výkladu a neumožňuje **technicky** opodstatněné oddělení dvou materiálových skupin:

- **Žádoucích, recyklačně využitelných materiálů**, které jsou navíc definované technickými normami a obchodními podmínkami.

Tato skupina materiálů je přitom předmětem mezinárodního obchodu s obraty ve stovkách a tisícovkách milionů tun a obdobně i finančních prostředků. A při vyčerpávání zdrojů primárních surovin získává kromě ekonomického často i strategický význam. Je tedy ekonomicky výnosná a navíc šetří čerpání primárních surovinových zdrojů. Typickými představiteli této skupiny jsou především železný šrot, stavební recyklaty, papír, sklo, plasty atd.

- **Nežádoucích zbytkových materiálů**, pro které není v daném čase použití a často mají nebezpečné vlastnosti. Tato skupina skutečných **odpadů** představuje zátěž pro životní prostředí a vyvolává potřebu příslušného administrativního i fyzikálního ošetření. Po hospodářské stránce představují odpady nákladové položky, ale na druhé straně vytváří samostatnou podnikatelskou aktivitu obrovského rozsahu.

Společné zahrnutí obou materiálových skupin do kategorie „odpadů“ a jednotný soubor všech předepsaných administrativních, evidenčních, technologických, logistických a dalších operací není jen bezvýznamný problém. Následek této skutečnosti je dalekosáhlý: zcela zbytečná zátěž jak podnikatelské, tak kontrolní i státní sféry. Časová, pracovní a v konečném důsledku finanční náročnost zbytečných operací vede primárně k vyčíslitelným ekonomickým ztrátám v úrovni desítek až stovek miliard EUR (v rámci EU). Ale velmi často sekundárně vyřazuje tato ekonomická zátěž jinak recyklovatelné materiály z tržní soutěže s primárními surovinami a způsobuje jejich **vynucený propad** do skupiny „nežádoucích odpadů“. Se všemi negativními důsledky pro ekonomiku a zatížení životního prostředí a tedy vznik dalších hospodářských ztrát.

Neúnosnost současného stavu potvrzuje i avizovaná iniciativa Portugalska (European Environment and Packaging Law, 2007, č. 85, s. 8 – 9), které se chce v rámci předsednictví EU také zasadit o vyjasnění definice vedlejšího produktu a odpadu.

Rychlému a hospodářsky účinnému řešení neprospívají ani opakovaná negativní a věcně restriktivní rozhodnutí Evropského soudního dvora k dané problematice. Např. v poslední době to je rozhodnutí C-194 a 195/05 a C-263/05 v žalobě na italský právní předpis k definici odpadů. Evropský soudní dvůr zaujal opět právně fundamentalistický postoj k výkladu hlavních dokumentů z oblasti odpadů (Směrnice Rady 75/442/EHS ve znění směrnice Rady 91/156/EHS a rozhodnutí Komise 96/350/ES), přičemž formulačně složitou konstrukcí připustil de facto existenci skupiny žádoucích materiálů, aby vzápětí *de jure* nepřipustil jejich legalizaci.

Potvrdil tak současný stav, kdy o technické a hospodářské užitečnosti či neužitečnosti průmyslových materiálů rozhodují především právníci (soudci) a většinou přírodovědecky vzdělaní „ochranáři“ životního prostředí. A ti nepřipouštějí opodstatněné připomínky technicky a obchodně vzdělaných odborníků.

Že vám to něco připomíná z českého prostředí?

Nejde totiž pouze o „český“ problém, ale o problém evropského rozměru. Legislativní kořeny tohoto problému leží totiž v evropské legislativě, především ve Směrnici Rady 75/442/EHS o odpadech ve znění Směrnice Rady 91/156/EHS a rozhodnutí Komise 96/350/ES. A právě tato skutečnost se paradoxně obrací proti všem snahám danou situaci pozměnit, protože existence této evropské legislativy přestala být nástrojem, ale stala se „modlou“ (nejen v této dílčí oblasti).

Vzhledem ke stále narůstajícímu odporu proti striktnímu znění uvedených dokumentů nastává čas pro seriózní **věcné posouzení** jejich vlivu na hospodářský život a opuštění konzervativního lpění na formálně-právních floskulích, které vznikly v určité době a v určité atmosféře. V atmosféře upřednostňované **administrativně totální ochrany** životního prostředí, která potlačila věcně opodstatněné přístupy k **modelování efektivní ochrany** životního prostředí, založené na optimalizaci přirozeně konfliktního styku životního prostředí a hospodářských činností.

Je ovšem možno přiznat, že k vychýlení rovnováhy mezi hospodářskými a ochrannými přístupy došlo mimo jiné i vlivem nezvládnutého nárůstu řady devastačních dopadů hospodářského rozvoje ve světovém, evropském i českém rozměru na životní prostředí, nebo některé jeho složky. Ale v posledních letech se prosadil a je pro další vývoj obhajován **obrácený extrém – pod hlavičkou ochrany životního prostředí vyřadit z debaty i technicky obhajitelné průmyslové přístupy odpovídající technologickému pokroku.**

Jeden příklad za všechny: V České republice vzniká v dlouhodobém průřezu okolo 3,5 milionu tun recyklovaných materiálů železného charakteru – **ocelového a litinového šrotu**. Jejich zařazení podle platného § 3 do **kategorie odpadů** nastoluje mimo jiné povinnost příslušné evidence o místě vzniku těchto „odpadů“, jejich přepravě, úpravě, místu cílového dodání, využití atd. Navíc v křížovém provedení jak původce, tak cílového uživatele, včetně předepsané dokumentace pro přepravu odpadů atd. atd.

A touto „odpadovou“ evidencí se zabývají nejen dotčené osoby podnikatelského charakteru, ale musí se jimi zabývat stovky a tisíce „úředníků“, od úrovně obcí přes krajské úřady, ministerstva, o státní statisti-

ce a ve vybraných případech i nadnárodní vykazovací povinnosti ani nemluvě.

Přitom jde o vysoce atraktivní a celosvětově žádané zboží, druhově a jakostně definované řadou národních i nadnárodních norem (např. ČSN 4200 30 a další). Jen v České republice jde při současných průměrných cenách a běžné druhové struktuře železného šrotu o obchodní obrát v hodnotě více jak 25 miliard Kč v průměrných cenách roku 2007 a části 2008.

A obdobná situace je v řadě dalších materiálových komodit, i když vždy s určitými specifiky. Ve všech případech ovšem dochází pod „záštitou“ chybně směřované byrokratické ochrany životního prostředí k rozsáhlému a hospodářsky neúčelnému plýtvání lidskou prací, kterou by bylo možné soustředit na podstatně problematičtější oblasti, na příklad nakládání s nebezpečnými odpady.

Vyhodnocení existující situace ve vztazích mezi druhotnými produkty a odpady potvrzuje dlouhodobou škodlivost a neudržitelnost daného stavu a narůstající odpor vůči stávající legislativě a jejímu fundamentalistickému výkladu na úrovni EU i ČR.

Je zřejmé, že v ČR by se mělo stát spolunositel tlaku na modernizaci právního pozadí a technicky opodstatněných inženýr-

ských přístupů především MPO. Je k tomu vybaveno nejen po stránce kompetenčního zákona a spolugestorství řešení některých evropských legislativ, ale může se opřít i o názory technicky uvažujících složek odborné veřejnosti.

MŽP se zatím profilovalo jako nositel fundamentalistických legislativních přístupů. Je otázkou, jak se vyvinou postoje novelizované personální struktury tohoto ministerstva. Ale již předem je možno odmítnout signalizované snahy o tzv. dvoustupňové řešení, tedy:

- **ponechat stávající** legislativní odpadovou praxi a
- **umožnit až následné vyjímání** některých odpadů z odpadové problematiky (non-waste).

Tato cesta by nutně přinesla jen další nárůst administrativního zatížení všech dotčených subjektů a zvýšení vznikajících hospodářských ztrát.

Řešení by mělo být hledáno především :

- na „evropské“ úrovni spojenectvím s ostatními kritiky stávající odpadové legislativy s cílem vypracování dokumentace nového charakteru, což je nezbytná podmínka i pro českou cestu;
- na „české“ úrovni pak v duchu přepracované evropské legislativy půjde o tech-

nicky oprávněné prosazení „inženýrských přístupů“ k odpadové legislatuře na úkor „byrokraticky zelených“ přístupů.

Ve vrcholovém provedení pak v zásadním vypracování **nového odpadového zákonodárství** s ponecháním osvědčených pasáží a výměně pasáží vyvolávajících škodlivé a neekonomické zatěžování dotčených subjektů. Původci (producenti) toho, čemu se pracovně říká zbytkové materiály, druhotné materiály apod., by měli mít pravomoc za přesně deklarovaných podmínek (absence nebezpečných vlastností, existence technických norem a obchodních a přepravních podmínek atd.) nepropustit (nezařadit) tyto materiály do kategorie odpadů a pracovat s nimi jako s běžným zbožím. Existující inspekční a kontrolní orgány mají pak dostatek nástrojů, aby zamezovaly případným snahám o zneužití těchto možností, případně je tvrdě sankcionovaly.

Práce na novém odpadovém zákonodárství již probíhají. Je tedy nejvyšší čas zařadit do nich i kvalifikovanou debatu na výše naznačené téma. Bude k tomu odborná i politická vůle? Doufejme!

*Ing. Emil Polívka
SUNEX, s. r. o.*

E-mail: emil.polivka@volny.cz

TOP témata kongresu ODPADY – LUHAČOVICE 2008

Ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí jsme připravili pro všechny odborníky z oblasti odpadového hospodářství velkou panelovou diskusi na tato témata:

Novela zákona o odpadech

Výklad nového znění novely zákona o odpadech v souvislosti s novou směrnicí Evropského Parlamentu o odpadech – odbor odpadů a odbor legislativy MŽP.

Kompostování bioodpadů x biopaliva x bioplynové stanice

Vše o možnostech řešení zpracování bioodpadů ve městech včetně podrobného vysvětlení výhod a nevýhod těchto tří možností zpracování. Prezentace odborných gestorů všech tří systémů nakládání s bioodpady – firmy Ing. J. Švejkovský – JENA Praha v oblasti kompostování, firmy TRIGAD Praha v oblasti biopaliv a firmy Ing. F. Bauer v oblasti bioplynových stanic.

Autovraky – kovový odpad – elektroodpad

Výklad nové prováděcí vyhlášky o autovracích, prezentace odborného gestora autovrakov firmy KOVOŠROT Praha a novinky ve zpětném odběru elektroodpadu.

Dotace pro odpady z OPŽP v roce 2009 – 2010

Výklad náměstkyně ministra ŽP Ing. R. Bízkové o možnostech získání dotace na řešení zpracování odpadů z Operačních programů EU pro období 2009 – 2010.

Společná prezentace nizozemských odborných firem v odpadovém hospodářství

V rámci prezentace NIZOZEMSKA na letošních „Luhačovicích“ bude připravena pro účastníky společná prezentace těchto odborných firem v odpadovém hospodářství:

van Ganswinkel a. s., DAF Trucks CZ s. r. o., Bollegraaf Recycling Machinery + Lubo Screening Recycling Systems, REDOX s. r. o., BTG Central Europe s. r. o., DHV CR s. r. o. a dalších.

Na kongres a výstavu se můžete přihlásit u pořadatele firmy JOGA LUHAČOVICE. s. r. o.:

- vyplněním závazné přihlášky na oficiální stránce kongresu www.jogaluhacovice.cz/kongres
- zasláním závazné přihlášky mailem na: joga@jogaluhacovice.cz
- faxem na 577 132 602
- poštou

Doporučujeme se přihlásit co nejdříve, protože letošní kongres a výstava bude v září již plně obsazena a závazné přihlášky na poslední chvíli nebudou být moci registrovány.

*Ing. Josef Gabryš
Ředitel kongresu a výstavy
ODPADY – LUHAČOVICE 2008*

Nové podklady k systémům managementu

V průběhu posledního roku byly publikovány některé nové normativní podklady, týkající se (nejen) systémů environmentálního managementu. Tyto podklady dosud nebyly na stránkách Odpadového fóra souhrnně komentovány. Protože jejich dosah je mnohem širší a netýká se jen systémů řízení odpadového hospodářství, považují za účelné je stručně charakterizovat.

Nová Klasifikace ekonomických činností

S účinností od 1. ledna 2008 byla sdělením Českého statistického úřadu č. 244 ze dne 18. 9. 2007 zavedena nová Klasifikace ekonomických činností (dále jen CZ-NACE), nahrazující Odvětvovou klasifikaci ekonomických činností známou pod zkratkou OKEČ. Důvodem byla mj. potřeba dosažení souladu s mezinárodní statistickou klasifikací ekonomických činností zavedenou v Evropské unii a vyhlášenou nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006.

CZ-NACE je členěna do 21 sekcí A – U. Sekce jsou dále děleny do 99 oddílů, 272 skupin a většího počtu tříd. Na internetových stránkách ČSÚ je k dispozici převodník zrušené OKEČ na CZ-NACE. Bude jistě hojně využíván, protože změny nejsou jen kosmetického rázu. Například činnosti oboru **Recyklace druhotných surovin** (obor 37 podle bývalé OKEČ) jsou v CZ-NACE zařazeny do oddílu 38 (především skupiny 38.3), oboru **Velkoobchod s odpadem a šrotem** (OKEČ 51.57) do skupiny 46.7 a oboru **Odstraňování odpadních vod a odpadů, čištění města, sanační a ostatní činnosti** (OKEČ 90) do skupin 37.0, 38.1, 38.2 a 39.0. (Pro odpadáře bude jistě podnětná informace, že do oddílu 90 teď spadají tvůrčí, umělecké a zábavní činnosti.) Pracovníky certifikačních orgánů bude zajímat, že Český institut pro akreditaci, o. p. s., připravuje v současné době návrh na přiřazení činností podle CZ-NACE k oborům 1-39 dle Přílohy 1 MPA 50-01-08.

Nová norma pro auditování a certifikaci systémů managementu

Český normalizační institut publikoval v březnu 2007 českou verzi mezinárodní normy ISO/IEC 17021:2006 „Posuzování shody – Požadavky na orgány provádějící audit a certifikaci systémů managementu“. Cílem mezinárodní normy je především specifikace zásad a požadavků na odbornou způsobilost, konzistenci a nestrannost auditu a certifikaci systémů managementu všech typů (např. QMS, EMS, IMS). Odpovídající česká norma **ČSN EN ISO/IEC 17021:2007** (dále jen norma) nahrazuje dosud používané pokyny a jejich někdy ne

zcela závazný výklad a musí být v certifikačních orgánech zavedena nejpozději k 15. 9. 2008 – po tomto datu budou certifikační orgány akreditovány výhradně podle této nové normy.

První zkušenosti s aplikací normy při posuzování certifikačních orgánů jsou pozitivní. Norma obsahuje závazné postupy pro nezávislé ověření toho, že systém managementu organizace je ve shodě se specifikovanými požadavky, že je schopen trvale dosahovat stanovenou politiku a cíle a že je efektivně uplatňován. Tyto zásady byly samozřejmě uplatňovány i v dříve používaných pokynech a normách (tzv. ISO/IEC Pokyny 62 a 66, ČSN EN 45012:1998), v nové normě jsou však lépe a jednoznačněji strukturovány. Norma je výrazně procesně členěna, jsou formulovány přísnější požadavky na způsobilost pracovníků managementu i pracovníků podílejících se na certifikačních činnostech, je zdůrazněna potřeba zajistit funkci nezávislého a způsobilého posuzování. Výhodou je platnost normy pro všechny systémy managementu – to je významné zvláště v současnosti, kdy se ustupuje od vytváření izolovaných systémů řízení (jakosti, životního prostředí, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, bezpečnosti informací, bezpečnosti potravin) a stále častěji se navrhuje a zavádějí systémy méně či více integrované.

V této souvislosti bych chtěl polemizovat s některými názory, publikovanými v Odpadovém fóru a týkajícími se oborové certifikaci v odpadovém hospodářství. V jinak zajímavých a podnětných příspěvcích totiž uvedli autoři – zejména ve vztahu k problematice systémů environmentálního managementu (EMS) zaváděných podle mezinárodního standardu ISO 14001 – několik nepřesností, které by mohly méně informovaného čtenáře zmást či dokonce odradit od zavádění tohoto významného dobrovolného nástroje usměrňujícího vliv organizace na životní prostředí.

V /1/ je například uvedeno, že „... auditorské organizace garantují svým auditem pouze splnění zákonných, technických a kvalitativních požadavků certifikace Odborný podnik pro nakládání s odpady. Proto nemohou tuto certifikaci udělovat, jak tak

činí například u certifikací podle norem ISO nebo EMAS“. Takové tvrzení je v rozporu s postupy certifikace podle ISO. Certifikační orgán ISO totiž musí být podle příslušné normy upravující jeho činnost nezávislý (k tomu povinně zřizuje komisi pro zabezpečování nezávislosti, v níž jsou zastoupeny klíčové zájmové strany) a nesmí poskytovat poradenské služby v oblasti systému managementu. Navíc podléhá akreditaci a pravidelnému dozoru národního akreditačního orgánu – Českého institutu pro akreditaci, o. p. s. Je tedy minimálně stejně nezávislý, jako představenstvo Sdružení pro udělování certifikátu SUCO. Nelze souhlasit ani s tvrzením, že „... ISO certifikát má už skoro každá společnost“ /2/. V Česku je v současné době cca 2800 organizací vlastnicích certifikátů ISO 14001. V odpadovém hospodářství podniká téměř 7000 subjektů; bohužel jen malá část z nich je zatím držitelem certifikátu ISO.

Závěr

Jednou z významných možností, jak lze posoudit kvalitu organizace působící v oblasti výroby či služeb, je **certifikát kvality výkonu činnosti a služeb** vydaný kvalifikovaným a k tomu zmocněným orgánem. Opatření k předcházení vzniku odpadů, omezování jejich množství a nebezpečných vlastností (Nařízení vlády č. 197/2003 o Plánu odpadového hospodářství České republiky) **považují za takový průkaz kvality především zavedení a certifikaci systémů environmentálního řízení** („podporovat všemi dostupnými prostředky zavedení systémů environmentálního řízení, především systémů ISO, a Národní program zavedení systému řízení podniků a auditů z hlediska ochrany životního prostředí EMAS“). Že přínosy vyplývající ze zavedení EMS jsou prokazatelnou skutečností, svědčí mj. i údaje o zvyšujícím se počtu organizací s certifikací EMS podle ISO, který celosvětově již přesáhl hodnotu 70 tisíc. I organizacím podnikajícím v odpadovém hospodářství lze proto zejména v souvislosti s trendem budování integrovaných systémů řízení využívajících mezinárodně sjednocenou klasifikaci CZ-NACE takový přístup doporučit.

Reference:

- /1/ Měchura P.: Oborová certifikace Odborný podnik pro nakládání s odpady. Odpadové fórum 1/2008.
- /2/ Otázky a odpovědi k oborové certifikaci. Odpadové fórum 1/2008.

Ing. Jan Mikoláš, CSC.
E-mail: janmikolas@volny.cz

FÓRUM VE FÓRU

Vlastnictví odpadu

Otázka:

Podnikám v oblasti nakládání s odpady a to různým způsobem. Někdy jen tak, že zajišťuji vlastními dopravními prostředky jejich přemístění od jejich původce k jejich zpracovateli. Setkal jsem se s názorem dozorového orgánu, že i při takovéto činnosti se stávám vlastníkem odpadu a musím se podle toho důsledně chovat. Je tento názor oprávněný?

Podrobnějším dotazem jsem zjistil, že tazateli byla uložena Inspekcí pokuta s odůvodněním, že odpady, které pouze vezl, neměl právo převzít, protože je nemá uvedené v souhlasu k provozu zařízení (provozuje také autocisterny jako mobilní zařízení pro sběr a výkup odpadu). Případ byl poněkud složitější, než by snesl jeden krátký článek a proto se budu věnovat jen vlastnictví odpadu.

Začnu trochu fundamentálně, tedy diskutuji nad tím, jaké subjekty při nakládání s odpady vůbec přicházejí v úvahu. V této oblasti, tedy v oblasti pojmenování či specifikace těchto subjektů, je zákon o odpadech dosti nejasný a nedůsledný.

V části definiční, tedy v § 3, je v prvních dvou odstavcích (1) a (2) užíván výraz „osoba“, tedy výraz identický s ustanovením § 1 zákona, který se věnuje Předmětu úpravy tohoto zákona. Podobně se tento výraz užívá i ve druhé části odstavce (3) a v odstavci (4) – vše myšleno § 3. Jen na počátku odstavce (3) § 3 je uveden výraz „vlastník“ a z kontextu je patrné, že jde o vlastníka odpadu. Z logiky i textu tohoto § 3 neplyne, proč je v tomto jediném případě užit výraz „vlastník“, nezbývá tedy, než to považovat za synonymum s výrazem osoba. A ve smyslu ustanovení § 1, písmeno b), zřejmě jakákoliv osoba, tedy jak občan, tak i fyzická osoba oprávněná k podnikání či osoba právnická. Tento názor na rozsah působnosti zákona na každou osobu, tedy na každého, je podpořen i úvodními odstavci §§ 10, 11 a 12, kde se v hlavě I – Všeobecné povinnosti, používá výrazu „každý“, zřejmě ve smyslu „kdokoli“.

Výraz „vlastník“ se vyskytuje v zákoně pouze na dvou místech. Je to v ust. § 3 odst.3 (a následně ve stejném smyslu i v ust. § 78 odst. 2 písm. h) a to jen v sou-

vislosti s případy, kdy je nejisté, zda nějaká movitá věc odpadem je či není. Z logiky konstrukce celého § 3 lze soudit, byť ne zcela nepochybně, že se tento § týká jen případů „prvotního“ nakládání s odpady, tedy vzniku odpadů, potažmo situace u původce. Druhý případ výskytu je v § 4 písmeno p), kterým je definován původce odpadů, a to v jeho závěru, kde se mluví o komunálních odpadech. Zde je definováno, že za uvedených podmínek je původcem komunálních odpadů obec a že se stává za těchto podmínek i vlastníkem komunálního odpadu. Tedy opět, jako v § 3, případ, kdy odpady vznikají. Pokud takovou konstrukci přijmeme, potom zjistíme, že nám nijak neodpoví na otázku vlastnictví odpadu v průběhu jeho dalšího „žítí“, tedy v průběhu dalšího nakládání s ním až do doby jeho využití či odstranění.

V zákoně se vyskytuje slovní spojení „převzetí odpadu do svého vlastnictví“ a to v ustanovení § 12 odst. (3). Zde v souvislosti s tím, kdo odpad do vlastnictví smí převzít. A opět aniž je definováno, nebo alespoň jakkoli vysvětleno, co to znamená. Například tím, že se stanoví, jaký způsob převzetí již naplňuje skutkovou podstatu vlastnictví. Nedůslednost textu zákona s často fatálními následky způsobenými diametrálně rozdílným výkladem, je patrná i z rozdílu v ustanovení odstavců (3) a (4) citovaného § 12. Zatímco v odstavci (3) je slovní spojení „převzetí odpadů do svého vlastnictví“, v odstavci (4) je uvedeno „převzetí podle tohoto zákona“. Je třeba se ptát – jsou tyto výrazy identické?, je odstavce (4) podřazen odstavci (3) a vychází z něj, nebo stojí samostatně?, lze převzít odpady i jinak než do vlastnictví? a klást otázky lze i jinak.

Převzetí do vlastnictví je užito v zákoně také v ust. § 16 Povinnosti původců odpadů a to v odstavci (4), kde se časově vymezuje odpovědnost původce odpadů k vlastním odpadům. Zde se uvádí, že původce je odpovědný za nakládání s odpady do doby, než je převede do vlastnictví osobě oprávněné k jejich převzetí a dále, že na tohoto nového vlastníka přechází většina povinností původce odpadů.

Na tomto místě je třeba upozornit na to, že vlastnictví jakékoli věci, tedy i odpadu, je řešeno Obchodním zákoníkem. Vlastnictví věci, tedy i odpadu, přechází mezi osobami

na základě obchodní smlouvy, kde jsou uvedeny podmínky tohoto přechodu. A protože zákon o odpadech přechod vlastnictví odpadů nijak speciálně neupravuje, například odlišně od obecných ustanovení Obchodního zákoníku, nejsou ustanovení Obchodního zákoníku zákonem o odpadech nijak omezena. Pokud tedy není uzavřena při převzetí odpadů smlouva, ze které jasně a nepochybně vyplývá, že dochází k převodu majetku (movité věci = odpadu podle zákona), potom pouhé fyzické převzetí odpadu, třeba naložením na auto, nemůže naplnit skutkovou podstatu změny vlastníka věci, tedy přebírající se nemůže stát vlastníkem odpadu.

A protože zákon o odpadech nezakazuje převzetí odpadu v obecném slova smyslu, ale jen převzetí odpadu do svého vlastnictví, nelze než konstatovat, že bez smlouvy (ať má jakoukoli formu) není přebírán při dalším nakládání s ním odpad do vlastnictví.

V zákoně o odpadech není řešen institut vlastnictví odpadů prakticky vůbec. Proto je třeba konkrétní případy, kdy mohou existovat pochybnosti, zda se osoba stala při nakládání s odpady jejich vlastníkem, řešit i s využitím předpisů z jiné oblasti práva – Obchodního zákoníku.

Odpověď:

Pokud tazatel nepřevzal odpady do vlastnictví, nebyla splněna základní podmínka pro vedení správního řízení, totiž porušení zákona a pokuta byla uložena nesprávně.

Poznámka 1.

Odvolací orgán, kterým byl příslušný místně příslušný odbor výkonu státní správy MŽP, po odvolání pokutu potvrdil.

Poznámka 2.

Můj právní názor, uvedený výše, je v souladu s několika stanovisky legislativního odboru MŽP v identických nebo velmi obdobných případech, která si tazatel na MŽP zjistil.

**Ing. Michael Barchánek
Soudní znalec v oboru odpadů
E-mail: barchosi@volny.cz**

Úspěšné projekty v oblasti Nakládání s odpady a odstraňování starých zátěží

V tomto roce končí čerpání peněz z Operačního programu Infrastruktura. Je to čas vhodný k bilancování a prezentaci výsledků.

Státní fond životního prostředí ČR proto vydal publikaci představující nejúspěšnější projekty spolufinancované z Operačního programu Infrastruktura. Atlas OPI si můžete prohlédnout na webových stránkách www.sfzp.cz nebo si napsat o jeho bezplatné zaslání v tištěné podobě na komunikace@sfzp.cz.

Níže uvádíme dva příklady úspěšných projektů realizovaných v rámci priority 3.4 *Nakládání s odpady a odstraňování starých zátěží*.

Operační program Infrastruktura

priorita 3.4

Nakládání s odpady a odstraňování starých zátěží

Kraj	Počet projektů	Dotace v tis. Kč	Celkem v tis. Kč
Jihočeský	3	11 491	16 330
Jihomoravský	14	270 727	391 416
Karlovarský	0	0	0
Vysočina	5	46 897	74 539
Královéhradecký	1	30 977	56 688
Liberecký	1	3 290	4 387
Moravskoslezský	2	18 302	24 591
Olomoucký	3	16 062	21 421
Pardubický	6	142 312	214 750
Plzeňský	4	48 738	70 958
Středočeský	4	45 517	67 969
Ústecký	6	48 538	64 954
Zlínský	8	200 486	270 181
Celkem za všechny kraje	57	883 337	1 278 184

Kraj Vysočina

Sanace skládky průmyslového odpadu v k. ú. Nový Rychnov

Žadatel: Městys Dolní Cerekev

Opatření: 3.4 B – Rekultivace a sanace starých ekologických zátěží

Místo realizace: Nový Rychnov

Hlavní aktivity projektu: • likvidace skládky (odtěžení, odvoz a zneškodnění odpadů) • vyčištění území • sanace masivního znečištění podzemních vod v podloží skládky a v jejím okolí

Celkové náklady: 38 299 270 Kč

Příspěvek EU: 26 847 100 Kč

Monitorovací ukazatele projektu:

rekultivováno a sanováno 25 000 m²

Realizace: od 03/07 do 10/08

Postřehy realizátora:

V rámci tohoto pilotního projektu se podařilo z lokality odvézt a zlikvidovat všechny odpady, jejichž nebezpečnost byla mnohem vyšší, než se předpokládalo, i výrazně zlepšit stav podzemních vod a eliminovat riziko ohrožení zdrojů podzemní vody pro městys Dolní Cerekev.

Ústecký kraj

Sanace skládky kalů – laguna Údlice – 1. a 2. etapa

Žadatel: Obec Údlice

Opatření: 3.4 B – Rekultivace a sanace starých ekologických zátěží

Místo realizace: Údlice

Hlavní aktivity projektu: • odčerpání a vyčištění kalové vody • zasypání zbylých usazených kalů inertním materiálem • rekultivace povrchu kalové laguny

Celkové náklady: 49 720 000 Kč

Příspěvek EU: 37 290 000 Kč

Monitorovací ukazatele projektu:

rekultivováno a sanováno 28 700 m²

Realizace: od 12/06 do 10/07

Postřehy realizátora:

Celá plocha byla oseta travním semenem, po celé ploše je vysázeno 7 500 stromů a 4 100 keřů. V souběhu s biologickou rekultivací se provedlo odvodnění celého prostoru laguny výstavbou tří odvodňovacích žlabů.

Zpětný odběr osvětlovacích zařízení Kolektivní systém Ekolamp

Lidstvo se dnes již neobejde bez umělého prodlužování dne. Osvětlovací zařízení nacházejí své uplatnění v domácnostech, průmyslu i ve službách, tvoří nedílnou součást dopravních systémů, architektury, dávají vyniknout historickým památkám a jiným zajímavým objektům.

S rostoucí odpovědností lidstva o šetření energií, ochranu přírodních zdrojů a životního prostředí jsou používány stále energeticky efektivnější typy světelných zdrojů. Výrobcům těchto zařízení jsou v zemích EU stanoveny odpovědnosti za výrobky, které uvádějí na trh. Díky tomu jsou výrobci nuceni volit taková konstrukční a materiálová řešení, která jednak prodlužují životnost výrobků a minimalizují obsah škodlivých látek ve výrobcích, tak současně umožní co nejjednodušší zpracování a následné materiálové využití jejich výrobků po skončení životnosti. Výrobci jsou rovněž povinni zajistit zpětný odběr použitých výrobků a jejich materiálové využití. V ČR proto založili nejvýznamnější výrobci v roce 2005 neziskovou společnost **Ekolamp**, která byla zapsána rozhodnutím MŽP do seznamu výrobců elektrozařízení jako provozova-

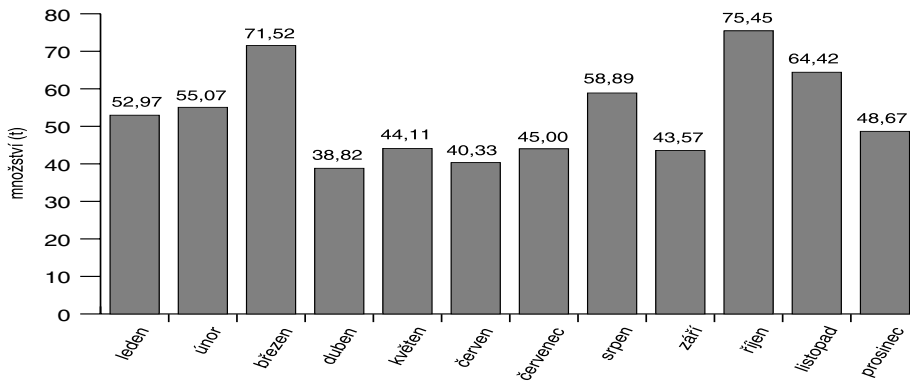
tel kolektivního systému pro **skupinu 5 – osvětlovací zařízení** s povinností financovat nakládání s historickými světelnými zdroji.

Ekolamp tak již tři roky plní za zapojené výrobce a dovozce osvětlovacích zařízení jejich zákonné povinnosti – zajištění zpětného odběru, svozu, zpracování a materiálového využití světelných zdrojů a svítidel.

Sběrná síť kolektivního systému se neustále rozšiřuje a stává se tak dostupnější pro obyvatele i podnikatelské subjekty. Zejména prostřednictvím sběrných míst tak bylo v minulém roce zpětně odebráno více než **640 tun** osvětlovacích zařízení. Výsledky v jednotlivých měsících uvádí **graf**.

Ekolamp věnuje stálou pozornost všem prvkům provozovaného systému s cílem zajistit maximální materiálové využití sesbíraných

osvětlovacích zařízení. V minulém roce bylo dosaženo 87% míry materiálového využití u světelných zdrojů, což o 7% převyšuje zákonnou hodnotu platnou od 1. 1. 2009. U svítidel pak bylo materiálově využito 74% a toto číslo je vyšší než zákonná hodnota platná od příštího roku.

Množství zpracovaného osvětlovacího zařízení za rok 2007

www.ekolamp.cz

Konference TOP se vrátila do Papierničky

Po loňském, ne úplně vydařeném pokusu o expanzi do Sence se konference Technika ochrany prostředí opět vrátila do osvědčeného příjemného prostředí Účelového zariadenia Kancelárie Národnej rady SR v Častej-Papierničke. Jedinou (i když významnou) nevýhodou tohoto zařízení je omezená ubytovací kapacita, jinak konferenční prostory plně vyhovují a společenské prostředí je více než vynikající (krytý i venkovní bazén, tenisové kurty, rozsáhlé lesy Malých Karpat v okolí, nedaleko hrad Červený Kameň).

Organizátorem konference je od samého počátku Strojnícka fakulta STU Bratislava, Ústav výrobných systémů, environmentální techniky a manažerstva kvality (dříve Katedra výrobní techniky). V čele mezinárodního programového výboru stojí doc. Ing. Lubomír Šooš, PhD., děkan Strojní fakulty a „otec“ konference, organizačnímu výboru předsedá Ing. Ludovít Kolláth, který

rovněž patří k zakladatelům této konference, jejíž 14. ročník se letos konal. Redakce Odpadového fóra sleduje (a navštěvuje) toto dnes nejvýznamnější odborné setkání odpadářů na Slovensku pravidelně od jejího druhého ročníku a je jejím stálým mediálním partnerem. Odborným garantem posledních ročníků konference je Recyklační fond SR.

Hlavními tématy odborného programu konference bylo využití stavebních odpadů, zhodnocování odpadů v automobilovém průmyslu a biologicky rozložitelné odpady (materiálové i energetické využití). Pro nás nejinspiračnější byla sekce věnovaná nakládání s vyřazenými vozidly a materiály získanými z jejich zpracování, protože tento segment oboru narozdíl od České republiky na Slovensku funguje. Nemalou, ne-li zásadní zásluhu na tom má právě Recyklační fond.

Jednacímí jazyky na konferenci je slovenština, čeština a angličtina. Účast ze zahra-

ničí byla letos větší než v minulých letech, z 86 příspěvků uveřejněných ve sborníku jich je 15 z Česka a 10 z ostatního zahraničí.

Na konferenci jsou tradičně vyhlašovány výsledky soutěže o Cenu TOP v kategoriích: Environmentální technologie, Progressivní idea a Studentská práce. V kategorii Progressivní idea letos zvítězil kolektiv Valeš J., Kusý J., Maček S. a Hlavatá M. z Výzkumného ústavu hnědého uhlí v Mostě a VŠB-TU Ostrava příspěvkem Využití méně kvalitních uhlí pro výrobu směsných paliv definovaných vlastností.

Příští ročník konference Technika ochrany prostředí by se měl konat opět v Častej-Papierničke. Termín ještě nebyl stanoven, ale předběžně organizátoři uvažují o jeho posunu na časnější červnový termín. Až bude znám, budeme o něm v časopisu informovat.

(op)

Projekty výzkumu a vývoje z Centrální evidence projektů

Centrální evidence projektů (CEP) je jednou z částí informačního systému výzkumu a vývoje (IS VaV), ve které jsou shromažďovány informace o projektech výzkumu a vývoje podporovaných z veřejných prostředků ČR podle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje).

Údaje do CEP předávají poskytovatelé účelové podpory z veřejných prostředků, kterými jsou správci příslušných kapitol státního rozpočtu (ústřední orgány státní správy, Grantová agentura České republiky, Akademie věd České republiky) nebo územní samosprávné celky.

Obsah CEP, postup při předání, zařazení, zpracování a poskytování údajů je stanoven zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje, nařízením vlády č. 267/2002 Sb., o informačním systému výzkumu a vývoje, zvláštními právními předpisy a provozním řádem IS VaV.

CEP obsahuje údaje o všech projektech výzkumu a vývoje financovaných z veřejných prostředků jednotlivých poskytovatelů od roku 1993. Přímé vyhledávání v databázi je umožněno pomocí uživatelské aplikace přístupné ze stránky <http://www.vyzkum.cz>, v níž jsou zobrazovány pouze ty údaje IS VaV, které jsou dodavateli údajů (poskytovateli) označeny jako „veřejné“.

Uvádíme přehled projektů, jejichž řešení bylo zahájeno v roce 2008. Projekty výzkumu a vývoje za roky 2003 až 2007 byly zveřejněny v rámci příspěvku Řezníček T., Procházka O., Kotrčová J.: Projekty VaV pro odpadové hospodářství v elektronické verzi sborníku symposia ODPADOVÉ FÓRUM 2008 (k dispozici rovněž na www.odpadoveforum.cz).

Projekty jsou rozděleny do skupin podle poskytovatele, u každého projektu je uveden kód projektu, jeho název, příjemce, spolupříjemce, řešitelé a doba řešení.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

- OE08003
Ekologická likvidace odpadu pryže mobilním zařízením
Ing. Stanislav Holemý, Best-Business, a. s., Vyškov, 2008 – 2010

Ministerstvo průmyslu a obchodu

- FI-IM5/015
Nová technologie zateplovací omítky na bázi PUR odpadů
Janis Dzimas, D & DAXNER TECHNOLOGY s. r. o., Ostrava-Slezská Ostrava, Ing. Milan Hladík, Zemědělské obchodní družstvo „Slezská Hořina“ Brumovice, Prof. Ing. Vladimír Slivka, CSc., Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava, Hornicko-geologická fakulta, 2008 – 2010
- FI-IM5/016
Vývoj lehkých vysokohodnotných betonů pro monolitické konstrukce a prefabrikované dílce
Ing. Michala Hubertová, Ph.D., Lias Vintířov, lehký stavební materiál k. s., doc. Ing. Rudolf Hela, CSc., Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, 2008 – 2010
- FI-IM5/048
Výzkum a vývoj zařízení pro spektrometrii radioaktivních odpadů
Ing. Petr Okruhlica, VF, a. s., Černá Hora, 2008 – 2010
- FI-IM5/053
Výzkum a vývoj kotle na spalování tříděného komunálního odpadu
Ing. Pavel Křemínský, První brněnská strojirna Brno DIZ, a. s., 2008 – 2010
- FI-IM5/146
Využití a likvidace popelů ze spalování dřevních hmot a spalování bio-odpadů
Ing. Zdeněk Ertl, Česká rozvojová agentura, o. p. s., Ing. Petr Čermák, CSc., Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v. v. i., Praha-Zbraslav, prof. Ing. Miroslav Kaloč, CSc., Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava, Ing. Tomáš Hanzlíček, Ústav struktury a mechaniky hornin AV ČR, v. v. i., Praha, 2008 – 2010
- FI-IM5/253
Technologie pro destrukci persistentních organických látek (POP)
Ing. Tomáš Ocelka, Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, Ing. Vladimír Pekárek, CSc., DAPOL s. r. o., Ostrava-Radvanice a Bartovice, 2008 – 2010

- FI-IM5/078
Výzkum energetického využívání kontaminované biomasy
Ing. Lubomír Gebauer, TEMEX, spol. s r. o., Ostrava-Vítkovice, doc. Dr. Ing. Tadeáš Ochodek, Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava, Výzkumné energetické centrum, 2008 – 2010
- 2A-3TP1/010
Výzkum suché anaerobní fermentace různých druhů biomasy za účelem výroby bioplynu
Ing. Břetislav Krňávek, Ph.D., FORTEX- AGS, a. s., Šumperk Jílová, 2008 – 2009
- 2A-3TP1/118
Plošné solární aktivní stavebně konstrukční prvky s využitím odpadních materiálů
Ing. Miroslav Svoboda, Výzkumný ústav stavebních hmot, a. s., Brno, Ing. Ludvík Lederer, DAKO Brno, spol. s r. o., 2008 – 2011
- FI-IM5/075
Nové recyklační technologie pro získávání drahých a speciálních kovů z odpadů elektrických a elektrotechnických zařízení (OEEZ)
Ing. Václav Gruber, Ústav chemických procesů AV ČR, v. v. i., Praha-Lysolaje, Ing. Pavel Jirků, SAFINA, a. s., Vestec, 2008 – 2010
- FI-IM5/159
Zplyňování biomasy a tříděného tuhého odpadu s výrobou elektrické energie pomocí turbosoustrojí
Ing. Miloš Jelínek, CSc., ATEKO, a. s., Hradec Králové, Ing. Jiří Kolek, První brněnská strojirna Velká Bíteš, a. s., prof. Ing. Petr Buryan, DrSc., Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, Fakulta technologie ochrany prostředí, doc. Ing. Ladislav Ochraňa, CSc., Vysoké učení technické v Brně, Fakulta strojního inženýrství, doc. Dr. Ing. Tadeáš Ochodek, Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava, Výzkumné energetické centrum, 2008 – 2010,
- FI-IM5/183
Suchá fermentace biomasy a tříděného biodegradabilního odpadu s energetickým využitím bioplynu k výrobě elektrické energie
Ing. Miloš Jelínek, CSc., ATEKO, a. s., Hradec Králové, Ing. Jiří Štochl, TEDOM, s. r. o., Výčapy, prof. Ing. Jana Zábranská, CSc., Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, Fakulta technologie ochrany prostředí, prof. Ing. Karel Kolomazník, DrSc., Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta aplikované informatiky, 2008 – 2010
- FT-TA5/092
Komplexní systém povrchů podlah s využitím druhotných surovin
Ing. Milan Ševčík, STOMIX, spol. s r. o., Žulová, prof. Ing. Rostislav Drochytka, CSc., Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, 2008 – 2010
- 2A-3TP1/052
Výzkum a vývoj modulové pyrolyzní jednotky pro zpracování vybrané složky odpadu a bioodpadu
Prof. Ing. Dagmar Juchelková, Ph.D., Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava, Fakulta strojní, Ing. Pavel Bartoš, FITE, a. s., Ostrava-Mariánské Hory a Hulváky, Ing. Roman Smelík, Arrow line, a. s., Ostrava-Pustkovec, 2008 – 2010
- 2A-3TP1/087
Výzkum technologie procesu a optimalizace konstrukce spalovacích pecí na komunální odpad, zajišťující zvýšení účinnosti transformace energie
Prof. Ing. Karel Obroučka, CSc., Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava, Fakulta metalurgie a materiálového inženýrství, Ing. Kamil Stárek, Vítkovice Heavy Machinery, a. s., Ostrava-Vítkovice, 2008 – 2011
- FI-IM5/133
Náhrada primárních surovin recyklací metalurgických odpadů
Ing. Martin Korbáš, Vítkovice Heavy Machinery, a. s., Ostrava-Vítkovice, Ing. Milan Raclavský, CSc., ECOFER, s. r. o., Ostrava-Poruba, Ing. Jan Melecký, CSc., Mittal Steel Ostrava, a. s., Ostrava-Slezská Ostrava, Ing. Jiří Mráček, PhD., První železářská společnost Kladno, s. r. o., Ing. Vladimír Veselý, KVS Ekodivize, a. s., Horní Benešov, doc. Ing. Václava Tomková, CSc., Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava, Fakulta metalurgie a materiálového inženýrství, 2008 – 2010

(jk)

SPEKTRUM

Frage des Monats	6
ASEKOL-Fonds wird gemeinnützliche Projekte unterstützen	6
Neunte Konferenz ABFÄLLE UND KOMMUNEN in Hradec Králové	7
Präsentation von unterirdischen Abfallbehältern in Praxis	8
Empfehlungen der Konferenz Gefährliche Abfälle	8
ENVIBRNO-Messe – Abfälle waren fast nicht zu sehen	9
IFAT 2008 hat weder enttäuscht noch begeistert	9
Slovak Konferenz TOP 2008 ...	41

JAHRBUCH
DER ABFALLWIRTSCHAFT

Was das Jahr 2007 (und das erste Halbjahr 2008) gegeben und weggenommen hat	10
Strategie der Entwicklung im Bereich Abfallbehandlung in Gemeinden und Städten der Tschechischen Republik. Kurze Übersicht der Entwicklung	12
Kurze Zusammenfassung des strategischen Dokuments von Gemeinden, Städten und Bezirken	13
Wir die neue Abfallrichtlinie Beitrag für die tschechische Abfallwirtschaft sein?	17
Petition des Verbands von Städten und Gemeinden und der Bezirksassoziation	18
Entwicklung der Produktion und Behandlung von gewählten Abfallarten in der Tschechischen Republik in Jahren 2004-2006	19
Prognose der Siedlungs- abfallproduktion	24
Können wir es uns leisten, Abfälle zu verschwenden?	25
Skeptischer Ökologe, Recycling und Plan	26

Verlaufende Änderungen von Rechtsvorschriften	27
Normen in der Abfallwirt- schaft	28
Methodische Anweisungen und Mitteilungen des Umweltministeriums für den Bereich der Abfallwirt- schaft	29
Ergebnisse der Tätigkeit der Tschechischen Umweltinspektion in 2007	30
Die CENIA-Agentur im Bereich der Abfallwirtschaft in 2008	34
Zentrum für die Abfallwirt- schaft in 2008.....	34
Übersicht von verabschiede- ten EG-Vorschriften im Zeitraum vom 1. 6. 2007 bis zum 31. 5. 2008	35
Projekte der Forschung und Entwicklung aus der Zentralevidenz der Projekte	42

LEITUNG

Erwarten wir neben Abfällen auch Sekundärrohstoffe?	36
Neue Unterlagen zu Managementsystemen	38

FORUM IM FORUM

Eigentum von Abfall	39
---------------------------	----

FIRMENPRÄSENTATION

Top Themen des Kongresses ABFÄLLE – LUHAČOVICE 2008	37
Erfolgreiche Projekte auf dem Gebiet von Abfallbehandlung und Altlastenbeseitigung	40
Rücknahme von Beleuchtungsanlagen – Kollektivsystem Ekolamp	41

SERVICE

Gemeinsame tschechische Teilnahme an der Pollutec-Messe in Lyon	4
Kalender	43

SPECTRUM

Question of the month	6
The ASEKOL Fund will support publicly beneficial projects	6
9th WASTES AND MUNICIPALITIES Conference held in the town of Hradec Králové	7
Underground containers: presentation in practice	8
Recommendations issued by the Hazardous Waste Conference	8
The ENVIBRNO Fair: almost no wastes in sight	9
IFAT 2008: neither disappoint- ment, nor fascination	9
Slovak Conference TOP 2008	41

WASTE MANAGEMENT
YEAR-BOOK

2007 (and the first half of 2008): debts and credits	10
Strategy of development of waste-handling in municipalities and towns in the Czech Republic. A brief genesis of the evolution	12
A brief summary of the strategic document of munici- palities, towns and regions	13
Will the new directive on wastes be a benefit for the Czech waste management?	17
A petition organised by Union of Towns and Municipalities and Association of Regions of the Czech Republic	18
Development of production of and handling with selected sorts of wastes in the CR in the period between 2004 and 2006	19
A prognosis of municipal-waste production	24
Can we afford to waste the wastes?	25

A non-believing environmen- talist, recycling and a plan	26
Running changes of legal regulations	27
Standards in waste management	28
Methodical instructions and communications issued by the Ministry of Environment for the field of waste management	29
Results of the activities of the Czech Environmental Inspectorate in 2007	30
Activities of the CENIA Agency in the field of waste management in 2008	34
Centre for Waste Management in 2008	34
A review of the EC directives approved between June 1, 2007, and May 31, 2008	35
Research and development projects from the Central Registration of Projects	42

MANAGEMENT

Shall we live to see secondary materials besides the wastes?	36
A new basis for the management systems	38

FORUM IN FORUM

Ownership of waste	39
--------------------------	----

PRESENTATION OF COMPANIES

Top themes of the WASTES- LUHAČOVICE 2008 Congress	37
Successful projects in the field of waste handling and old contaminated-site remedies ...	40
Taking-back of electric-light appliances: a collective system Ekolamp	41

SERVICE

A common Czech participation at the Pollutec Fair at Lyon	4
Calendar	43

KALENDÁŘ

EKOSTYL

21. – 26. 8., České Budějovice
Tvorba a ochrana životního prostředí,
ekologické technologie a stavby...
Výstaviště České Budějovice, a. s.
www.vcb.cz

MSV 2008

15. – 19. 9., Brno
Mezinárodní strojírenský veletrh
Veletrhy Brno, a. s.
www.bvv.cz

ODPADY – LUHAČOVICE 2008

16. – 18. 9., Luhačovice
XVI. Mezinárodní kongres a výstava

JOGA Luhačovice, s. r. o.
E-mail: joga@jogaluhaovice.cz

ENVIRO-MANA

7. – 8. 10., ŠTRBSKÉ Pleso, Slovensko
Konference na téma Skládka a staré
ekologické zátěže
NMC, s. r. o.
www.nmc.sk

AKTUÁLNÍ OTÁZKY ŘÍZENÍ SKLÁDEK

30. 10., Spálené Poříčí
Seminář
E-mail: ing.pavel.novak@O2active.cz

ECOMONDO

5. – 8. 11., Rimini, Itálie

Mezinárodní veletrh materiálového
a energetického využití odpadů
Rimini Fiera SpA
E-mail: icscomps@mbox.vol.cz
www.ecomondo.com

VENICE 2008

17. – 20. 11., Benátky, Itálie
2. mezinárodní symposium o energii
z biomasy a odpadů
IWWG – International Waste Working
Group
www.venicesymposium.it

POLEKO

17. – 20. 11., Poznaň, Polsko

Mezinárodní ekologický veletrh
Miedzynarodowe Targi Poznanski
www.mtp.pl

POLLUTEC 2008

2. – 5. 12., Lyon, Francie
Výstava vybavení, technologií a služeb pro
životní prostředí
Reed Expositions France
www.pollutec.com

*Údaje o připravovaných akcích byly
získány z různých zdrojů a redakce
neručí za správnost.
S žádostí o další informace se
obracejte na uvedené adresy.*

www.ekolamp.cz

myslím enabudoucnost

zajišťujeme sběr, svoz a recyklaci použitých světelných zdrojů a svítidel
vysloužilé zářivky odevzdávejte
v prodejně při nákupu nových nebo
na sběrný dvůr jen tak se dostanou
k recyklaci

ekolamp
kolektivní systém pro zpětný odběr osvětlovacích zařízení